

Raport
privind activitatea Consiliului Concurenței
pentru anul 2018

Cuprins

Abrevieri și acronime	4
Introducere	5
Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței	7
1.1 Rolul și competențele Consiliului Concurenței	7
1.2 Sinteza activităților realizate în anul 2018	9
1.3 Realizarea angajamentelor internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat	12
1.4 Implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat	18
Capitolul II. Promovarea culturii concurențiale	22
2.1 Promovarea concurenței prin dialog	22
2.2 Activitatea de informare în domeniul ajutorului de stat	25
2.3 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței	27
Capitolul III. Prevenirea încălcărilor legislației concurențiale	29
3.1 Perfecționarea cadrului legal și normativ	29
3.2 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative	36
3.3 Evaluarea concentrărilor economice notificate	50
3.4 Soluționarea îngrijorărilor concurențiale prin acțiuni extrajudiciare	56
Capitolul IV. Investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale	61
4.1 Acordurile anticoncurențiale	62
4.2 Abuzul de poziție dominantă	69
4.3 Concurența neloială și publicitatea ilegală	74
4.4 Limitarea concurenței de către autoritățile publice	77
4.5 Concentrări economice nenotificate	83
4.6 Practica judiciară	85

Capitolul V. Autorizarea și monitorizarea ajutorului de stat	98
5.1 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat	98
5.2. Investigarea cazurilor privind semnele încălcării legislației din domeniul ajutorului de stat	103
5.3 Monitorizarea și alinierea schemelor de ajutor de stat existent în conformitate cu legislația în domeniul ajutorului de stat	107
5.4 Implementarea Sistemului informațional automatizat ”Registrul ajutoarelor de stat”	115
Capitolul VI. Managementul și resursele Consiliului Concurenței	117
6.1 Resursele umane și organigrama	117
6.2 Dezvoltarea resurselor umane	121
6.3 Dezvoltarea parteneriatului la nivel internațional	123
6.4 Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini	132
6.5 Raportul financiar anual	136
6.6 Raportul de performanță	138
Direcții prioritare de activitate	142
Anexa nr. 1: Informații privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 (în perioada anului 2018)	
Anexa nr. 2: Raportul narativ privind executarea bugetului Consiliului Concurenței pentru anul 2018	

Abrevieri și acronime

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr. 112 din
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CEFTA	Acordul Central European al Comerțului Liber
CNA	Centru Național Anticorupție
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ICN	Rețeaua Internațională de Concurență
ÎM	Întreprindere municipală
ÎS	Întreprindere de stat
Legea concurenței	Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012
Legea cu privire la ajutorul de stat	la Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat
Legea cu privire la publicitate	la Legea nr. 1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PNAAA	Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016
Program național	Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru 2017-2020, aprobat prin Legea nr. 169 din
SIEG	Servicii de Interes Economic General
SIRASM	Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor
SUA	Statele Unite ale Americii
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al
UE	Uniunea Europeană
WTO GPA	Acordul privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului

Introducere

Consiliul Concurenței este autoritatea națională de concurență, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale. Obiectivul de bază al Consiliului Concurenței este asigurarea și îmbunătățirea mediului concurențial în vederea asigurării activității libere de întreprinzător și implementării politicilor concurențiale. Pentru aceasta, Consiliul Concurenței dispune de mai multe pârghii și instrumente de intervenție, în conformitate și în limitele stabilite de legislație, fiind învestit cu putere de decizie, reglementare, interdicție, intervenție, inspecție și sancționare.

Raportul anual de activitate al Consiliului Concurenței reprezintă documentul de sinteză asupra activităților desfășurate și sarcinilor îndeplinite în anul 2018, în care se regăsește analiza celor mai importante progrese înregistrate, dar și direcțiile prioritare de activitate pentru anul 2019.

Pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a înregistrat rezultate importante în contracararea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, în vederea menținerii și dezvoltării unui mediu concurențial loial, investigațiile în derulare fiind în număr de 76. Au fost inițiate 34 de investigații și adoptate 31 de decizii asupra cazurilor investigate. În domeniul ajutorului de stat au fost investigate 5 cazuri și autorizate 13 masuri de sprijin. Este în creștere și numărul cauzelor în privința cărora instanța de judecată a adoptat soluții favorabile pentru Consiliul Concurenței menținând deciziile Consiliului Concurenței ca legale și temeinice.

În vederea îmbunătățirii cadrului normativ ce ține de domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității a fost elaborată și aprobată Legea pentru modificarea și completarea Codului penal în sensul exceptării aplicării legii penale față de reprezentanții întreprinderilor, care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență prevăzută de Legea concurenței. De asemenea, au fost operate unele modificări la Codul contravențional, care au ca scop asigurarea aplicării eficiente a Legii concurenței, în partea ce se referă la atragerea la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, pentru încălcarea prevederilor legale în domeniu.

Consiliul Concurenței a realizat toate angajamentele, stipulate în documentele de importanță internațională și națională, asumate în materie de concurență și ajutor de stat. Succese înregistrate de autoritate în implementarea angajamentelor au fost

apreciate la nivel internațional, astfel încât, Consiliul Concurenței s-a clasat pe primul loc în domeniul ajutorului de stat și pe locul trei în domeniul concurenței în clasamentul autorităților responsabile de implementarea legislației, realizat de Secretariatul Comunității Energetice.

În anul 2018, ca și în anii precedenți, Consiliul Concurenței a acordat o atenție deosebită fortificării capacităților instituționale și consolidării managementului resurselor financiare, care au fost realizate printr-o serie de acțiuni întreprinse în vederea preluării celor mai bune practici internaționale din domeniul concurenței și ajutorului de stat. În acest sens, au fost implementate proiecte de asistență tehnică în scopul aplicării legislației în domeniul ajutorului de stat la prestarea serviciilor de interes economic general, utilizării echipamentelor speciale IT în cadrul investigațiilor, metodelor de investigare a cazurilor de concentrări economice, tehnicilor de investigare a cazurilor de practici anticoncurențiale etc.

Eforturile au fost îndreptate și spre dezvoltarea relațiilor internaționale de cooperare bilaterală cu autorități de concurență din alte țări, precum și menținută colaborarea în cadrul rețelelor internaționale de concurență.

În vederea promovării culturii concurențiale, asigurării transparenței activității, dar și prevenirii încălcărilor legislației, Consiliului Concurenței a menținut un dialog continuu cu părțile interesate. În acest sens, au fost organizate un șir de evenimente și acțiuni de informare și advocacy care au întrunit sub egida sa reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc.

Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței

1.1 Rolul și competențele Consiliului Concurenței

Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității în limitele competenței sale.

Rolul autorității de concurență este de a asigura funcționarea normală și corectă a piețelor prin aplicarea eficientă a legislației concurențiale pentru ca în final să se asigure o promovare cât mai bună a intereselor consumatorilor.

Viziunea – autoritate publică modernă, recunoscută pe plan național și internațional, care prin obiectivitate și imparțialitate, cooperare și transparență asigură protejarea, menținerea și stimularea concurenței capabile să contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, în vederea asigurării bunăstării consumatorilor.

Misiunea – aplicarea măsurilor eficiente pentru protecția, stimularea concurenței, în vederea menținerii unui mediu concurențial funcțional, asigurării activității libere de întreprinzător și promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Valorile pe care se bazează activitatea Consiliului Concurenței sunt: independența, responsabilitatea, profesionalismul, eficiența, integritatea.

Consiliul Concurenței, în conformitate cu legislația în vigoare, are următoarele **atribuții de bază**:

- promovează cultura concurențială;
- elaborează acte normative necesare pentru implementarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- avizează proiecte de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial;
- sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- investighează practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, impune măsuri interimare în vederea încetării încălcărilor

denunțate, impune măsuri corective și aplică sancțiuni pentru comiterea încălcărilor, în limitele competenței sale;

- adoptă decizii prevăzute de lege pentru cazurile de concentrări economice;
- autorizează, monitorizează și raportează ajutorul de stat;
- înaintează în instanța de judecată acțiuni privind cazurile ce țin de competența sa;
- realizează alte atribuții, conform legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale.

Pentru realizarea acestor atribuții, care contribuie la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor, Consiliul Concurenței este învestit cu putere de luare a deciziilor, de reglementare, investigație, control și sancționare, în limitele stabilite de legislație.

În desfășurarea activităților de investigare și luare a deciziilor, Consiliul Concurenței este independent de alte autorități ale administrației publice. Totodată, în vederea exercitării funcțiilor și atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței colaborează cu autoritățile publice centrale și locale.

Consiliul Concurenței este format din conducere, aparat executiv, care este constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale.

Consiliul Concurenței este condus de Plen, care este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. În exercitarea atribuțiilor sale Plenul Consiliului Concurenței adoptă decizii, dispoziții, prescripții și hotărâri.

În anul 2018, **Plenul Consiliului Concurenței s-a întrunit în 82 de ședințe**, inclusiv 18 ședințe de audieri, în urma cărora au fost adoptate 35 dispoziții de inițiere a investigațiilor și studiilor utile, 89 de decizii și o prescripție asupra cazurilor investigate, 3 hotărâri de aprobare a actelor normative ale Consiliului Concurenței și 120 de avize la proiecte de acte normative.

1.2 Sinteza activităților realizate în anul 2018

În vederea evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2018 a avizat 120 de proiecte de acte normative, dintre care, la 77 au fost prezentate propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

Pe parcursul anului 2018, au fost finalizate 31 de investigații, din care: 10 cazuri de acorduri anticoncurențiale, 9 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, 5 cazuri de abuz de poziție dominantă și de concentrări economice nenotificate și 2 investigații privind acțiuni de concurență neloială. Au fost adoptate 7 decizii de acceptare a angajamentelor asumate de întreprinderi.

În anul 2018, pe rolul instanțelor de judecată naționale s-au aflat în examinare 74 de cauze civile, intentate în privința a 90 de acțiuni ale întreprinderilor și/sau instituțiilor publice, în care Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant, pârât, intervenient accesoriu.

În rezultatul examinării de către instanțele de judecată, pe parcursul anului 2018 au fost finalizate 27 cauze. În 21 de cauze finalizate, instanța de judecată a dat câștig de cauză Consiliului Concurenței, fapt ce denotă o continuă creștere a numărului cauzelor în privința cărora instanța de judecată a adoptat soluții favorabile pentru Consiliul Concurenței menținând deciziile Consiliului Concurenței ca legale și temeinice.

Totodată, a fost finalizată examinarea de către instanțele de judecată a 58 de cauze contravenționale, dintre care instanța de judecată a susținut propunerea agentului constator în 53 cauze.

Pe parcursul perioadei de raportare, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 13 ajutoare de stat și a investigat 5 cazuri de presupusă încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat. A fost finalizată investigația a 4 cazuri, fiind adoptate 4 decizii: 3 cazuri de autorizare a ajutorului de stat și 1 decizie, prin care s-a constatat, că măsura de sprijin acordată constituie ajutor de stat ilegal.

Plenul Consiliului Concurenței a aprobat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2017. A fost publicat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016, inclusiv versiunile ruse și engleză a acestuia.

În perioada de referință a continuat implementarea SIRASM de către furnizori, a fost acordat acces la 143 de furnizori de ajutor de stat, iar ponderea furnizorilor de ajutor

de stat ce utilizează SIRASM din totalul celor care au acordat ajutoare de stat în anul 2018 fiind de 93,75%.

În anul 2018, Consiliul Concurenței și-a orientat eforturile spre consolidarea mediului concurențial loial prin continuarea implementării Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat. În acest sens, în scopul îmbunătățirii cooperării cu autoritățile publice centrale și locale au fost realizate un șir de evenimente (ședințe de lucru și seminare de instruire) și acordată asistență tehnică de specialitate. Întru instituirea principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de utilitate publică au fost inițiate mai multe investigații în sectoarele transport public și furnizare apă potabilă și canalizare, iar în sectorul energetică au fost avizate un șir de acte normative.

Anul 2018 a fost marcat prin fortificarea relațiilor de cooperare între Consiliul Concurenței și Centrul Național Anticorupție. În acest sens, la data de 13 septembrie 2018, a fost semnat un Acord de colaborare, prin care instituțiile și-au propus să prevină și să combată corupția, fortificând astfel integritatea publică în domeniul concurenței.

În premieră, Consiliul Concurenței a întrunit reprezentanți din 7 state în cadrul unui eveniment regional de amploare cu genericul «*Tehnici de investigare a cazurilor de practici anticoncurențiale*», organizat în parteneriat cu Biroului Federal de Investigații (FBI) din Statele Unite ale Americii (SUA). La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților de concurență din Republica Belarus, Republica Georgia, Republica Lituania, Republica Moldova, România, Ucraina, precum și reprezentanți ai Biroului Federal de Investigații (FBI) și Departamentului de Justiție (DoJ) al SUA.

Pe parcursul anului 2018, informarea mediului de afaceri, a autorităților administrației publice centrale și locale privind rigorile legislației concurențiale și privind ajutorul de stat a fost asigurată în cadrul a 161 de evenimente (seminare, ședințe, ședințe consultative) la care au participat cca 800 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc)

Un loc aparte l-a avut instituirea „Zilei Concurenței” prin Hotărârile Parlamentului nr. 16 din 15.02.2018, fapt care va impulsiona creșterea gradului de conștientizare a necesității existenței unui mediu concurențial loial, dar și a rolului și locului concurenței într-o economie de piață, în condițiile în care concurența poate îmbunătăți performanța economică a unui stat, să deschidă oportunități de afaceri și să contribuie la creșterea bunăstării consumatorilor.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul Comisiei parlamentare de profil, au fost numiți în funcție membrii noii componente a Plenului Consiliului Concurenței.

Pentru a asigura transparența activităților desfășurate, acțiunile realizate au fost reflectate prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor sociale media. Pagina web a Consiliului Concurenței a fost accesată de 13,13 mii de vizitatori unici din 99 de state.

1.3 Realizarea angajamentelor internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat

În baza PNAAA, Consiliul Concurenței a asigurat, conform competențelor, întreprinderea măsurilor necesare în vederea realizării integrale și în termenele stabilite a acțiunilor incluse în documentul menționat și a întocmit, trimestrial, rapoarte privind procesul de implementare a acțiunilor stipulate în Plan.

În acest sens, a fost elaborat Raportul privind implementarea Acordului de Asociere pentru anul 2018, un raport de totalizare, conform căruia nu au fost înregistrate restanțe la implementarea PNAAA a acțiunilor puse în sarcina Consiliului Concurenței.

În anul 2018, Consiliul Concurenței a realizat următoarele acțiuni pentru implementarea măsurilor stipulate în PNAAA:

În vederea modificării și completării Codului penal, pentru a excepta aplicarea prevederilor legii penale față de persoanele care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței a fost adoptată de Parlament, și a intrat în vigoare odată cu publicarea ei în Monitorul Oficial Nr. 309-320 din 17.08.2018, Legea nr. 179 din 26 iulie 2018 pentru modificarea unor acte legislative.

În scopul revizuirii cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței, sub aspectul identificării barierelor de intrare pe piață, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 141 din 19 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, publicată în Monitorul Oficial Nr. 309-320 din 17.08.2018.

În scopul fortificării capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței, prin asigurarea cu resurse financiare suficiente în vederea realizării la capacitate maximă a responsabilităților în domeniul concurenței, ajutorului de stat și asigurarea cu resurse umane calificate în domeniul concurenței și ajutorului de stat pe parcursul anului 2018 au fost desfășurate și finalizate 3 concursuri pentru ocuparea funcțiilor publice vacante și angajate 21 de persoane. În trimestrul IV la Consiliul Concurenței erau angajate 83 de persoane.

În scopul monitorizării realizării Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020 și prezentării Parlamentului, anual, odată cu raportul de activitate, a informației privind implementarea acestuia la data de 25.05.2018, Informația privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat în anii 2017-2020 (în perioada anului 2017) a fost

remisă Parlamentului și prezentată, ulterior, în ședința Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova din 06.06.2018.

Totodată, întru *efectuarea unei investigații utile referitoare la activitatea întreprinderilor investite cu drepturi exclusive*, Consiliul Concurenței a continuat activitatea în vederea identificării entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora. Raportul anual cu referire la investigația utilă, a fost prezentat în Plenul Consiliului Concurenței la data de 24.01.2019.

În ceea ce ține de *consolidarea cooperării și a dialogului cu alte instituții de concurență și organizații internaționale în domeniul aplicării Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat în conformitate cu rigorile Uniunii Europene*, pe parcursul anului 2018 au fost realizate 13 vizite de studiu și schimb de experiență.

În vederea *promovării culturii concurențiale (prin intermediul training-urilor, conferințelor de presă, meselor rotunde etc.)* pe parcursul anului 2018 au fost realizate 83 de evenimente (22 ședințe, 5 seminare, 3 conferințe, 1 conferință de presă, 52 de ședințe consultative) cu participarea a peste 370 de reprezentanți ai autorităților publice, mediului de afaceri, mass-media, institutelor de politici publice, studenți etc.

Întru *implicarea experților internaționali pentru preluarea celor mai bune practici în domeniul concurenței și ajutorului de stat* au fost organizate 11 instruirii pentru angajații Consiliului Concurenței.

În scopul *implicării experților internaționali la efectuarea studiilor privind analiza mediului concurențial în sectoarele economice* pe parcursul anului 2018, a fost inițiat studiu de piață privind restricțiile în industria serviciilor aeroportuare și aeronautice din Republica Moldova, în cadrul Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității (CEP II).

Conform prevederilor alin (1) art. 340 din Acordul de Asociere RM-UE: „Ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene”. În acest sens, pe parcursul anului 2018, în vederea *evaluării ajutoarelor de stat* au fost adoptate 17 de decizii privind ajutoarele de stat.

Pentru realizarea *activităților de instruire cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană* pe parcursul anului, 322 de reprezentanți din 191 de

autorități publice centrale și locale (5 APC, 186 APL) au fost instruiți în cadrul a 78 de evenimente organizate de Consiliul Concurenței (conferințe, seminare, ședințe consultative pe diferite subiecte privind implementarea legislației concurențiale). De asemenea, 100% din personalul cu funcție de control a Consiliului Concurenței a fost instruit, cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană.

Întru *elaborarea și adoptarea liniilor directorii relevante și a regulamentelor interne pentru implementarea eficientă de către Consiliul Concurenței a Legii cu privire la ajutorul de stat* au fost elaborate și adoptate două regulamente:

1. Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 22.11.2018.
2. Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 22.11.2018.

Pentru realizarea măsurii ce ține de alinierea schemelor de ajutoare de stat existente au fost aliniate 14 scheme de ajutor de stat.

În ceea ce ține de măsura privind *elaborarea raportului privind ajutoarele de stat* pe parcursul anului 2018, pe pagina web a Consiliului Concurenței și în Monitorul Oficial a fost publicat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016. Raportul a fost remis Parlamentului și Guvernului, și prezentat în cadrul ședinței Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului. Totodată, Plenul Consiliului Concurenței a aprobat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2017.

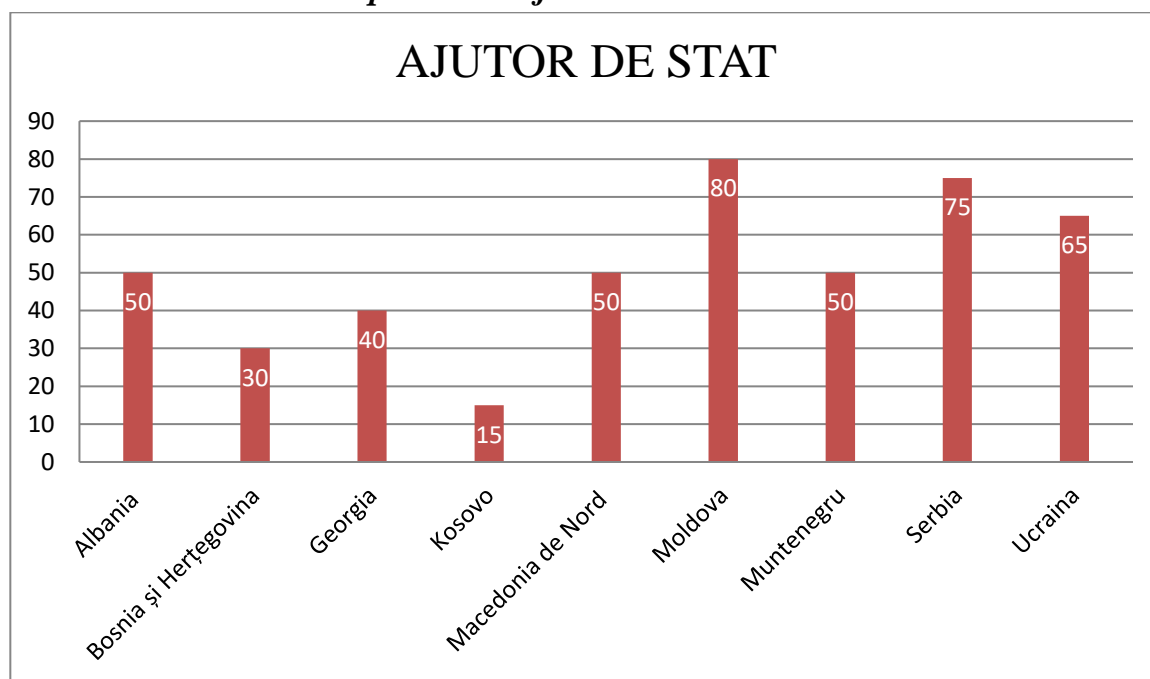
În vederea implementării angajamentelor asumate în cadrul **Acordului Central European al Comerțului Liber (CEFTA)** în partea ce ține de ajutorul de stat și concurență Consiliul Concurenței a transmis către Secretariatul CEFTA rapoartele privind schemele de ajutor de stat raportate de către furnizori pentru anul 2015. Totodată, a fost examinat proiectul Deciziei Comitetului Mixt al CEFTA privind constituirea unui Comitet pentru Concurență și Ajutor de Stat. În limitele competențelor funcționale, au fost prezentate propuneri și completări la articolele proiectului menționat, luând în considerare prevederile legale naționale ale părților implicate.

În vederea intensificării colaborării pe segmentul ajutorului de stat, în anul 2018, Consiliul Concurenței a participat activ la realizarea schimbului de informații și

experiență ca urmare a creării rețelei în cadrul **Comunității Energetice**. Astfel, a fost prezentată informația solicitată de Secretariatul Comunității Energetice referitor la progresele înregistrate de Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2018, în vederea implementării legislației cu privire la ajutorul de stat și a concurenței în sectoarele energiei.

Menționăm faptul, că autoritatea de concurență din Republica Moldova a fost inclusă în clasamentul autorităților din domeniu responsabile de implementarea legislației, iar la capitolul punerii în aplicare a legislației cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței, potrivit clasamentului Secretariatului¹, s-a clasat pe primul loc din numărul total de 9 autorități din celelalte țări Părți Contractante, conform următorului grafic :

Grafic nr. 1
Clasamentul autorităților responsabile de punerea în aplicare a legislației cu privire la ajutorul de stat

Sursa: *Annual Implementation Report*, Energy Community Secretariat, 1 September 2018, pag 126, https://energy-community.org/dam/jcr:05c644e0-3909-4c26-84f5-e1cdb63e1af4/ECS_IR2018.pdf

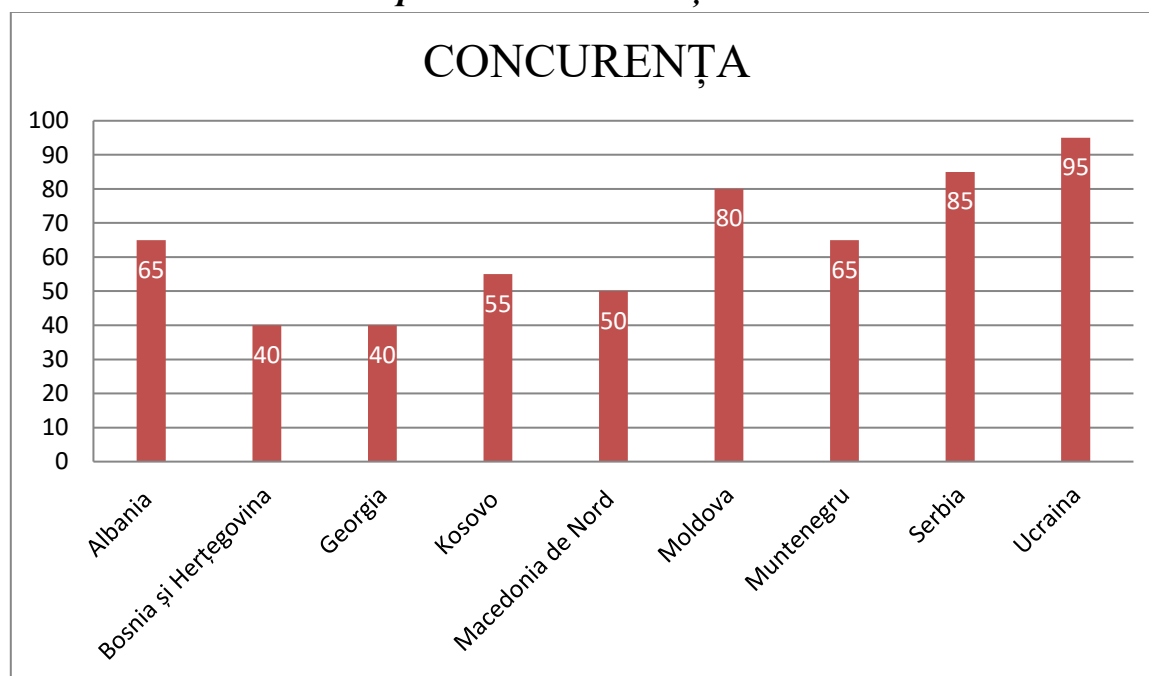
¹ *Annual Implementation Report*, Energy Community Secretariat, pag 126, https://energy-community.org/dam/jcr:05c644e0-3909-4c26-84f5-e1cdb63e1af4/ECS_IR2018.pdf

Secretariatul Comunității Energetice a specificat că Consiliul Concurenței a examinat măsurile de sprijin acordate Î.S. „Vestmoldtransgaz” și succesorului său de drepturi și obligații S.R.L. „Eurotransgaz”, în contextul punerii în aplicare a Legii nr. 105 din 09.06.2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Iași – Ungheni – Chișinău, constatând că măsurile examinate nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139 din 15.06.2012..

Referitor la clasamentul autorităților responsabile de implementarea legislației concurențiale autoritatea de concurență din Moldova s-a clasat în top 3, după cum urmează:

Grafic nr. 2

Clasamentul autorităților responsabile de punerea în aplicare a legislației cu privire la concurență

Sursa: *Annual Implementation Report*, Energy Community Secretariat, 1 September 2018, pag 126, https://energy-community.org/dam/jcr:05c644e0-3909-4c26-84f5-e1cdb63e1af4/ECS_IR2018.pdf

Secretariatul Comunității Energetice a menționat cazul examinat de Consiliul Concurenței privind trucarea ofertelor de către întreprinderile „Dominic” S.R.L. și „Comerț–Gaz” S.R.L. care au încheiat un acord anticoncurențial cu scopul de a

participa cu oferte la procedura de achiziție, organizată și desfășurată de către Î.M. Regia „Autosalubritate” din mun. Chișinău în vederea achiziționării produselor petroliere gaz propan-butan. Comportamentul anticoncurențial a constat în stabilirea prețului la gaz pentru participarea la licitație. Plenul Consiliului Concurenței a sancționat comportamentul anticoncurențial al întreprinderilor cu o amendă în cuantum total de 3 570 mii lei.

1.4 Implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat și cercetarea mediului concurențial

Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020 a fost aprobat de Parlament, în vederea dezvoltării unui mediu concurențial loial, sporirii competitivității Republicii Moldova, creșterii bunăstării consumatorilor și a implementării angajamentelor prevăzute în Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană în materie de concurență și ajutor de stat.

Obiectivul general al Programului rezidă în dezvoltarea mediului concurențial loial prin deschiderea sectoarelor economice către concurență și reducerea gradului de reglementare a pieței produselor de la 2,48 la 1,55 către anul 2020, instituirea unui mecanism performant în domeniul acordării și monitorizării ajutorului de stat, pentru reducerea ponderii ajutorului de stat în PIB până la 1% către anul 2020 și monitorizarea eficientă a ajutorului de stat.

În acest sens, conform prevederilor legale, autoritățile publice centrale de specialitate, autoritățile administrației publice locale, autoritățile cu funcții de reglementare și control, în limitele competențelor: vor asigura realizarea prevederilor Programului menționat, vor prezenta Consiliului Concurenței, anual, până la data de 15 ianuarie, informații cu privire la executarea prevederilor Programului nominalizat pentru anul precedent.

Astfel, pe parcursul anului, Consiliul Concurenței a organizat un șir de evenimente pentru a oferi suport și consultații autorităților publice privind implementarea Programului. Printre acestea, pot fi menționate:

- 8 ședințele de lucru organizate cu reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenției Apele Moldovei, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenției Naționale Transport Auto, Instituției Publice „Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova” și Cancelariei de Stat,
- 2 seminare de instruire organizate cu susținerea Unității de Implementare a Grupului Băncii Mondiale organizate cu peste 200 de reprezentanți ai autorităților publice și agenți economici din raioanele Drochia, Florești, Rezina, Soroca, Șoldănești și Telenești.

Totodată, pe parcursul perioadei de raportare au fost remise 508 solicitări de informații, inclusiv repetate, la 360 de entități (întreprinderi de stat, societăți pe acțiuni,

întreprinderi municipale, registratori independenți, autorități publice centrale, agenții, etc.) în rezultatul cărora au fost identificate 50 de întreprinderi de stat ce activează în regim de drepturi exclusive, dar și pe piețe deschise concurenței și identificate 249 de întreprinderi ce prestează servicii exclusive, precum și activează pe piețe deschise concurenței.

Una din problemele mediului concurențial identificate în Program sunt reglementări excesive și bariere de intrare pe piață. Evaluarea acestor reglementări și bariere anticoncurențiale permite să fie stabilit în ce măsură are loc impulsivitatea sau stagnarea dezvoltării mediului concurențial în sectoarele economice în care tehnologia și conjunctura permit existența concurenței. În această ordine de idei, pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a inițiat o investigație utilă de cunoaștere a pieței privind transportul rutier de persoane prin servicii regulate și activității de autogări și a continuat investigațiile utile în diferite sectoare ale economiei după cum urmează: piața comerțului cu ridicata de medicamente, piața comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova, achiziția și prestarea serviciilor de depozitare a semințelor de floarea-soarelui, precum și comercializarea cu ridicata a uleiului din semințe de floarea-soarelui, achiziția grâului, prestarea serviciilor de depozitare a grâului, prestarea serviciilor de transport al grâului și prestarea serviciilor de transport al semințelor de floarea-soarelui, piața serviciilor bancare (servicii de creditare, de atragere a depozitelor, de deservire a conturilor curente etc.), piața publicității exterioare, piața primară a spațiilor locative, materialele de construcție nemetalifere, piața dispozitivelor medicale, piața activităților de cercetare și dezvoltare a Republicii Moldova, piața publicității de televiziune. mai mult ca atât, Consiliul Concurenței a continuat investigația utilă pentru identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora, inclusiv în partea ce ține de prestarea serviciilor de interes economic general.

În Republica Moldova există numeroase sectoare economice în care autoritățile publice centrale, autoritățile publice locale și autoritățile cu funcții de reglementare și control de pe diferite piețe au introdus reguli care reglementează, în totalitate sau parțial, cererea și oferta, prețurile, calitatea, cantitatea și alte elemente care ar putea avea o influență asupra concurenței.

Astfel, în scopul identificării unor posibile distorsionări nejustificate ale concurenței, întru implementarea art.336 din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei

Atomice pe de altă parte, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 24.03.2016 a fost inițiată investigația utilă pentru identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora.

Prin urmare, pe parcursul anului 2018 au fost întreprinse măsuri în vederea acumulării informației necesare procesului de identificare a tuturor entităților investite cu drepturi exclusive, printre care, chestionarea întreprinderilor de stat și municipale, identificarea societăților pe acțiuni unde statul deține cota majoritară în capitalul social alor și care prestează servicii sau comercializează bunuri cu drept exclusiv.

Etapa identificării tuturor întreprinderilor cu drepturi exclusive este necesară pentru următoarea etapă a investigației - evaluarea necesității delegării drepturilor exclusive, optimizarea sistemului de drepturi exclusive și monitorizarea acestuia, inclusiv, în vederea realizării punctelor 2-4 ale Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

În scopul identificării entităților investite cu drepturi exclusive, pe parcursul anului 2018 au fost organizate ședințe de lucru cu reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenției Apele Moldovei, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenției Naționale Transport Auto, Instituției Publice „Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova” și Cancelariei de Stat.

Suplimentar, au fost remise solicitări de informații către entități și autoritățile care au calitatea de fondator sau delegatar de drepturi exclusive.

În rezultatul investigației Consiliului Concurenței (Decizia nr.AAP-36/15-04 din 01.02.2018), A.I.S. „Moldpres,, Î.S., entitate instituită cu drepturi exclusive, prin aprobarea Ordinului nr.38 AD din 28.08.2017 cu privire la modificarea prețurilor pentru serviciile informaționale, publicarea avizelor și comunicatelor, a întreprins măsuri de înlăturare a încălcărilor concurențiale, fiind astfel stabilite tarife unice în baza unor criterii obiective pentru beneficiarii serviciilor prestate.

Totodată, în urma monitorizării executării drepturilor exclusive a fost identificată necesitatea modificării cadrului legal național, în vederea instituirii principiilor concurențiale în activitatea prestării serviciilor de interes economic general, după cum urmează:

- cadrul normativ ce reglementează modalitatea de prestare a SIEG, precum:
- Legea nr. 1402 din 24.10.2002 serviciilor publice de gospodărie comunală

- Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare

și anume, instituirea procedurii de licitație ca modalitate principală de delegare a gestiunii unui serviciu de utilități publice etc.

➤ actele juridice emise de autoritățile publice locale ce reglementează modalitatea de prestare a SIEG (regulamente interne de funcționare a SIEG, decizii de delegare a SIEG, etc.), prin impunerea obligației de stabilire a indicatorilor de performanță la atribuirea dreptului de gestiune a serviciului public etc.

➤ legislația privind achizițiile publice în sectorul de utilități (armonizată cu prevederile directivelor Uniunii Europene 2014/25/UE și 92/13/CEE) care să oblige întreprinderile ce își desfășoară activitatea în domeniul SIEG să organizeze în mod eficient, transparent și echitabil proceduri de achiziții de bunuri, servicii și lucrări necesare pentru desfășurarea activității acestora.

Principalele provocări identificate în urma monitorizării implementării Programului rămân a fi cultură concurențială redusă în cadrul autorităților publice și a sectorului de afaceri și implicarea superficială a autorităților publice în evaluarea drepturilor exclusive și a barierelor concurențiale din sectoarele economice.

Direcțiile prioritare ale Consiliului Concurenței în implementarea cu succes a Programului sunt: evaluarea barierelor anticoncurențiale de către Consiliul Concurenței cu suportul reprezentanților mediului de afaceri și cooperarea cu autoritățile publice și reprezentanții mediului de afaceri în vederea elaborării propunerilor de modificare a cadrului normativ (conform prevederilor Legii 100/2018), cu implicarea mai responsabilă a autorităților publice

Informații privind nivelul de implementare a Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020 (pentru anul 2018) sunt prezentate în anexa nr. 1.

Capitolul II. Promovarea culturii concurențiale

Promovarea culturii concurențiale, în special, prin implementarea acțiunilor de advocacy reprezintă una din activitățile prioritare ale Consiliului Concurenței, care vizează crearea, consolidarea și menținerea unui mediu competitiv.

În acest sens, pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a realizat un șir de acțiuni orientate spre fortificarea relațiilor de colaborare cu instituțiile naționale și cele internaționale, deschiderea și transparența activității sale, diseminarea informațiilor (inclusiv prin intermediul mijloacelor de informare în masă) asupra subiectelor în materie de concurență și ajutor de stat.

Astfel, informarea mediului de afaceri, a autorităților administrației publice centrale și locale privind rigorile legislației concurențiale și privind ajutorul de stat a fost asigurată în cadrul a 161 de evenimente (seminare, ședințe, ședințe consultative) la care au participat cca 800 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc.)

2.1 Promovarea concurenței prin dialog

Promovarea concurenței în dialog cu autoritățile publice și întreprinderile pe parcursul anului 2018 a fost asigurată în cadrul celor 83 de evenimente (ședințe, întreveneri consultative, conferințe ș.a.) la care au participat peste 370 de reprezentanți ai APC și APL, autorități de reglementare, precum și reprezentanți ai asociațiilor profesionale, de business și a mediului universitar.

Anul 2018 a fost marcat prin consolidarea relațiilor de cooperare între Consiliul Concurenței și Centrul Național Anticorupție. În acest sens, la data de 13 septembrie 2018, a fost semnat un Acord de colaborare, prin care instituțiile își propun să prevină și să combată corupția, fortificând astfel integritatea publică în domeniul concurenței.

Potrivit textului documentului, părțile vor asigura, prin acțiuni comune de prevenire și combatere a corupției, un mecanism de sporire a încrederii societății în faptul că entitățile și agenții publici își îndeplinesc misiunea în conformitate cu interesul public. Acest lucru va fi posibil prin angajamentul celor două instituții de a dezvolta relațiile de colaborare, de a face schimb de informații și experiență și de a implementa standardele de integritate prin politici în domeniul concurenței.

Astfel, Consiliul Concurenței va organiza instruirii și campanii de sensibilizare anticorupție, va încuraja subiecții să denunțe cazurile de corupție din domeniul

concrenței și va acorda sprijin Centrului Național Anticorupție în investigațiile desfășurate, în modul prevăzut de legislația în vigoare.

La rândul său, CNA va oferi suport consultativ și metodologic la elaborarea documentelor de politici anticorupție și implementarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției în domeniul de activitate al Consiliului Concrenței.

Prima activitate comună din serie, desfășurată de Centrul Național Anticorupție și Consiliul Concrenței, ca rezultat al semnării acestui Acord, s-a desfășurat la data de 13 decembrie prin conferința de lansare a „*Platformei de cooperare anticorupție cu sectorul privat*”. Scopul platformei constă în stabilirea unei comunicări eficiente cu reprezentanții mediului de afaceri, în vederea promovării principiilor de integritate și onestitate. Autorii inițiativei și-au propus să îmbunătățească schimbul de experiență și a bunelor practici, dar și să convingă exponenții mediului privat să participe la acțiunile Consiliului Concrenței și CNA de promovare a toleranței zero față de fenomenul corupției.

În vederea informării activiștilor civici și reprezentanților ONG -urilor locale din mun. Bălți despre noțiunile generale în domeniul concrenței, ajutorului de stat și despre prevederile legale, reprezentanții Consiliului Concrenței au participat, cu o prezentare, în cadrul ședinței grupului de lucru pentru monitorizarea achizițiilor publice la nivel local, organizată la data de 22.01.2018.

Totodată, în parteneriat cu Asociația Business-ului European (EBA MOLDOVA), la data de 6 martie 2018 a fost organizată o conferință cu genericul „Instrumentul european a politicii de concrență – angajamentele”. În special, au fost abordate subiecte ce țin de cadrul normativ, sfera de aplicare, aspectele procedurale, etapele de examinare, impactul și importanța acestora. Acest eveniment a oferit posibilitatea de a aborda, deschis, problemele și provocările cu care se confruntă mediul de afaceri și de a identifica soluțiile pentru depășirea acestora.

O atenție deosebită în activitatea de promovare a culturii concrențiale și stabilirii dialogului cu societatea, a fost și este acordată tinerilor, fiind organizate, anual, un șir de activități cu și pentru tineret. Astfel, pe parcursul anului 2018, Consiliul Concrenței a deschis larg ușile cu diferite ocazii pentru elevi și studenți din mai multe instituții de învățământ.

În contextul evenimentelor dedicate Zilei Concrenței, autoritatea a fost gazda pentru un grup de elevi și studenți din mai multe instituții de învățământ. La data de 9

octombrie 2018, a fost susținută o lecție publică pentru studenții Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne.

În continuarea tradiției stabilite de Ziua Mondială a Concurenței, reprezentanții Consiliului Concurenței s-au întrunit la o masă de discuții cu peste 50 de studenți din cadrul instituțiilor superioare de învățământ.

În cadrul acestor evenimente tinerii au fost familiarizați cu noțiuni generale despre concurență și ajutor de stat, au aflat despre ultimile decizii și cazurile răsunătoare, cât și despre activitatea Consiliului Concurenței. Totodată, participanții s-au implicat activ în discuții, adresând întrebări la subiectele abordate.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Democrației, Consiliul Concurenței a participat la data de 14 septembrie 2018 la Ziua ușilor deschise organizată de Parlamentul Republicii Moldova. Consiliul Concurenței a prezentat publicului materiale informative despre autoritate, domeniul de activitate, programele și proiectele de care beneficiază instituția, oferind posibilitatea doritorilor de a face o incursiune în tema activității instituției, și în principalele politici din domeniul concurenței și ajutorului de stat. De asemenea, publicul a avut ocazia să se informeze despre actele normative în vigoare ce reglementează mediul concurențial din Republica Moldova.

Un loc aparte în promovarea culturii concurențiale și diseminării rezultatelor activității Consiliului Concurenței îl are prezentarea publică a Raportului de activitate a Consiliului Concurenței. Astfel la data de 5 iunie 2018 a fost organizată o conferință de presă în cadrul căreia s-a relatat despre cele mai importante realizări obținute în anul 2017 și direcții prioritare pentru anul 2018.

O altă acțiune orientată spre promovarea culturii concurențiale a fost elaborarea unui spot social cu caracter informativ, realizat în limbile română și rusă, care promovează activitatea autorității și mecanismul de semnare a neregulilor, transmis spre difuzare la 22 de posturi tv locale și naționale. Acesta a primit aprobarea și susținerea Consiliului Coordonator al Audiovizualului care a recomandat difuzarea lui în susținerea campaniilor naționale de comunicare ce promovează mesaje sociale în intervalul dintre emisiuni și nu doar în cadrul comunicărilor comerciale audiovizuale.

2.2 Activitatea de informare în domeniul ajutorului de stat

În anul 2018, întru promovare a prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat și informarea furnizorilor de ajutor de stat despre aplicarea corespunzătoare a legislației din domeniu, Consiliul Concurenței a realizat un șir de ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, reprezentanții societății civile.

Astfel, pe parcursul anului, 322 de reprezentanți din 191 de autorități publice centrale și locale (5 APC, 186 APL) au fost instruiți în cadrul a 78 de evenimente organizate de Consiliul Concurenței (conferințe, seminare, ședințe consultative pe diferite subiecte).

Totodată, în vederea asigurării implementării prevederilor legislației cu privire la ajutorul de stat pe întreg teritoriul țării, angajații Consiliului Concurenței au acordat asistență tehnică de specialitate APC și APL de nivelul I și II, în număr de 1571 consultații telefonice.

La data de 23.02.2018 la sediul Consiliului Concurenței, a fost organizat un seminar cu reprezentanți ai Incubatoarelor de afaceri și reprezentanți ai Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului IMM. În cadrul evenimentului au fost abordate diverse subiecte ce țin de aplicarea prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat și anume: procedura de acordare și raportare a ajutorului de minimis, alinierea schemelor de ajutor de stat existent în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere RM-UE.

Întru consolidarea dialogului cu reprezentanții autorităților publice locale, cu suportul Unității de Implementare a Grupului Băncii Mondiale, în perioada 17-18 mai 2018 au fost organizate 2 seminare în teritoriu.

Astfel, la data de 17 mai 2018 peste 90 reprezentanți ai autorităților publice locale din raioanele Rezina, Șoldănești și Telenești au participat la o masă de discuții organizată în or. Rezina, iar la data de 18 mai 2018, în or. Soroca s-au întrunit peste 120 de reprezentanți ai autorităților publice și agenți economici din raioanele Soroca, Drochia și Florești.

În cadrul evenimentelor au fost abordate subiecte privind implementarea legislației concurențiale și a Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, în special: rolul autorităților publice locale în protecția mediului concurențial, respectarea legislației concurențiale la prestarea Serviciului de Interes Economic General, sumarul Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, problemele identificate, direcțiile de activitate propuse.

La data de 30 octombrie 2018, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la întrunirea organizată de către Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a mun. Chișinău în vederea instruirii reprezentanților Direcției și a instituțiilor de învățământ cu autonomie financiară cu privire la respectarea și aplicarea corectă a prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat. În cadrul întrunirii, participanții la eveniment au abordat diverse subiecte ce țin de aplicarea prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat: conceptul și formele ajutorului de stat, procedura de notificare, autorizare, acordare și raportare a ajutorului de stat etc.

2.3 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței

În scopul executării prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârii Guvernului nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, Consiliul Concurenței a întocmit și a publicat pe pagina web oficială „*Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional pentru anul 2018*”. Totodată, pe pagina web a Consiliului Concurenței a fost publicată „*Declarația de răspundere managerială 2018*”, în conformitate cu prevederile art. 16 , alin (1) a Legii Nr. 229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

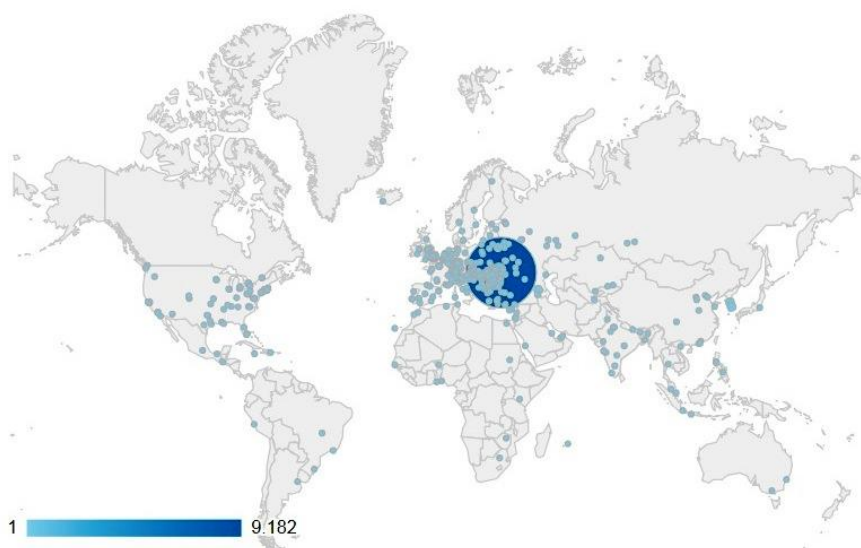
Pentru asigurarea transparenței acțiunilor realizate, s-a mediatizat activitatea desfășurată prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor sociale media.

Pe parcursul anului 2018, reprezentanții Consiliului Concurenței au acordat 3 interviuri, au participat la 3 emisiuni tv /radio și au participat cu discurs în cadrul la 2 evenimente.

În perioada de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 224 de materiale informative: 67 de comunicate, 73 decizii, 41 materiale la rubrica „*Transparență decizională*” și 43 de materiale la alte rubrici. Pagina a fost actualizată permanent cu informație relevantă. Pagina web a fost accesată de 13 136 de vizitatori unici din 99 de state și 456 de orașe. Cei mai mulți vizitatori au fost din: Republica Moldova, România, SUA și Marea Britanie.

Figura nr. 1

Geografia accesărilor paginii web www.competition.md

Ca urmare a acestor activități, în anul 2018, Consiliul Concurenței a acumulat pe diverse surse: tv, on-line și presa scrisă – 680 de materiale jurnalistice: 583 de apariții în presa electronică, 82 de apariții în sursele TV și radio, în presa scrisă 15 apariții .

Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței, este realizată prin constituirea unui dialog direct cu publicul și prin intermediul rețelelor de socializare. Consiliul Concurenței utilizează pe larg paginile sale în rețelele de socializare Tweeter, LinkedIn și Facebook.

Paginile sunt menținute zilnic prin postarea noutăților, a interviurilor angajaților, a anunțurilor și acumulează în mediu 280 de vizualizări pentru fiecare postare.

Capitolul III. Prevenirea încălcărilor legislației concurențiale

Prevenirea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială reprezintă una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței în vederea asigurării mediului concurențial loial.

În anul 2018 a fost elaborată și aprobată Legea pentru modificarea și completarea Codului penal în sensul exceptării aplicării legii penale față de reprezentanții întreprinderilor, care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență prevăzută de Legea concurenței.

Totodată, în scopul perfecționării cadrului normativ din domeniul de competență și asigurării respectării angajamentelor Republicii Moldova față de UE în materie de concurență și ajutor de stat, au fost elaborate și aprobate 2 regulamente.

3.1 Perfecționarea cadrului normativ

Pe parcursul anului 2018, în vederea îmbunătățirii cadrului normativ ce ține de domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității au fost elaborate următoarele proiecte de acte normative.

Proiectul de lege privind modificarea Codului penal în vederea exceptării aplicării prevederilor legii penale față de persoanele care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență, conform prevederilor Legii concurenței. Proiectul de lege privind modificarea Codului Penal a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 și a intrat în vigoare de la data publicării.

Ca urmare a intrării în vigoare a acestor modificări la Codul penal care prevede răspunderea penală pentru limitarea concurenței, se acordă posibilitatea persoanelor fizice, să fie exonerate de răspundere penală, dacă acestea sunt reprezentanți ai întreprinderilor ce colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele politicii de clemență.

Conform prevederilor Legii concurenței, clemența este recompensa acordată de Consiliul Concurenței pentru cooperarea întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi cu Consiliul Concurenței, în cazul în care acestea sunt, sau au fost parte a unui acord anticoncurențial. Astfel, întreprinderile și asociațiile de întreprinderi pot obține imunitate la amendă sau reducerea cuantumului acesteia dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea concurenței. În dependență de condițiile care sunt întrunite de întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi implicate, poate fi acordată imunitate respectivă la amendă.

Astfel, până la intrarea în vigoare a acestor modificări, Codul penal prevedea răspunderea penală pentru limitarea concurenței prin încheierea unui acord anticoncurențial, ce limitează concurență. Respectiv, până la operarea modificărilor corespunzătoare în conținutul Codului penal, promovate de Consiliul Concurenței, aplicarea la politica de clemență prevăzută de Legea concurenței, nu reprezenta un factor suficient de motivant, având în vedere că persoanele fizice implicate într-un acord anticoncurențial, prin care a fost obținut un profit în proporții deosebit de mari sau au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari unei terțe persoane, urmau a fi trase la răspundere penală, în pofida faptului că întreprinderea era scutită de amendă în baza politicii de clemență prevăzută de Legea concurenței.

Pentru a asigura un program eficient de clemență, politica de clemență trebuie să asigure o imunitate totală de răspundere, astfel încât să vizeze exonerarea tuturor formelor posibile de sancțiuni aplicabile: amenzi administrative și sancțiuni penale. Astfel, în scopul asigurării eficienței depline a politicii de clemență, prin această modificare a Codului Penal, s-a asigurat și exonerarea de răspundere penală a persoanelor care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limitele realizării politicii de clemență.

Proiectul de lege privind modificarea Codul contravențional nr. 218/2008 în vederea atragerii la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților administrație publice centrale sau locale pentru încălcarea Legii concurenței. Proiectul de lege a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 159 din 12.10.2018.

Conform proiectului de lege elaborat de Consiliul Concurenței au fost operate unele modificări la Codul contravențional, care au ca scop asigurarea aplicării eficiente a Legii concurenței, în partea ce se referă la atragerea la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, pentru încălcarea Legii concurenței, manifestate prin acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței.

Astfel, ca urmare a intrării în vigoare a acestor prevederi ale Codului contravențional, este posibilă atragerea la răspundere a persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, pentru acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiile administrației publice centrale și locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței și pentru

neexecutarea în termen sau executarea necorespunzătoare a deciziilor și prescripțiilor emise de Consiliul Concurenței.

Proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 1227 din 27 iunie 1997 cu privire la publicitate, ce a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 141 din 19.07.2018.

Proiectul de lege privind modificarea Legii cu privire la publicitate a fost elaborat de Consiliul Concurenței, în vederea realizării acțiunii din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014, de prezentare a propunerilor de excludere a prevederilor privind publicitatea destinată consumatorilor din domeniul de competență al Consiliului Concurenței.

Astfel, ca urmare a modificării Legii cu privire la publicitate, Consiliul Concurenței, în cazul în care se distorsionează concurența, exercită, în limitele competenței sale, controlul de stat asupra implementării legislației cu privire la publicitate, sub aspectul respectării drepturilor agenților economici.

Proiectul de lege privind modificarea Legii cu privire la ajutorul de stat ce a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 141 din 19.07.2018.

Prin modificările operate la Legea cu privire la ajutorul de stat, luând în considerare acquis-ului Uniunii Europene, a fost extins termenul de prescripție de la 6 ani până la 10 ani, în care Consiliul Concurenței poate întreprinde măsuri privind recuperarea ajutorului ilegal sau a celui utilizat abuziv.

Totodată, prin modificările operate la Legea cu privire la ajutorul de stat, au fost concretizate formele de acordare a ajutorului de stat, conform jurisprudenței și acquis-ului Uniunii Europene din domeniul ajutorului de stat.

Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte normative în scopul aducerii în concordanță a prevederilor legislației în vigoare ce reglementează mediul de afaceri la prevederile Legii concurenței, ce a fost adoptat de Parlament prin Legea nr. 141 din 19.07.2018.

Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014, în vederea realizării acțiunilor ce țin de implementarea art.335 alin.(1) din Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, prevede acțiunea privind revizuirea cadrului normativ de

reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu noua Lege a concurenței, cât și abrogarea sau modificarea actelor normative care contravin Legii concurenței.

În vederea asigurării compatibilității cadrului de reglementare a mediului de afaceri cu principiile concurenței libere, în componenta „X. Concurența” a Foii de parcurs privind ameliorarea competitivității Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 4 din 14 ianuarie 2014, s-a stabilit acțiunea cu privire la revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu noua Lege a concurenței sub aspectul identificării barierelor de intrare pe piață.

De asemenea, Comisia economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova a solicitat Consiliului Concurenței, de comun cu Guvernul, să elaboreze și să prezinte în modul stabilit, proiectul de lege, care să conțină propunerile de modificare și completare a unor acte normative, ce au ca scop asigurarea Consiliului Concurenței cu mecanisme adecvate în vederea aplicării eficiente a prevederilor legislației din domeniul concurenței, prevenirii și contracarării practicilor anticoncurențiale și a concurenței neloiale, asigurarea independenței organizaționale și financiare a Consiliului Concurenței.

Astfel, Consiliul Concurenței a elaborat proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vederea realizării acțiunilor din actele normative enunțate anterior, cât și a solicitării Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova, care a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 141 din 19.07.2018.

Totodată, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 141 din 19.07.2018 ce a vizat și modificarea Codului fiscal și Legea cadastrului bunurilor imobile, s-a asigurat accesul Consiliului Concurenței la unele baze de date, deținute de autoritățile și instituțiile publice, în vederea obținerii, în termeni restrânși, a informațiilor necesare efectuării investigațiilor concurențiale.

Proiectul de lege pentru completarea Legii concurenței ce a fost aprobat de Parlament prin Legea nr. 262 din 23.11.2018.

Proiectul de lege pentru completarea Legii concurenței a fost elaborat de Consiliul Concurenței în scopul realizării acțiunii nr. 26 din Memorandumul de Înțelegere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova, cât și ca urmare a solicitării Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului Republicii Moldova prevăzută de Raportul

asupra Rapoartelor Consiliului Concurenței privind activitatea în anul 2016 și privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2015.

Astfel, acțiunea nr. 26 din Memorandumul de Înțelegere RM-UE privind asistența macrofinanciară, prevedea actualizarea listei zonelor Consiliului Concurenței de intervenție în conformitate cu standardele internaționale, în special de a include sectorul mass-media.

Totodată, Comisia economie, buget și finanțe a Parlamentului RM prin Raportul său asupra Rapoartelor Consiliului Concurenței privind activitatea în anul 2016 și privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2015, a solicitat Consiliului Concurenței prezentarea unui proiect de lege pentru modificarea cadrului legal în vederea actualizării listei zonelor Consiliului Concurenței de intervenție în conformitate cu standardele internaționale, în special de a include sectorul mass-media.

De asemenea, lista proiectelor de acte legislative ale Guvernului care au fost prezentate ca prioritate Parlamentului spre examinare și aprobare în sesiunea de primăvară, prevedea necesitatea elaborării proiectului de lege privind modificarea Legii concurenței ce vizează actualizarea listei zonelor Consiliului Concurenței de intervenție în conformitate cu standardele internaționale, în special de a include sectorul mass-media.

Astfel, după operarea modificărilor, Legea concurenței s-a completat cu un nou articol – art. 25¹, care reglementează aspectele ce se referă la evaluarea concentrărilor economice în domeniul mass-media.

Hotărârea Parlamentului nr. 16 din 15 februarie 2018 pentru completarea punctului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 433 din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova.

Proiectul hotărârii Parlamentului cu privire la instituirea sărbătorii „Ziua Concurenței” a fost elaborat de Consiliul Concurenței în scopul promovării în societate a culturii concurențiale și pentru asigurarea prin informare a societății cu avantajele concurenței libere și loiale pentru consumatorii finali.

Prevederile Acordului de Asociere RM – UE, ratificat prin Legea nr. 112 din 02 iulie 2014, reiterează necesitatea instituirii unor mecanisme privind promovarea concurenței și reducerii practicilor comerciale anticoncurențiale sau a înțelegerilor anticoncurențiale.

Totodată, Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, stabilește expres necesitatea organizării acțiunilor ce țin de promovarea culturii concurențiale în Republica Moldova.

Astfel, prin aprobarea Hotărârii Parlamentului nr. 16 din 15 februarie 2018 pentru completarea punctului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 433 din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova, s-a instituit sărbătoarea „Ziua Concurenței”, care se va consemna anual la data de 30 iunie, dată la care în anul 2000 a fost adoptată Legea cu privire la protecția concurenței, urmare a căreia a fost creat mecanismul de implementare a legislației în domeniul protecției concurenței.

Totodată, în anul 2018, în vederea dezvoltării cadrului normativ ce ține de domeniul ajutorului de stat, Consiliul Concurenței a elaborat și aprobat 2 acte normative. Actele normative au fost elaborate în contextul armonizării legislației naționale cu noua legislație comunitară referitoare la ajutoarele de stat acordate pentru dezvoltare regională și pentru protecția mediului.

Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 22.11.2018

Regulamentul transpune Secțiunea 7 ”Ajutoare pentru protecția mediului”, art. 36-49 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17.06.2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 187 din 26.06.2014 și Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014-2020 (2014/C 200/01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 200 din 28.06.2014.

Regulamentul stabilește modalitatea de evaluare a ajutorului de stat pentru protecția mediului în vederea contribuției la atingerea obiectivelor de mediu. Scopul Regulamentului îl constituie crearea unui cadru juridic eficient ce va asigura o utilizare mai responsabilă, mai transparentă și mai proporțională a finanțelor publice, urmărind ca măsurile privind acordarea ajutoarelor de stat pentru protecția mediului să fie eficiente și să remedieze disfuncționalitățile pieței.

Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 22.11.2018

Regulamentul transpune, parțial, prevederile din secțiunea 1, art. 13-16 din Regulamentul (UE) Nr. 651/2014 al Comisiei din 17.06.2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolele 107 și 108 din tratat, precum și Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 (2013/C 209/01).

Actul normativ a fost elaborat în vederea asigurării cadrului normativ necesar pentru o evaluare eficace a măsurilor de ajutor de stat care să permită o mai bună definire a priorităților în materie de activități de asigurare a respectării normelor privind ajutoarele de stat. Printre caracteristicile modificărilor se poate de subliniat includerea prevederii aferentă ajutoarelor regionale pentru dezvoltare urbană.

În scopul asigurării respectării prevederilor Legii cu privire la actele normative, ce țin de elaborarea, adoptarea și înregistrarea actelor normative, Consiliul Concurenței a transmis Ministerului Justiției Regulamentele pentru înregistrare în *Registrul de stat al actelor juridice*.

3.2 Activitatea de avizare a actelor normative

Adoptarea și implementarea de prevederi care mențin sau stabilesc bariere în calea liberei concurențe pe piață sau favorizează practicile anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale, au efect negativ asupra dezvoltării economice și asupra bunăstării consumatorilor.

În scopul asigurării cadrului juridic de protecție a concurenței, precum și în vederea prevenirii practicilor anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale, Consiliul Concurenței elaborează avize la proiecte de acte normative, evaluând astfel impactul de reglementare al proiectelor actelor normative asupra mediului concurențial din Republica Moldova.

Prin această activitate se urmărește identificarea și evaluarea prevederilor actelor normative cu posibil impact negativ asupra mediului concurențial din Republica Moldova, precum și formularea obiecțiilor și recomandărilor menite să aducă noile prevederi în concordanță cu principiile concurențiale.

De menționat este faptul că, proiectele actelor normative care reglementează activitatea economică se transmit spre avizare Consiliului Concurenței, conform prevederilor Legii cu privire la actele normative.

Astfel, în vederea evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței pe parcursul anului 2018 a avizat 120 de proiecte de acte normative, dintre care, la 77 au fost prezentate propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității, în vederea asigurării concurenței.

În continuare sunt menționate principalele proiecte de acte normative asupra cărora Consiliul Concurenței a prezentat obiecții și propuneri în anul 2018, având în vedere posibilul impact al acestora asupra mediului concurențial din Republica Moldova.

Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova

Codul serviciilor media audiovizuale operează cu o nouă noțiune de „situație dominantă în formarea opiniei publice” în sensul redării unui fapt de ilegalitate în care se află titularul licenței de emisie, care este diferită de sensul noțiunii de „poziție dominantă” utilizat în cadrul normativ al Uniunii Europene și în legislația Republicii Moldova ce ține de domeniul concurenței.

Astfel, legislația Uniunii Europene și Legea concurenței definește și operează cu termenul de „poziție dominantă” și interzice în activitatea economică doar abuzul de

poziție dominantă deținută pe piață. Faptul că o întreprindere deține o poziție dominantă nu este ilegal în sine, o astfel de întreprindere dominantă are dreptul să activeze și să concureze de rând cu celelalte întreprinderi pe piață.

În conformitate cu Codul serviciilor media audiovizuale, au fost delimitate competențele Consiliului Concurenței de competențele Consiliului Audiovizualului în domeniul serviciilor media audiovizuale. Astfel, Consiliului Audiovizualului constată situația dominantă în formarea opiniei publice a titularului licenței de emisie. Consiliul Concurenței, luând în considerație practica Uniunii Europene și Legea concurenței, constată poziția dominantă pe piață în sensul de putere economică de care beneficiază o întreprindere ce desfășoară activitate economică.

De asemenea, au fost prezentate obiecții asupra faptului că, Codul serviciilor media audiovizuale conține prevederi prin care se instituie bariere nejustificate ce limitează dreptul companiilor de a presta servicii de măsurare a cotelor de audiență și a cotelor de piață. În acest sens, Consiliul Concurenței a propus deschiderea acestei piețe spre concurență. Acordarea dreptului exclusiv de a presta servicii de măsurare a cotelor de audiență și a cotelor de piață pentru o perioadă de 5 ani constituie o barieră anticoncurențială în activitatea economică.

În altă ordine de idei, în scopul asigurării intereselor legitime ale consumatorilor, s-a propus ca Codul serviciilor media audiovizuale să fie completat cu o prevedere ce ar asigura ca, în cazul în care distribuitorul de servicii media schimbă grila de programe fără acordul Consiliului Audiovizualului, consumatorul să dispună de dreptul de reziliere a contractului încheiat cu distribuitorul de servicii media, fără a-i fi aplicate careva penalități sau să survină alte consecințe negative pentru consumator.

În același scop de asigurare a respectării intereselor legitime ale consumatorilor, s-a propus completarea Codului serviciilor media audiovizuale cu o prevedere ce ar asigura ca în timpul furnizării comunicărilor comerciale audiovizuale, volumul sunetului acestora precum și volumul sunetului mesajului despre difuzarea ulterioară a publicității, nu trebuie să depășească volumul mediu de sunet al programului de televiziune întrerupt de comunicările comerciale audiovizuale.

Mai mult ca atât, s-a comunicat despre necesitatea de notificare, la etapa de intenție, Consiliului Concurenței, conform prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat, a măsurilor de sprijin prevăzute în Codul serviciilor media audiovizuale, care se referă la furnizorul public național de servicii media, precum și la furnizorul public regional de servicii media pentru UTA Găgăuzia.

Proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii privind achizițiile publice

Consiliul Concurenței, luând în considerație prevederile Directivei 2014/24 din 26 februarie 2014, cât și cele ale Legii concurenței, a propus operarea modificărilor la Legea privind achizițiile publice în vederea obligării întreprinderilor investite cu drepturi exclusive de a respecta procedurile de achiziții publice prevăzute de Legea privind achizițiile publice, în procesul de la selectare și contractare a furnizorilor de bunuri, servicii și lucrări.

Totodată, proiectul de lege avizat prevedea completarea Legii privind achizițiile publice, cu prevederi conform cărora autoritatea contractantă are obligația de a exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziții publice orice ofertant sau candidat care a încheiat acorduri cu alți operatori economici care vizează denaturarea concurenței, în cazul în care autoritatea contractantă are indicii suficient de plauzibili pentru a concluziona acest fapt.

Astfel, Consiliul Concurenței și-a expus opinia sa, în sensul că, proiectul nu conține criterii clare și transparente în baza cărora autoritatea contractantă ar avea obligația de a exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziții publice ofertantul/candidatul care a încheiat acorduri cu alți operatori economici care vizează denaturarea concurenței, în vederea asigurării concurenței.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii comerțului interior

Proiectul de lege avizat prevedea ca comerciantul să fie obligat să achiziționeze și să asigure expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin 50% din lungimea liniară a raftului comercial. Lista produselor alimentare ce se încadrează în această prevedere se aprobă de Guvern și se actualizează anual.

Evaluând impactul de reglementare al acestui proiect asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței a comunicat că nu susține aceste propuneri de completare a Legii comerțului interior. Obligația impusă comerciantului să achiziționeze și să acorde spații pentru expunerea și vânzarea produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt, de cel puțin 50% din volumul de marfă pe raft, ar putea conduce la stabilirea unei poziții inechitabile a unor producători față de alți furnizori și care în consecință ar conduce la limitarea ofertei comercianților și la încălcarea principiului liberei circulații a bunurilor.

Astfel, intervenția statului în activitatea întreprinderilor private, prin impunerea unei obligații de vânzare a unui volum minim stabilit de produse provenite din producția autohtonă, nu va asigura accesul tuturor producătorilor pe rafturi, dar va crea premise și pentru discriminarea producătorilor autohtoni, în special a celor mici, a căror produse nu se vor regăsi în lista aprobată de Guvern.

Totodată, impunerea cotei de 50%, fără restricții privind cota deținută de un singur producător, generează riscul ca toată cota de 50% să fie deținută de un singur producător, astfel creându-i premise pentru obținerea sau consolidarea poziției dominante.

În altă ordine de idei, proiectul avizat prevedea că perioada de desfășurare a acțiunilor/activităților de marketing și publicitate nu poate depăși 60 de zile pe an per produs. În acest sens, Consiliul Concurenței a comunicat că, prin stabilirea acestei limite a perioadei de publicitate, poate fi restricționată posibilitatea agenților economici de a informa potențialii clienți cu privire la prezența lor pe piață, natura și calitatea bunurilor și serviciilor pe care le oferă. De asemenea, poate fi limitată posibilitatea noilor furnizori intrați pe piață de a-și informa potențialii consumatori despre existența sa pe piață și a produselor și serviciilor prestate de aceștia. Prevederea menționată poate conduce la limitarea drepturilor consumatorilor de a fi informați cu privire la prețurile corecte a produselor obținute cu minimul de cheltuieli și la limitarea dreptului de alegere a consumatorilor, precum și la accesul pe piață.

La adoptarea acestui proiect de lege, nu s-a ținut cont de propunerile și riscurile expuse în avizul Consiliului Concurenței, în vederea asigurării concurenței și liberei circulații a bunurilor.

Proiectul legii cu privire la publicitate

Proiectul avizat de Consiliul Concurenței prevedea că, mesajele de interes public pot avea ca obiect comercializarea produselor autohtone. În acest sens, Consiliul Concurenței a menționat că, includerea unor asemenea prevederi în proiect, pot conduce la stabilirea unei poziții inechitabile a producătorilor autohtoni față de alți producători și care, în consecință, ar conduce la o limitare a ofertei comercianților. Respectiv, Consiliul Concurenței a recomandat să fie substituit textul „comercializarea produselor autohtone” cu textul „promovarea consumului produselor autohtone”.

Consiliul Concurenței a propus revizuirea prevederilor din proiect care nu permit solicitarea sau perceperea de plăți pentru locațiune și/sau arendă, pentru amplasarea și exploatarea dispozitivelor publicitare fixe pe terenuri și/sau imobile ce fac parte din

domeniul public al statului și domeniul privat al statului. Legea concurenței nu face diferență între persoanele juridice de drept public și persoanele juridice de drept privat. Astfel, în vederea respectării principiului neutralității, aceste prevederi ale proiectului s-au propus a fi reformulate în sensul permițerii organului abilitat al administrației publice locale să perceapă plăți pentru locațiune și/sau arendă, pentru amplasarea și exploatarea dispozitivelor publicitare fixe pe terenuri și/sau imobile ce fac parte din domeniul public al statului și domeniul privat al statului, în condițiile legii.

Referitor la prevederile proiectului ce țin de publicitatea băuturilor alcoolice, în scopul prevenirii abuzului de alcool, cerință stipulată de Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice, și combaterii alcoolismului, aspect ce reprezintă o componentă importantă a politicii sociale a statului la nivel național și local, prevăzut de Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, Consiliul Concurenței a recomandat revizuirea acestor prevederi ale proiectului legii, luând în considerație cadrul normativ actual ce permite expunerea publicității băuturilor alcoolice numai în editorialele și programele audiovizuale destinate populației adulte între orele 22:00 și 07:00.

În conformitate cu prevederile Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014, ce conține acțiunea de elaborare și prezentare a propunerilor privind excluderea prevederilor privind publicitatea destinată consumatorilor din domeniul de competență al Consiliului Concurenței, s-a propus autorului revizuirea prevederilor proiectului legii publicității ce țin de determinarea competenței Consiliului Concurenței în sensul că Consiliul Concurenței deține competență, în domeniul publicității ce distorsionează concurența, sub aspectul respectării drepturilor întreprinderilor.

Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării

Măsurile propuse de racordare la sistemul centralizat de termoficare prevăzute de proiectul de modificare a Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, ar putea limita libertatea consumatorilor de a alege furnizorul de servicii termoenergetice. În acest sens, Consiliul Concurenței a comunicat că, orice restrângere a exercitării drepturilor și libertăților urmează să fie însoțită de o argumentare temeinică

și nu se poate face decât cu respectarea principiului proporționalității în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general.

Consiliul Concurenței a recomandat autorului să prezinte argumente suplimentare în nota informativă referitor la faptul că interesul public major urmărit prin măsurile prevăzute de proiect, este mai semnificativ decât potențialul impact negativ al acestora pe piața relevantă.

Proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii cu privire la asigurări

Proiectul avizat conținea prevederi ce limitau activitatea intermediarilor de asigurări și reasigurări în cadrul procesului de distribuție a asigurărilor. Astfel, Consiliul Concurenței a atenționat că prevederi similare, ce ar limita activitatea intermediarilor de asigurări și reasigurări în cadrul procesului de distribuție a asigurărilor, nu există în cadrul normativ comunitar ce ține de domeniul asigurărilor.

Totodată, autorul nu a argumentat necesitatea privării intermediarilor de dreptul perceperii comisioanelor pentru comercializarea polițelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, precum și, care va fi impactul asupra consumatorilor finali în urma modificărilor propuse (în avantajul sau dezavantajul acestora).

Consiliul Concurenței a recomandat ca în scopul evitării stabilirii unor restricții nejustificate pentru activitatea agenților de asigurare – persoane fizice, să fie completat proiectul conform prevederilor Directivei 2016/97.

Conform prevederilor proiectului, capitalul social deținut de brokerii de asigurare urmează a fi majorat de la 100 000 lei la 400 000 lei. Cu referire la aceste prevederi, Consiliul Concurenței a menționat că, noile cerințe legale privind majorarea nivelului minim al capitalului social deținut de brokerii de asigurare din Republica Moldova, ar putea crește semnificativ costul de intrare a acestora pe piață, precum și, ar putea conduce la diminuarea numărului brokerilor deja existenți pe piață și implicit la scăderea gradului de acoperire la nivel teritorial, chiar și pentru produse simple, de nevoi imediate, pe care în acest moment, piața se bazează.

Cu referire la prevederile proiectului privind modul și termenii de conformare a agenților de asigurare – persoane juridice și a brokerilor de asigurare cu noile cerințe înaintate față de capitalul social, Consiliul Concurenței a comunicat că este necesar de a fi argumentat în nota informativă în baza căror criterii au fost stabilite termenele de ajustare cu noile cerințe față de capitalul social, luând în considerație că ultima majorare a fost operată după luna octombrie a anului 2017 de către brokerii de asigurări.

Proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în partea ce ține de dreptul de autor și drepturile conexe)

Planul de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, aprobat prin Legea nr.169 din 20 iulie 2017, prevede necesitatea de implementare a mecanismului de determinare a organizațiilor de gestiune colectivă de a acționa în interesul colectiv al titularilor de drepturi pe care îi reprezintă.

Proiectul legii stabilește 4 condiții cumulative pe care o organizație de gestiune colectivă trebuie să le îndeplinească, pentru ca să fie considerată reprezentativă: să aibă cel mai valorificat repertoriu în ultimii 2 ani, să gestionează cel mai vast repertoriu, să aibă cel mai mare număr de membri și a desfășurat activitatea de colectare, repartizare și de plată a remunerației de autor sau a remunerației convenite titularilor drepturilor conexe în condițiile prezentei legi și pe principii de maximă transparență.

În acest sens, Consiliul Concurenței a comunicat că având în vedere că, condițiile menționate sunt insuficiente pentru asigurarea unor condiții echitabile și pro-concurențiale pe piață, pentru asigurarea respectării drepturilor tuturor subiecților vizați de aceste prevederi, s-a propus autorului să reglementeze în mod clar aceste criterii sau să excludă condițiile desemnării collectorului unic prevăzute în proiectul legii, acestea urmând să fie specificate, ulterior, într-un act normativ aprobat de Guvern.

Proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii privind achizițiile publice

Proiectul avizat prevedea noțiunea de „ofertă neconformă”, astfel în vederea neadmiterii limitării dreptului operatorilor economici de a participa la procedurile de achiziție publică, Consiliul Concurenței a propus autorului să substituie din conținutul acestei noțiuni textul ”care prezintă semne de înțelegeri anticoncurențiale sau corupție,, cu textul ”care este rezultatul unor acțiuni anticoncurențiale sau corupție, stabilite în modul prevăzut de legislație”. S-a menționat că reieșind din prevederile Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, autoritățile contractante pot exclude operatorii economici de la participare în cadrul procedurilor de achiziții publice în cazul constatării unor încălcări ale normelor de concurență sau a altor norme de către ofertanți, ceea ce presupune existența unui act de constatare emis de o autoritate competentă, nu doar în baza unor semne stabilite de autoritatea contractantă.

Planul de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017– 2020, aprobat prin Legea nr. 169 din

20 iulie 2017, prevede acțiunea de efectuare a unei analize a oportunității desfășurării de către întreprinderile de stat a procedurilor de achiziții publice și transpunerea în legislația în domeniul achizițiilor publice a directivelor Uniunii Europene 2014/24/UE și 2014/25/UE.

În același context, Consiliul Concurenței repetat a comunicat, având în vedere prevederile Directivei 2014/24 din 26 februarie 2014, cât și cele din Legea concurenței, că consideră necesar operarea modificărilor la Legea privind achizițiile publice în vederea obligării întreprinderilor investite cu drepturi exclusive de a respecta procedurile de achiziții publice prevăzute de Legea privind achizițiile publice, în procesul de selectare și contractare a furnizorilor de bunuri, servicii și lucrări.

Ca urmare a acestor modificări, vor fi create premisele necesare ca tarifele la serviciile prestate de întreprinderile investite cu drepturi exclusive să fie micșorate din contul realizării concursurilor și licitațiilor publice transparente, asigurând concurența dintre furnizorii acestor întreprinderi.

Proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii privind protecția invențiilor

Proiectul de lege, prevedea că licența obligatorie poate fi acordată de către instanța judecătorească, la cererea Consiliului Concurenței în scopul remedierii unei practici anticoncurențiale sau de concurență neloială determinate de utilizarea abuzivă a brevetului de invenție care au contribuit la monopolizarea pieții și/sau impunerea de prețuri exagerate.

În acest sens, ținând cont de faptul că deciziile emise de către Consiliul Concurenței reprezintă un document executoriu, Consiliul Concurenței a propus excluderea acestor prevederi din proiect și completarea proiectului cu noi prevederi ce ar stabili că licența obligatorie, poate fi acordată ca urmare a deciziei Consiliului Concurenței, în scopul remedierii unei practici anticoncurențiale sau de concurență neloială determinate de utilizarea abuzivă a brevetului de invenție.

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea obiectivelor, condițiilor parteneriatului public-privat privind modernizarea și eficientizarea activității filialelor Î.S. „Gările și Stațiile Auto”, cerințelor generale privind selectarea partenerului privat și modificarea unei hotărâri de Guvern

Având în vedere faptul că, proiectul hotărârii de Guvern propunea aprobarea obiectivelor, condițiilor parteneriatului public – privat și a cerințelor generale privind selectarea partenerului privat în cadrul parteneriatului privind modernizarea și

eficientizarea activității filialelor Î.S. „Gările și Stațiile Auto”, în cazul în care sprijinul financiar acordat prin intermediul parteneriatului public-privat va îndeplini cel puțin una din condițiile prevăzute de Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1 din 30 august 2013, măsura de sprijin propusă în proiect, urmează a fi notificată Consiliului Concurenței de către furnizorul ajutorului de stat, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat.

Totodată, conform prevederilor proiectului, termenul contractului de parteneriat public-privat nu va depăși 25 de ani de la data semnării, iar participanții la concurs sunt în drept să se asocieze în scopul depunerii unei oferte comune, acest fapt ar putea constitui o operațiune de concentrare economică în sensul definit de Legea concurenței.

Astfel, Consiliul Concurenței a comunicat că, în conformitate cu prevederile Legii concurenței, operațiunea de concentrare economică urmează a fi notificată Consiliului Concurenței înainte de punerea în aplicare, atunci când cifra totală de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate, înregistrată în anul anterior operațiunii, depășește pragul stabilit de Legea concurenței.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea piețelor

Proiectul avizat conținea prevederi ce limita subiecții care pot avea calitatea de administrator al pieței. Consiliul Concurenței a comunicat că nu este argumentată limitarea subiecților care pot avea calitatea de administrator al pieței. Astfel, în vederea neadmiterii limitării accesului subiecților vizați de a exercita funcția de administrator al pieței, s-a propus revizuirea acestor prevederi din proiect.

Având în vedere prevederile Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, precum și ale Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, în scopul eliminării unor potențiale bariere de acces pe piață, Consiliul Concurenței a menționat că prevederile proiectului urmează a fi aduse în concordanță cu prevederile Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

De asemenea, în vederea asigurării accesului pe piață a persoanelor care comercializează produse agricole cultivate pe terenul propriu, Consiliul Concurenței a propus completarea proiectului cu noi prevederi, pentru a permite producătorilor agricoli autohtoni să comercializeze ocazional surplusurile proprii.

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în procesul de constatare a contravențiilor

Proiectul Regulamentului, stabilea direct că, asigurarea executării procesului de ridicare, transportare, depozitare, precum și restituire ulterioară a mijloacelor de transport ridicate se realizează de către Î.S. „Servicii Pază a MAI” contra plată, în baza dispoziției (verbale, scrise sau prin intermediul rețelelor de comunicație electronice) a agentului constator, în termen prioritar, în funcție de locul constatării, obstacole, impedimente și distanță, în condițiile Regulamentului.

Astfel, Î.S. „Servicii Pază a MAI” se acordă dreptul exclusiv de a presta contra plată serviciile de ridicare, transportare, depozitare, precum și restituire ulterioară a mijloacelor de transport ridicate, în sensul Legii concurenței .

Totodată, proiectul Regulamentului prevedea taxele pentru serviciile de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în procesul de constatare a contravențiilor, care au fost aprobate fără a fi efectuată o analiză complexă a mărimii tarifelor practicate, a modalității de stabilire a tarifelor (transparente și orientate spre costuri), încălcându-se astfel, prevederile Acordului de Asociere încheiat între Republica Moldova și Uniunea Europeană, Legii concurenței și prevederile Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, ce țin de domeniul drepturilor exclusive și domeniul achizițiilor publice, aprobat prin Legea nr. 169 din 20 iulie 2017.

Proiectul avizat de Consiliul Concurenței conținea expres prevederi cu impact anticoncurențial, prin desemnarea Î.S. „Servicii Pază a MAI” pentru executarea procesului de ridicare, transportare, depozitare, precum și restituire ulterioară a mijloacelor de transport.

În același context, s-a comunicat că, piața serviciilor de ridicare, transportare, depozitare, parcare cu pază, precum și restituire ulterioară a mijloacelor de transport sunt piețe deschise concurenței. Desemnarea Î.S. „Servicii Pază a MAI” pentru executarea procesului de ridicare, transportare, depozitare, precum și restituire ulterioară a mijloacelor de transport, pe o perioadă nedeterminată, fără concurs și în lipsa unei metodologii și justificări a tarifelor aplicate, și fără stabilirea indicatorilor de performanță, va împiedica și restrânge concurența.

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea platformelor electronice de achiziții în cadrul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender)

Proiectul avizat de Consiliul Concurenței conținea prevederi conform cărora, Operatorul PEA deține drepturi exclusive, la acordarea serviciilor (funcționalităților) de bază, în sensul Legii concurenței. Consiliul Concurenței a atenționat că, urmează ca operatorul să nu impună în mod direct sau indirect, unele prețuri inechitabile de vânzare ori de cumpărare sau alte condiții inechitabile de tranzacționare, să nu limiteze producția, comercializarea sau dezvoltarea tehnologică în dezavantajul consumatorilor, să nu aplice în raporturile cu partenerii comerciali unele condiții inegale la prestații echivalente, creând în acest fel unora din ei un dezavantaj concurențial, să nu condiționeze încheierea contractelor de acceptare de către partenerii comerciali a unor prestații suplimentare etc.

Totodată, în vederea asigurării transparenței în cadrul procedurilor de achiziții publice prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender), serviciile (funcționalitățile) suplimentare celor de bază, s-a propus a fi stabilite expres în proiect.

Fără o justificare rezonabilă, conform prevederilor proiectului, platforma nu poate fi acreditată pentru un nivel superior fără a deține acreditarea pentru nivelurile precedente.

Totodată, proiectul prevedea că, testarea de acreditare se efectuează contra plată, dar nu este clară modalitatea de achitare și destinația acestei plăți. În același context, Consiliul Concurenței a menționat că, prin interzicerea acreditării unui nivel superior fără a deține acreditarea pentru nivelurile precedente, se impun costuri suplimentare neargumentate participanților la procedurile de achiziții publice.

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender)

Conform prevederilor Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017– 2020, aprobat prin Legea nr. 169 din 20 iulie 2017, Agenția Achiziții Publice este responsabilă de implementarea sistemului e-achiziții în vederea transformării achizițiilor publice într-un proces mai eficient și competitiv, inclusiv introducerea componentei de identificare a cazurilor de acorduri anticoncurențiale în cadrul achizițiilor publice.

Astfel, în vederea realizării prevederii menționate, Consiliul Concurenței a propus completarea proiectului cu prevederi conform cărora, în cazul depistării comportamentelor ce prezintă semne de trucare a ofertelor la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte, Consiliul Concurenței urmează a fi informat despre semnele posibile de trucare a ofertelor la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Autorizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender)

În cadrul proiectului Sistemului „MTender”, luând în considerație prevederile Planului de acțiuni privind implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020, aprobat prin Legea nr. 169 din 20 iulie 2017, ce țin de Agenția Achiziții Publice, Consiliul Concurenței a propus implementarea unui mecanism de detectare automată a comportamentelor ce prezintă semne de acțiuni anticoncurențiale. În acest context, Sistemul „MTender” urmează a fi bazat pe o analiză sistematică a ofertelor întreprinderilor în cadrul procedurilor de achiziții publice pe întreg teritoriul Republicii Moldova, și totodată, urmează să prevadă posibilitatea informării Consiliului Concurenței despre semnele posibile de trucare a ofertelor la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.

În altă ordine de idei, Consiliul Concurenței a considerat necesar ca autorul să argumenteze necesitatea instituirii dreptului exclusiv Î.S. „Fintehinform”, cu referire la atribuțiile sale, în calitate de operator tehnico-tehnologic a Unității Centrale de Date a Sistemului „MTender”.

Consiliul Concurenței a considerat oportun ca în conținutul Conceptului tehnic al Sistemului „MTender” să fie stabilite mecanisme adecvate în vederea neadmiterii divulgării conținutului ofertelor prezentate de participanți până la data stabilită pentru deschiderea acestora de autoritățile contractante, în scopul preîntâmpinării unor eventuale practici anticoncurențiale în cadrul procedurilor de achiziții publice.

Proiectul regulamentului privind furnizarea energiei electrice

Având în vedere prevederile Legii privind clauzele abuzive, în contractele încheiate cu consumatorii, Consiliul Concurenței a propus autorului, să completeze proiectul regulamentului cu noi prevederi care ar stabili obligația furnizorului de a pune la dispoziția consumatorului gratuit, la cerere, un exemplar de contract pe care îl propune în formă scrisă, pe hârtie sau pe un alt suport durabil acceptat de consumator.

Cu privire la prevederile proiectului regulamentului ce țin de stabilirea contractelor-tip, Consiliul Concurenței, luând în considerație prevederile Legii cu

privire la energia electrică, a propus ca, conținutul clauzelor contractelor-tip să fie definitivare de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vederea neadmiterii unor practici abuzive din partea furnizorilor, cât și în scopul asigurării unei protecții eficiente a drepturilor consumatorilor.

Conform prevederilor proiectului Regulamentului, operatorul de sistem are obligația de a anunța micii consumatori finali și furnizorii acestora, cu cel puțin 3 zile calendaristice înainte despre întreruperile programate și limitările în livrarea energiei electrice, iar marii consumatori finali și furnizorii acestora cu cel puțin 7 zile calendaristice până la întrerupere. Consiliul Concurenței a considerat că prin reglementarea dată poate fi instituit un tratament diferențiat între micii consumatori finali și marii consumatori finali. Astfel, a recomandat autorului să argumenteze necesitatea instituirii acestui tratament diferențiat între marii consumatori finali față de micii consumatori finali.

Proiectul regulamentului privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate

În conformitate cu prevederile proiectului regulamentului, titularii de licență se obligă să prezinte informația necesară în format Excel. Astfel, Consiliul Concurenței a atenționat că, obligarea titularilor de licență să prezinte informația cu păstrarea formulelor de calcul în format Excel poate constitui un avantaj pentru proprietarul și distribuitorii programului Excel. Totodată, poate constitui un dezavantaj pentru titularii de licență care nu folosesc programul Excel la elaborarea calculelor. Prin urmare, Consiliul Concurenței a considerat necesară excluderea cuvântului „Excel”, urmând a fi indicate doar cerințele tehnice ce necesită a fi întrunite la anexarea fișierului de calcul.

Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a plăților în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural

Consiliul Concurenței a comunicat că măsurile de sprijin pentru procesarea, uscarea și congelarea prelucrarea primară/finită a fructelor și/sau legumelor, pentru ambalarea și depozitarea produselor, pentru fabricarea pâinii și produselor de panificație ș.a., ce se regăsesc în proiectul regulamentului, nu sunt exceptate de la regulile stabilite de legislația privind ajutorul de stat și, respectiv, urmează a fi notificate Consiliului Concurenței în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat.

Totodată, Consiliul Concurenței a atenționat despre necesitatea respectării prevederilor actelor normative din domeniul ajutorului de stat la aplicarea Regulamentului.

Proiectul hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică pentru aprobarea Regulamentului privind confirmarea statutului de producător eligibil

Proiectul prevedea quantumul maxim al garanției pentru participare și al garanției de bună execuție, cu toate că, prevederile Legii privind promovarea utilizării energiei electrice din surse regenerabile stabilesc că, quantumul garanției pentru participare pentru 1 kW putere instalată nu poate depăși 0,2% din valoarea investiției specifice, iar quantumul garanției de bună execuție a contractului pentru 1 kW putere instalată nu poate depăși 2% din valoarea investiției specifice.

Astfel, Consiliul Concurenței a comunicat că, stabilirea quantumului garanției bancare la nivel maxim poate constitui o barieră administrativă la intrarea pe piață, și, astfel, se poate îngreuna accesul pe piața dată pentru potențialii producători. De asemenea, s-a comunicat că, Regulamentul trebuie să prevadă lista exhaustivă a informației ce poate fi solicitată în legătură cu confirmarea statutului de producător eligibil.

3.3 Evaluarea concentrărilor economice notificate

În scopul evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică cu mediul concurențial, în anul 2018 au fost examinate 15 formulare complete de notificare a concentrării economice. Examinarea a 10 formulare a fost finalizată prin Decizii de autorizare a concentrărilor economice notificate, iar în 5 cazuri operațiunile notificate nu au căzut sub incidența Legii concurenței. Prezentăm cele mai relevante concentrări economice notificate.

Notificarea operațiunii de concentrare economică de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Invalda INVL A.B., Dealbeta Investments Limited

Operațiunea de concentrare economică se referă la achiziționarea indirectă a unei cote de 41,09% și a drepturilor de uzufruct asupra unei cote de 7,28% din capitalul social al B.C. „Moldova-Agroindbank” S.A.

Piețele relevante analizate în cadrul operațiunii notificate au fost: piața serviciilor de leasing financiar pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața serviciilor bancare (care cuprinde retail-ul bancar, banking-ul corporativ și banking-ul wholesale) pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Operațiunea notificată a fost o concentrare economică în sensul prevederilor art. 20 alin. (2), lit. b) al Legii concurenței, ce depășea condiția pragurilor valorice prevăzute la art. 22 alin. (1) din aceeași lege, iar tranzacția de achiziționare indirectă a unei cote de 41,09% și a drepturilor de uzufruct asupra unei cote de 7,28% din capitalul social al B.C. „Moldova - Agroindbank” S.A. a fost notificată până la punerea în aplicare Consiliului Concurenței.

Ca urmare a analizei efectuate, s-a constatat că, operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența Legii concurenței, și că nu existau îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. CEP – 69 din 21.09.2018 operațiunea de concentrare economică ce urma a se realiza prin achiziționarea indirectă a unei cote de 41,09% și a drepturilor de uzufruct asupra unei cote de 7,28% din capitalul social al BC „Moldova – Agroindbank” S.A. de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Invalda INVL A.B. și Dealbeta Investments Limited, prin intermediul HEIM Partners Limited, a fost autorizată și declarată compatibilă cu mediul concurențial.

Notificarea operațiunii de concentrare economică de către „Moldretail Group” S.R.L.

Concentrarea economică se referă la preluarea controlului asupra unor active comerciale ce aparțin întreprinderii „Ghiocel” S.R.L.

Piețele relevante analizate în cadrul operațiunii de concentrare economică examinate au fost piața din amonte a aprovizionării magazinelor nespecializate cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și produse din tutun pe întreg teritoriul Republicii Moldova, și piața din aval a comercializării cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și produse din tutun pe teritoriul orașului Călărași.

Totodată, în conformitate cu art. 20 alin. (1) din Legea concurenței, până la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de către Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. (2) lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența art. 22 alin. (1).

Tranzacțiile de preluare a controlului asupra activelor „Ghiocel” S.R.L. au fost notificate până la punerea în aplicare Consiliului Concurenței.

Ca urmare a analizei efectuate, s-a constatat că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența Legii concurenței, nu există îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial.

Ca urmare a efectuării operațiunii de concentrare economică „Moldretail Group” S.R.L. (rețeaua de magazine „Linella”) și-a extins rețeaua prin preluarea magazinului întreprinderii „Ghiocel” S.R.L., intrând pe piața din orașul Călărași. Prin Decizia Plenului Nr. CEP – 6 din 14.09.2018, Consiliul Concurenței a declarat operațiunea notificată de către „Moldretail Group” S.R.L. compatibilă cu mediul concurențial.

Notificarea concentrării economice ce constă în achiziționarea anumitor active de la întreprinderea „Larsan-Nor” S.R.L. de către „Expalsa-Imp” S.R.L. și de către „Floreni-Com” S.R.L.

Operațiunea se referă la notificarea concentrării economice ce va avea loc prin achiziționarea anumitor active de la întreprinderea „Larsan-Nor” S.R.L. de către „Expalsa-Imp” S.R.L. și de către „Floreni-Com” S.R.L. Piața relevantă analizată a fost producerea cărnii de pasăre și a produselor din carne de pasăre pe teritoriul Republicii Moldova. Din punct de vedere a efectelor asupra concurenței, operațiunea analizată

implică o integrare pe orizontală.

Ca urmare a analizei efectuate, se constată că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența Legii concurenței, nu există îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial. Totodată, în conformitate cu art. 20 alin. (1) din Legea concurenței, până la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de către Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. (2) lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența art. 22 alin. (1).

Tranzacțiile de preluare a controlului asupra activelor „Larsan-Nor” S.R.L au fost notificate până la punerea în aplicare Consiliului Concurenței.

Ca urmare a analizei efectuate, se constată că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența Legii concurenței, nu există îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial.

Notificarea concentrării economice depusă de către „Hisense Group Co., Ltd.” ce se referă la preluarea controlului unic asupra „Gorenje gospodinjski aparati d.d.”.

La data de 21.08.2018, întreprinderea „Hisense Group Co., Ltd.”, a notificat, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, concentrarea economică ce urma a se realiza prin preluarea controlului unic asupra „Gorenje gospodinjski aparati d.d.”

Hisense este o societate cu capital de stat, înregistrată și care operează în Republica Populară Chineză, 100% din capitalul căreia este controlat de Comisia de Supraveghere și Administrare a Proprietății de Stat al Guvernului municipal din Qingdao, Republica Populară Chineză. Hisense este un producător și furnizor important de aparate electronice și tehnologie informațională în China, specializându-se în patru segmente de afaceri de bază: aparate casnice, multimedia, sisteme inteligente IT și dezvoltarea proprietății. Hisense este în principal activă în China și în regiunea Asia/Pacific.

În Republica Moldova, activitățile economice curente ale Hisense se referă la un număr limitat de produse, și anume doar la livrarea de televizoare. Hisense nu dispune de nici o prezență înregistrată în Republica Moldova, iar produsele le livrează distribuitorilor independenți pe principii de neexclusivitate, care sunt responsabili de importul și vânzarea acestora pe teritoriul Republicii Moldova.

„Gorenje gospodinjski aparati d.d.” (în continuare Gorenje) își are sediul principal în Slovenia și operează în peste 90 de țări din întreaga lume. Gorenje este o societate pe acțiuni listată public și este societatea care controlează Gorenje Group. Societatea țintă (Gorenje) este producător și furnizor de o gamă largă de aparate electrocasnice mari (MDA), în special aparate pentru gătit (care includ aragazuri și cuptoare), hote, mașini de spălat vase, frigider și cabine frigorifice, cuptoare cu microunde, mașini de spălat și uscătoare precum și de aparate electrocasnice mici (SDA) cum ar fi curățătoare cu vacuum, aparate pentru gheață, mini-cuptoare, aparate pentru fabricat cafea, grătare de interior, aparate de gătit pe abur, ceainice electrice, storcătoare de suc, aparate de procesare a produselor alimentare, etc.

Gorenje, de asemenea este producător și furnizor de anumite categorii de sisteme de ventilare, încălzire și condiționare a aerului (HVAC), și anume aparate de condiționare a aerului, încălzitoare de apă, pompe de căldură, ventilatoare și umidificatoare.

În Republica Moldova, Gorenje comercializează cu ridicata aparate electrocasnice mari, sisteme de încălzire, ventilare și condiționare a aerului și aparate electrocasnice mici. Gorenje nu are nici o prezență înregistrată a afacerii în Republica Moldova, cu excepția faptului că deține o reprezentanță, care îndeplinește doar activități auxiliare. Gorenje comercializează cu ridicata produsele sale distribuitorilor independenți din Republica Moldova în condiții de neexclusivitate, care importă și comercializează aceste produse pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, în cadrul examinării notificării, piața relevantă analizată a fost comerțul cu ridicata al aparatelor electronice (televizoare) pe teritoriul Republicii Moldova și comerțul cu ridicata al aparatelor electrocasnice pe teritoriul Republicii Moldova.

Potrivit informațiilor prezentate în notificare, produsele Hisense sunt fabricate de entitățile grupului, care sunt localizate peste hotarele Republicii Moldova. În special, fabricile de producere ale produselor Hisense sunt preponderent localizate în China, iar câteva fabrici sunt localizate în Ungaria, Africa de Sud, Algeria, Franța și Mexico.

Fabricile Gorenje, de asemenea sunt localizate în afara Republicii Moldova. Produsele Gorenje sunt fabricate în Slovenia, Serbia și Cehia.

Operațiunea de concentrare economică preconizată necesită aprobarea Comisiei Europene, precum și autorităților de concurență din Albania, Macedonia, Montenegro, Serbia, Bosnia și Herțegovina, Ucraina și Rusia.

La 07.08.2018, Comisia Europeană a aprobat operațiunea de concentrare economică fără observații, obiecții sau angajamente. Conform Comunicatului Comisiei, aceasta a aprobat achiziționarea controlului unic asupra „Gorenje gospodinjski aparati d.d.” din Slovenia de către Grupul Hisense din China, conform Regulamentului concentrărilor economice al UE. Comisia a concluzionat că, operațiunea de concentrare economică notificată nu ridică îngrijorări concurențiale datorită cotelor combinate mici ale părților pe piață și datorită existenței unui număr mare de concurenți, care vor continua să existe și după încheierea tranzacției. De asemenea, operațiunea de concentrare economică a fost aprobată fără obiecții, observații sau angajamente de autoritățile de concurență din Serbia și Macedonia.

Operațiunea de concentrare economică nu creează îngrijorări concurențiale la nivel european, iar mărimea combinată a cotelor părților la nivel european nu depășește 10%.

Astfel, cele două grupuri de canale de distribuție și de clienți din Europa sunt în mare măsură complementare și pot fi folosite la dezvoltarea brandurilor Hisense și Gorenje, în felul în care să sporească nivelul, eficiența și profitabilitatea operațiunilor Grupului Gorenje, să extindă portofoliul de produse al Grupului Hisense, precum și să dezvolte brandurile acestuia. După încheierea tranzacției, Gorenje va fi în posibilitatea de a utiliza rețeaua de distribuție a Hisense în Europa și la nivel mondial pentru extinderea și fortificarea activităților sale de marketing și promoționale. Părțile vor putea să își dezvolte afacerea în Europa (inclusiv Republica Moldova) folosind avantajele lor complementare.

Conform estimărilor părților, cantitatea de produse electrocasnice pe teritoriul Republicii Moldova este suficientă pentru a satisface cererea de pe piață. Piața aparatelor electrocasnice din Republica Moldova este ocupată de numeroși concurenți printre care pot fi menționați așa jucători mari cum sunt: Samsung, LG Electronics și Robert Bosch GmbH. Drept urmare, consumatorii dispun de o alegere largă de produse electrocasnice de diferite branduri. Piața se caracterizează printr-un nivel scăzut de loialitate al consumatorilor care se datorează inclusiv dezvoltării dinamice a tehnologiilor și soluțiilor informaționale pe piață.

Ca rezultat, operațiunea de concentrare economică ce urma a se realiza prin preluarea controlului unic de către „Hisense Group Co., Ltd.” asupra „Gorenje gospodinjski aparati d.d.”, compatibilă cu mediul concurențial, deoarece nu există îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial.

Notificarea concentrării economice depuse de către Î.M. „Sudzucker – Moldova” S.A. cu referire la preluarea „Agro – Baraboeni” S.R.L.

Notificarea din 19.12.2017 depusă de către Î.M. „Sudzucker – Moldova” S.A., viza operațiunea din data de 17.08.2015 prin care Î.M. „Sudzucker – Moldova” S.A. a intrat în posesia a 51% din capitalul social al întreprinderii „Agro – Baraboeni” S.R.L. Întreprinderea Î.M. „Sudzucker – Moldova” S.A. a notificat această tranzacție după punerea în aplicare a acesteia. Ca rezultat, după depunerea notificării a fost inițiată privind încălcarea legislației concurențiale.

Piețele relevante analizate a cazului dat au fost -piața cultivării și comercializării sfeclei de zahăr pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața cultivării și comercializării producției cerealiere pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața cultivării și comercializării de semințe oleaginoase (floarea - soarelui) pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Operațiunea de concentrare economică notificată a fost autorizată și declarată compatibilă cu mediul concurențial, deoarece nu există îndoieli grave privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial.

3.4 Soluționarea îngrijorărilor concurențiale prin acțiuni extrajudiciare

Utilizarea angajamentelor este o procedură excepțională, prin care întreprinderile își asumă obligația de a-și schimba comportamentul pe piață, astfel, eliminând îngrijorările care au condus la declanșarea investigației, iar Consiliul Concurenței încetează investigația, care poate rezulta în constatarea restrîngerii concurenței și aplicarea amenzii.

Scopul finalizării unei investigații prin acceptarea angajamentelor asumate de întreprinderile vizate de investigație este restabilirea rapidă a mediului concurențial.

Consiliul Concurenței utilizează angajamentele începând cu anul 2015, în conformitate cu prevederile Legii 183/2012. Întreprinderile pot propune angajamente în cazul practicilor anticoncurențiale și concentrărilor economice.

Totuși, Consiliul Concurenței nu va accepta angajamente în cazul faptelor de gravitate mare, cum ar fi acordurile orizontale de tipul cartelurilor dure și tipurile de abuz de poziție dominantă care au avut consecințe deosebit de grave pentru piață, producând efecte pe zone întinse ale acesteia, atunci când importanța pedepsei și a descurajării prevalează. Totodată, angajamentele nu se aplică în cazul acțiunilor de concurență neloială și în cazurile privind acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrîng, împiedică sau denaturează concurența.

Formularea de angajamente este o inițiativă a întreprinderilor față de care s-a inițiat investigația. Astfel, Consiliul Concurenței acceptă angajamentele doar în situația în care inițiativa vine din partea întreprinderii supuse investigației și acestea sunt o măsură mai eficientă decât continuarea investigației și litigiile în instanța de judecată. Întreprinderile pot contacta Consiliul Concurenței pe durata procedurii de investigație până la adoptarea deciziei de către Plenul Consiliului Concurenței asupra cazului.

Procedura de acceptare și examinare a angajamentelor suspendă toate procedurile ce se impun ca urmare a inițierii investigației.

Un alt aspect care trebuie remarcat este impactul și importanța acestui instrument. Astfel, în cazul în care întreprinderile vor pune în practică acest instrument, aplicarea la angajamente și acceptarea acestora va conduce la restabilirea rapidă a mediului concurențial.

În anul 2015, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației cu privire la semnele încălcării legislației concurențiale de către lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii acestora. În anul 2017, cinci lanțuri de

unități comerciale cu profil alimentar² au formulat angajamente, îndeplinirea cărora permite înlăturarea rapidă, completă, eficientă și durabilă a îngrijorărilor concurențiale exprimate de Consiliul Concurenței și restabilirea mediului concurențial pe piață. Acestea au propus și și-au asumat angajamentul de a respecta Codul de Bune Practici – un instrument modern de înlăturare a practicilor anticoncurențiale, aplicat în premieră în Republica Moldova.

Angajamentul de a respecta Codul de Bune Practici concentrează un set de reguli stabilite și asumate de către lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse.

Codul de Bune Practici va echilibra relațiile comerciale între lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizori și va modifica comportamentul pe piață a acestora prin aplicarea unor reguli de garantare a concurenței și respectarea intereselor consumatorului.

Codul de Bune Practici de asemenea, va stopa puterea excesivă a lanțurilor de unități comerciale și furnizorilor ce dețin o cotă semnificativă pe piață în privința impunerii condițiilor dezavantajoase și va crea condiții efective de negociere în privința prețurilor de vânzare.

În anul 2018, Codului de Bune Practici s-au alăturat și Î.C.S. „Fouchette-M” S.R.L. și furnizorul „Azamet-Grup” S.R.L, Sales House „Hendrix Bail”, „Forward International” S.R.L., „Olimp” S.R.L., Î.C.S. „Trigor AVD” S.R.L., „Gupa-Grup” S.R.L, S.R.L „Magirus”, S.R.L „BEST DISTRIBUTION”, Plenul Consiliului Concurenței, acceptând angajamentele propuse de către întreprinderi. Durata angajamentelor asumate este de 3 ani iar Consiliul Concurenței va monitoriza realizarea acestora.

La data de 03.04.2017, Plenul Consiliului Concurenței a dispus, inițierea investigației referitor la semnele încălcării prevederilor Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către întreprinderea „JLC” S.A. și întreprinderile care fac parte din același grup de întreprinderi privind stabilirea cotelor la raft în incinta unităților comerciale cu amănuntul de tip supermagazin și hypermagazin. Investigația respectivă a avut în vizor piața aprovizionării cu produse lactate pe teritoriul Republicii Moldova și piața comercializării produselor lactate prin intermediul unităților comerciale cu amănuntul de tip supermagazin și hypermagazin. În urma examinării contractelor de

---

² „Moldretail Group” SRL, S.C. „IMC Market” S.R.L. („Business Global Parc” S.R.L.), Î.C.S. „Vistarcom” S.R.L., Î.M. „47 th Parallel” S.R.L., C.I.C. „Fidesco” S.R.L.

vânzare-cumpărare încheiate de către „JLC” S.A. și „Incomlac” S.A. cu unitățile comerciale cu amănuntul de tip supermarket și hypermarket au fost identificate o serie de probleme concurențiale. În cadrul investigației întreprinderile „JLC” S.A. și „Incomlac” S.A. au prezentat propunerile de aderare la Codul de Bune Practici, care a fost publicat pe pagina web a Consiliului Concurenței la data de 22.12.2017, cu angajamentele de respectare a acestuia. Astfel, Plenul Consiliului Concurenței a acceptat angajamentele propuse de către „JLC” S.A. și „Incomlac” S.A. și a decis încetarea examinării cazului. Consiliul Concurenței va monitoriza îndeplinirea angajamentelor asumate de către întreprinderile „JLC” S.A. și „Incomlac” S.A.

Notificarea operațiunii de concentrare economică de către „Anheuser – Busch InBev” SA/NV (în continuare – „ABI”)

Operațiunea de concentrare economică notificată se referea la intenția „ABI” de a restabili anumite drepturi de vot special de protecție a acționarilor minoritari deținute de „SAB Miller” PLC (în continuare – „SAB”) în „Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii” AŞ (în continuare – „AE”), pierdute ca urmare a tranzacției „ABI”/„SAB”). După realizarea operațiunii notificate „AG Anadolu Grubu Holding” AŞ și „ABI” urmau să controleze în comun „AE”

„ABI” este o societate creată în conformitate cu legislația Belgiei, înregistrată în Bruxelles, Belgia. „ABI” activează la nivel mondial în domeniul producerii, comercializării și distribuției berii, produselor „apropiate berii” și băuturilor răcoritoare.

În Republica Moldova „ABI” este prezentă pe piața berii prin intermediul distribuitorilor terți: „Smart Energy Solutions” SRL, „Kubera” SRL și „Ivaro” SRL.

„AE” este o societate creată în conformitate cu legislația din Republica Turcă. „AE” produce și comercializează bere, băuturi produse din malț și băuturi nealcoolice într-un areal geografic ce se întinde din Turcia spre Rusia, țările CSI, ale Asiei Centrale și țările Orientului Mijlociu.

„AE” pe teritoriul Republicii Moldova controlează „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA (în continuare „Efes”). Genul de activitate al „Efes” este fabricarea berii.

Operațiunea a avut loc pe piața comercializării berii pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Realizarea operațiunii de concentrare economică notificată avea ca rezultat preluarea controlului în comun de către „AG Anadolu Grubu Holding” AŞ și „ABI” asupra „AE”. „AE” controlează indirect întreprinderea „Efes”. Aceste caracteristici ale

pieței au determinat îngrijorarea Consiliului Concurenței ce se referă la consolidarea poziției dominante a întreprinderii „Efes”, în cazul concentrării sistemului de distribuție a mărcilor de bere produse de „ABI” pe teritoriul Republica Moldova.

Prin scrisoare, reprezentantul legal al „ABI” în Republica Moldova, a fost informat că operațiunea notificată prezintă îndoieli privind compatibilitatea cu mediul concurențial.

Realizarea concentrării economice putea genera probleme de concurență în urma consolidării poziției dominante a întreprinderii „Efes”, în cazul concentrării sistemului de distribuție a mărcilor de bere produse de „ABI” pe teritoriul Republica Moldova.

Prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței a fost inițiată investigația concentrării economice notificate de către „ABI”.

„ABI”, în temeiul prevederilor Regulamentului privind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 22.01.2015 a depus angajamente menite a elimina îngrijorările exprimate de autoritatea de concurență în legătură cu posibilul efect de distorsionare a pieței pe care punerea în practică a operațiunii de concentrare economică ar putea să îl aibă în ceea ce privește drepturile de distribuție asupra mărcilor „ABI” pe piața comercializării berii pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Propunerile de angajamente au fost depuse conform Formularului privind angajamentele în materia concentrărilor economice. Aceste angajamente au fost însoțite de detalii în ceea ce privește condițiile de punere în aplicare a angajamentelor și de monitorizare a respectării acestora.

Angajamentele propuse de către „ABI” constau în următoarele:

-După încheierea operațiunii notificate, mărcile „ABI” vor continua să fie distribuite în Republica Moldova prin distribuitorii actuali până la expirarea termenului prevăzut în contractele de distribuție.

-Transferul în etape a drepturilor de distribuție urma să contribuie, ca rezultat, doar la o mărire de minimis la cota de piață a „Efes”, pe parcursul următorilor patru ani. Aceasta nu va duce la consolidarea poziției „AE” pe piață în careva mod.

Contractele de distribuție în vigoare încheiate cu distribuitorii existenți ai „ABI” la momentul notificării nu vor fi reziliate și vor continua până la expirarea termenului prevăzut în contracte. Aceasta va acorda distribuitorilor dați suficient timp pentru a asigura contractarea unor drepturi de distribuție de la furnizori alternativi, dacă vor opta pentru aceasta.

-Nici un drept de distribuție nu va fi transferat automat și orice transmitere a drepturilor de distribuție va fi condiționată de o evaluare comercială pozitivă.

Angajamentele au fost complete și eficiente, și au fost posibil de a fi puse în aplicare într-o perioadă scurtă de timp.

În concluzie, angajamentele propuse de către „ABI” au răspuns îngrijorării concurențiale identificate de Consiliul Concurenței.

Astfel, Plenul Consiliului Concurenței a acceptat angajamentele propuse de „ABI”, prezentate și a declarat concentrarea economică ce urma a se realiza prin restabilirea anumitor drepturi de vot de protecție a acționarilor minoritari acordate „ABI” (împreună cu întreprinderile sale afiliate) asupra „AE” (împreună cu întreprinderile sale afiliate) compatibilă cu mediul concurențial, cu condiția respectării angajamentelor propuse de „ABI”.

Capitolul IV. Investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale

Activitatea Consiliului Concurenței vizează menținerea și dezvoltarea unui mediu concurențial loial - factor generator de creștere a eficienței economice, cu beneficii directe asupra consumatorilor.

În anul 2018, au fost în derulare 76 de cazuri de încălcare a legislației concurențiale, au fost inițiate 34 de investigații, precum și 22 de cazuri de încălcare a legislației cu privire la publicitate. Numărul constatărilor publicității neadecvate a scăzut în comparație cu anul precedent (85 cazuri) din cauza modificărilor survenite în legislația cu privire la publicitate, prin care au fost delimitate competențele Consiliului Concurenței în domeniul publicității numai la cazurile în care se distorsionează concurența. Astfel, conform art. 28 din Legea nr. 1227/2012 cu privire la publicitate - Consiliul Concurenței exercită controlul de stat asupra implementării legislației cu privire la publicitate doar sub aspectul respectării drepturilor agenților economici.

Cel mai mare număr de inițieri au fost legate de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice – 11 și acordurile anticoncurențiale – 9, concentrări economice nenotificate și concurență neloială – câte 5 cazuri inițiate, urmate de abuzul de poziție dominantă – 4 cazuri.

Au fost finalizate 31 de investigații, din care: 10 cazuri de acorduri anticoncurențiale, 9 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, câte 5 cazuri de abuz de poziție dominantă, și de concentrări economice nenotificate și 2 investigații privind acțiuni de concurență neloială.

Tabelul nr.1

Investigații inițiate, în derulare și finalizate în 2018

Nr.	Tipul încălcărilor	Investigații inițiate	Decizii adoptate	Cazuri în investigare
1	Acorduri anticoncurențiale	9	10	21
2	Abuz de poziție dominantă	4	5	16
3	Concurență neloială	5	2	6
4	Acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice	11	9	22
5	Concentrări economice nenotificate	5	5	11
	Total	34	31	76

Ca urmare a deciziilor adoptate de Plenul Consiliului Concurenței, în perioada raportată, au fost aplicate amenzi în mărime totală de 13 288.7 mii lei. În bugetul de stat pe parcursul anului 2018 au fost încasate amenzi în mărime totală de 6020.49 mii lei .

În continuare sunt prezentate cele mai relevante cazuri privind investigațiile finalizate și deciziile adoptate în anul 2018, pe tipuri de încălcări concurențiale.

4.1 Acordurile anticoncurențiale

Din cele 21 cazuri aflate în investigație pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a finalizat 10 investigații, dintre care 8 s-au soldat cu constatarea existenței acordurilor anticoncurențiale de tip cartel dur. De asemenea, au fost inițiate din oficiu 8 investigații privind semnele încălcării legislației concurențiale. În anul 2018, numărul investigațiilor cu privire la semnele încălcării articolului 5 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, aflate în derulare a crescut cu 31,25 % față de anul 2017.

Pe marginea investigațiilor, Plenul Consiliului Concurenței a adoptat 10 decizii, dintre care 8 decizii vizează constatarea încheierii acordurilor anticoncurențiale, care au ca obiect denaturarea și împiedicarea concurenței, prin participarea cu oferte truate în cadrul procedurilor de achiziții publice și 2 decizii de încetare a investigațiilor având în vedere că pe parcursul desfășurării investigațiilor nu au fost descoperite probe

suficiente privind încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 care ar justifica aplicarea măsurilor corective sau a sancțiunii.

Cazul de trucare a ofertelor de către SC „Ozun-Cons” S.R.L, S.R.L „Oztor”, SC „Eurodeviz” S.R.L prin încheierea unui acord anticoncurențial, la licitația nr. DCRMP/NCB-1/W-2/B.2.1_1 din 05.10.2012, organizată și desfășurată de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP - Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-15/16-07 din 15.02.2018

În cadrul investigației s-a constatat că ofertele întreprinderilor SC „Ozun-Cons” S.R.L, S.C. „Eurodeviz” S.R.L și S.R.L „Oztor” participante la licitația nr. DCRMP/NCB-2/W-3/A.2.1_3 din 17.08.2012 și întreprinderilor SC „Eurodeviz” S.R.L, S.R.L „Oztor” participante la licitația nr. DCRMP/NCB-1/W-2/B.2.1_1 din 05.10.2012 au fost întocmite de aceeași persoană sau grupul de persoane din cadrul respectivelor întreprinderi, iar coordonarea acțiunilor de către S.C. „Ozun-Cons” S.R.L, S.C. „Eurodeviz” S.R.L, „Oztor” S.R.L, de participare cu oferte truate la licitația, prin stabilirea prețului, a restrâns și a denaturat concurența prin obiect.

Ulterior primirii raportului de investigație, întreprinderile S.C. „Ozun-Cons” S.R.L, S.C. „Eurodeviz” S.R.L și „Oztor” S.R.L au recunoscut încălcarea Legii concurenței de către acestea în cadrul cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 15 din 16.09.2016.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către S.C. „Ozun-Cons” S.R.L, „Oztor” S.R.L și S.C. „Eurodeviz” S.R.L, prin încheierea unui acord anticoncurențial, care are ca obiect denaturarea și împiedicarea concurenței, prin participarea cu oferte truate la licitația nr. DCRMP/NCB-1/W-2/B.2.1_1 din 05.10.2012, organizată și desfășurată de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP” și a aplicat amenzi în cuantum total de 777 378, 10 lei.

Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „Vanro-Com” S.R.L și „Sardis Exim” S.R.L, participante la procedurile de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016 organizate și desfășurate de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani a municipiului Chișinău. - Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA – 23/16-13 din 22.03.2018

În cadrul investigației s-a constatat că ofertele de participare la procedurile de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016, au fost

întocmite de aceeași persoană pentru întreprinderile „Vanro-Com” S.R.L și „Sardis Exim” S.R.L. Prin informațiile acumulate în cadrul investigației, se constată realizarea unui schimb de informații strategice între întreprinderile „Sardis Exim” S.R.L și „Vanro-Com” S.R.L referitoare la participarea nemijlocită a acestora în cadrul procedurilor de achiziții publice.

Părțile implicate și-au recunoscut total și în mod expres săvârșirea faptei anticoncurențiale incriminate.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA – 23/16-13 din 22.03.2018 a fost constată încălcarea prevederilor art. 5 al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, de către întreprinderile „Vanro-Com” S.R.L și „Sardis Exim” S.R.L, prin participarea cu oferte truate la procedurile de achiziții publice nr. 15/01460 din 19.06.2015 și nr. 16/01038 din 24.05.2016 organizate și desfășurate de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani a municipiului Chișinău și aplicate amenzi în mărime totală de 85 680,15 lei.

Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile SC „Lisnic Grup” S.R.L și „Mixacon-Lux” S.R.L, participante în cadrul procedurilor de achiziții publice nr. 17/03739 din 06.11.2017 și nr. 17/04037 din 28.11.2017, organizate și desfășurate de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne. - Decizia nr. DA-37/17-20 din 05.04.2018

Prin intermediul Deciziei nr. DA-37/17-20 din 05.04.2018, Plenul Consiliului Concurenței a decis constatarea încălcării prevederilor art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d) de către SC „Lisnic Grup” S.R.L și „Mixacon-Lux” S.R.L prin participarea cu oferte truate la licitația nr. 17/04037 din 28.11.2017 privind achiziționarea soluției de supraveghere a circulației rutiere, fiind aplicate amenzi în cuantum total de 589 593,72 lei.

Trucarea ofertelor s-a realizat prin schimbul de informații comerciale sensibile, cât și prin corelarea ofertelor depuse de cei doi ofertanți, în vederea înlesnirii desemnării ofertei SC „Lisnic Grup” S.R.L câștigătoare la procedura de achiziție publică nr. 17/04037 din 28.11.2017, organizată și desfășurată de Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne.

Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „Buseli-M” S.R.L și „Marin-Naval-Grup” S.R.L, participante la licitația publică nr. 283/16 din 25.04.2016 organizată și desfășurată de către Universitatea de Stat de Educație

Fizică și Sport. – Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. DA-22/17-44 din 21.06.2018

Pe parcursul investigării cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 24.08.2017 s-a constatat că întreprinderile S.R.L „Buseli-M” și S.R.L „Marin-Naval-Grup” au coordonat acțiunile de participare cu oferte truate la licitația publică nr. 283/16 din 25.04.2016, organizată și desfășurată de către Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. DA-22/17-44 din 21.06.2018 s-a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către S.R.L „Buseli-M” și S.R.L „Marin-Naval-Grup” prin încheierea unui acord anticoncurențial, care are ca obiect denaturarea și împiedicarea concurenței prin participarea cu oferte truate la licitația publică nr. 283/16 din 25.04.2016 organizată și desfășurată de către Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport și s-au aplicat amenzi în valoare totală de 152 299, 32 lei

Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „BTS PRO” S.R.L și „ESEMPLA SYSTEMS” S.R.L, participante la licitația publică nr. 239/17 din 19.06.2017, organizată și desfășurată de către Autoritatea Națională de Integritate și de către „BTS PRO” S.R.L, „MSA GRUP” S.R.L și „ESEMPLA SYSTEMS” S.R.L, participante la licitațiile publice nr. 17/01728 din 22.06.2017 și nr. 17/01732 din 22.06.2017, organizate și desfășurate de către Procuratura Generală - Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. DA-42/17-48 din 28.06.2018

Prin Decizia nr. DA-42/17-48 din 28.06.2018, Plenul Consiliului Concurenței a constatat existența acordului anticoncurențial dintre „BTS PRO” S.R.L și „ESEMPLA SYSTEMS” S.R.L, prin participarea cu oferte truate la licitația publică nr. 239/17 din 19.06.2017, organizată și desfășurată de către Autoritatea Națională de Integritate și existența acordului anticoncurențial dintre „BTS PRO” S.R.L, „MSA GRUP” S.R.L și „ESEMPLA SYSTEMS” S.R.L prin participarea cu oferte truate la licitațiile publice nr. 17/01728 din 22.06.2017 și nr. 17/01732 din 22.06.2017, organizate și desfășurate de către Procuratura Generală.

Trucarea ofertelor s-a realizat prin schimbul de informații comerciale sensibile, cât și prin prezentarea ofertelor formale la aceste licitații în vederea mării concurenței în favoarea unei alteia, fapt ce constituie încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea Concurenței.

Întreprinderilor BTS PRO” S.R.L, „MSA GRUP” S.R.L și „ESEMPLA SYSTEMS” S.R.L le-au fost aplicate amenzi în valoare totală de 5 175 684, 09 lei.

Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „Barzine-Cons” S.R.L, „Valenscor-design” S.R.L, „Santeh-Trans” S.R.L „Regal-Rent” S.R.L, „Universal Instal” S.R.L, „Levprocons” S.R.L, participante la: licitația publică nr. 613/16 din 29.11.2016 privind achiziționarea lucrărilor de construcție a sistemului de canalizare și a stației de epurare din s. Zăicana, r-nul Criuleni; licitația publică nr. 628/16 din 09.12.2016 privind achiziționarea lucrărilor de construcție a stației de epurare din s. Drăgușenii Noi, r-nul Hîncești și licitația publică nr. 636/16 din 09.12.2016 privind achiziționarea lucrărilor de construcție a stației de epurare din s. Țânțăreni, r-nul Anenii Noi. - Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. DA-2/18-49 din 28.06.2018.

Din analiza materialelor aferente investigației, s-a constatat întrunirea elementelor probatorii aferente încheierii acordurilor anticoncurențiale prin participarea cu oferte truate, împărțirea piețelor și coordonarea acțiunilor de participare cu oferte truate a întreprinderilor „Barzine-Cons” S.R.L, „Valenscor-Design” S.R.L, „Santeh-Trans” S.R.L în cadrul licitației publice nr. 613/16 din 29.11.2016; „Barzine-cons” S.R.L, „Regal-Rent” S.R.L, „Universal Instal” S.R.L în cadrul licitației publice nr. 628/16 din 09.12.2016; „Levprocons” S.R.L, „Valenscor-design” S.R.L și „Universal Instal” S.R.L în cadrul licitației publice nr. 636/16 din 09.12.2016 prin stabilirea prețului în scopul câștigului de licitație.

Coordonarea acțiunilor între întreprinderi privind participarea cu oferte truate prin schimbul de informații strategice, a împiedicat, restrâns și denaturat concurența prin obiect în cadrul procedurilor de achiziții publice.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-2/18-49 din 28.06.2018 a fost constatată încălcarea prevederilor art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței, prin participarea cu oferte truate de către „Barzine-Cons” S.R.L, „Valenscor-design” S.R.L, „Santeh-Trans” S.R.L „Regal-Rent” S.R.L, „Universal Instal” S.R.L, „Levprocons” S.R.L în cadrul licitațiilor publice și aplicate amenzi în cuantum total de 1 896 872 lei.

Cazul de trucare a ofertelor de către întreprinderile „Ecosem-Grup” S.R.L, „Litarcom” S.R.L și „Capillati” S.R.L, participante în cadrul procedurii de achiziții publice nr. 1350/14 din 30.07.2014 organizată și desfășurată de Primăria

Cobani, r-nul Glodeni. - Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-39/17-53 din 05.07.2018

Investigația a fost inițiată ca urmare a cererii de clemență depuse de către întreprinderea „Ecosem Grup” S.R.L, în care se declară acțiunea de încheiere a acordului anticoncurențial de participare cu oferte truate în cadrul procedurii de achiziție nr. 1350/14 din 30.07.2014 de către întreprinderile „Ecosem Grup” S.R.L, „Litarcom” S.R.L și „Capillati” S.R.L.

Pe parcursul investigării cazului inițiat, au fost identificate probe relevante care demonstrează schimbul de informații strategice dintre întreprinderile „Ecosem Grup” S.R.L, „Litarcom” S.R.L și „Capillati” S.R.L.

Prin Decizia nr. DA-39/17-53 din 05.07.2018, Plenul Consiliului Concurenței a decis constatarea încălcării prevederilor art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către „Litarcom” S.R.L, „Capillati” S.R.L și „Ecosem Grup” S.R.L prin participarea cu oferte truate în cadrul procedurii de achiziție nr. 1350/14 din 30.07.2014 privind achiziționarea lucrărilor de aprovizionare cu apă și canalizare a s. Cobani, r-nul Glodeni, fiind aplicate amenzi în cuantum total de 1 228 775,8 lei. Totodată, Plenul Consiliului Concurenței a decis a acorda întreprinderii „Ecosem Grup” S.R.L imunitate la amendă de tip A și a prescrie Primăriei s. Cobani, autoritate contractantă care a organizat și desfășurat procedura de achiziție nr. 1350/14 din 30.07.2014, inițierea procedurii de înscriere în Lista de interdicție a operatorilor economici „Litarcom” S.R.L și „Capillati” S.R.L, participanți la respectiva procedură ca întreprinderi dependente.

Cazul de trulare a ofertelor de către întreprinderile SC „DIGHIVA” S.R.L, SC „Astarn-Design” S.R.L și „Adrimob-Lux” S.R.L, participante la licitațiile nr. DCRMP/G-18/SH-20/A.1.15/2 new din 22.05.2013 și nr. DCRMP/G-25/SH-25/A.1.15/2 din 24.07, organizate și desfășurate de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP” în numele Serviciului Hidrometeorologic de Stat. - Decizia Plenului Consiliul Concurenței nr. DA-15/16-87 din 20.12.2018

În cadrul investigației s-a constatat că SC „DIGHIVA” S.R.L, SC „Astarn-Design” S.R.L și „Adrimob-Lux” S.R.L au coordonat acțiunile de participare cu oferte truate la licitațiile nr. DCRMP/G-18/SH-20/A.1.15/2 new din 22.05.2013 și nr. DCRMP/G-25/SH-25/A.1.15/2 din 24.07.2014 organizată și desfășurată de către Instituția Publică ”Managementul Durabil POP”.

Prin Decizia nr.DA-15/16-87 din 20.12.2018, Plenul Consiliului Concurenței a decis constatarea încălcării prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 prin încheierea unui acord anticoncurențial, care are ca obiect denaturarea concurenței prin participarea cu oferte truate la licitațiile nr. DCRMP/G-18/SH-20/A.1.15/2 new din 22.05.2013 și nr. DCRMP/G-25/SH-25/A.1.15/2 din 24.07, organizate și desfășurate de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP” în numele Serviciului Hidrometeorologic de Stat și a stabilit amenzi în valoare totală de 586 613,54 lei.

4.2 Abuzul de poziție dominantă

În anul 2018 au fost în examinare 16 cazuri de abuz de poziție dominantă și adoptate 6 decizii de către Plenul Consiliului Concurenței, dintre care 1 decizie privind acceptarea angajamentelor.

Din cele 6 cazuri finalizate în 2018, în 67% din cazuri s-a constatat și sancționat încălcarea legislației de concurență sau întreprinderile implicate și-au luat angajamentul de a restabili rapid concurența pe piață.

Aceste cazuri sunt prezentate, mai pe larg, în cele ce urmează.

Cazul „Cereale-Cupcini” S.A.

La data de 13.11.2017, la sesizarea Agenției Rezerve Materiale a fost dispusă inițierea investigației având ca obiect suspiciunea de comportament anticoncurențial al întreprinderii „Cereale-Cupcini» S.A. privind impunerea unor condiții inechitabile de tranzacționare la prestarea serviciilor de încărcare și descărcare a grâului alimentar către beneficiarii finali de grâu alimentar selectați de către Agenția Rezerve Materiale.

Acțiunea investigată de către Consiliul Concurenței s-a referit la impunerea unor tarife disproporționate la serviciile de încărcare a grâului alimentar în cadrul procedurii inițiate prin Hotărârea de Guvern nr. 281 din 03.05.2017 cu privire la îmborsăvirea cu decalaj în timp a grâului alimentar din rezervele materiale de stat.

În cadrul investigației s-a constatat că „Cereale-Cupcini» S.A. deține poziție dominantă pe piața prestării serviciilor de încărcare / eliberare a grâului alimentar, depozitat la propriul punct de păstrare, către agenții economici - beneficiari finali de grâu alimentar selectați de către Agenția Rezerve Materiale în vederea executării Hotărârii Guvernului nr. 281 din 03.05.2017 cu privire la îmborsăvirea cu decalaj în timp a grâului alimentar din rezervele materiale de stat pe teritoriul în care acesta își desfășoară activitatea.

Totodată, s-a constatat faptul că pe parcursul anului 2017, depozitarul a aplicat tarife disproporționate față de agenții economici - beneficiari finali de grâu alimentar selectați de către Agenția Rezerve Materiale pentru serviciile de încărcare și descărcare a grâului alimentar din rezervele materiale de stat în cadrul procedurii de îmborsăvire cu decalaj în timp a grâului, procedură inițiată în baza Hotărârii Guvernului nr. 281 din 03.05.2017.

Acțiunea întreprinderii „Cereale-Cupcini” S.A. față de agenții economici - beneficiari finali de grâu alimentar selectați de către Agenția Rezerve Materiale este una inechitabilă în sine, reprezentând o acțiune de constrângere și de exploatare a

acestora prin impunerea unui tarif disproporționat la serviciul de încărcare a grâului alimentar.

Astfel, „Cereale-Cupcini” S.A., în perioada anilor 2017-2018, a aplicat o politică tarifară potrivit căreia cheltuielile pentru prestarea serviciului de descărcare au fost distribuite pe serviciul de încărcare, prestat la un tarif majorat comparativ cu tarifele practicate de concurenții săi.

În consecință, la achitarea serviciului de încărcare / eliberare, agenții economici - beneficiari finali de grâu alimentar selectați de către Agenția Rezerve Materiale, achitau într-o formă anticipată către „Cereale-Cupcini” S.A. serviciul de descărcare / recepționare. Însa, restituirea grâului poate fi efectuată la alt punct de păstrare decât cel de la care a fost eliberat. Prin urmare, politica tarifară, aplicată de „Cereale-Cupcini” S.A., a creat situații când agentul economic - beneficiar final de grâu alimentar selectat de către Agenția Rezerve Materiale a achitat pentru un serviciu de care n-a beneficiat, întrucât a restituit grâul la alt punct de păstrare.

„Cereale-Cupcini” S.A., prin impunerea unor tarife disproporționate la serviciile de încărcare a grâului alimentar în cadrul procedurii inițiate prin Hotărârea de Guvern nr. 281 din 03.05.2017 cu privire la împrăștierea cu decalaj în timp a grâului alimentar din rezervele materiale de stat a abuzat de poziția sa dominantă, a comis un abuz de poziție dominantă și astfel, a încălcat prevederile art. 11 alin. (1) și (2) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Pentru încălcarea legislației concurențiale, întreprinderea „Cereale-Cupcini” S.A. a fost sancționată cu o amendă în mărime de 51 693 lei.

Trebuie de subliniat faptul că la evaluarea gravității acestei încălcări a fost luat în considerare impactul faptei anticoncurențiale. Acțiunea „Cereale-Cupcini” S.A. referitor la impunerea unor tarife disproporționate la serviciile de încărcare a grâului alimentar în cadrul procedurii inițiate prin Hotărârea de Guvern nr. 281 din 03.05.2017 cu privire la împrăștierea grâului alimentar din rezervele materiale de stat a afectat o parte limitată a pieței, prin urmare acțiunea „Cereale-Cupcini” S.A. a înregistrat un impact redus.

De asemenea, Consiliul Concurenței a reținut două circumstanțe atenuante, după cum urmează:

- intenția „Cereale Cupcini” S.A., prin creditarea serviciului de descărcare, de a acorda suport producătorilor mici de cereale cu posibilități financiare limitate, fapt ce a dus la un comportament neglijent pe piața prestării serviciilor de

încărcare a grâului alimentar în cadrul procedurii inițiate prin Hotărârea de Guvern nr. 281 din 03.05.2017;

- conformarea „Cereale Cupcini” S.A. în procesul intervenției Consiliului Concurenței prin aprobarea unor tarife proporționate și echitabile fără o distribuire a costurilor între servicii.

Întreprinderea „Cereale-Cupcini” S.A. a recunoscut încălcarea și a achitat amenda.

Cazul „Parcul de Autobuse nr. 1” S.A. vs. „Telautogar” S.R.L.

La data de 03.04.2017, Plenul Consiliului Concurenței, în baza plângerii parvenite de la „Parcul de Autobuse nr. 1” S.A., precum și în baza informațiilor acumulate în perioada examinării preliminare, a dispus inițierea investigației referitor la comportamentul întreprinderii „Telautogar” S.R.L manifestat prin impunerea unor condiții inechitabile de tranzacționare la activitatea de autogară în partea ce ține de clauzele contractuale privind natura penalităților și amenzilor ce nu țin de competența autogării, prevăzute în proiectul contractului privind transportul auto de călători pentru anul 2017.

În cadrul investigației s-a constatat că în or. Telenești activitatea de autogară se desfășoară în baza licenței doar de către „Telautogar” S.R.L, iar operatorii de transport rutier potrivit Codului Transporturilor Rutiere au obligația să contracteze în acest sens cu „Telautogar” S.R.L pentru autorizațiile pe care le dețin pe cursele regulate ce au ca punct de pornire/sosire autogara din or. Telenești.

Prin urmare, „Telautogar” S.R.L deține poziție dominantă pe piața activității de autogară în or. Telenești în raport cu operatorii de transport rutier deținători de autorizație de transport rutier pe cursele regulate ce au ca punct de pornire/sosire autogara din Telenești .

De asemenea, s-a constatat faptul că „Telautogar” S.R.L pe lângă serviciile prestate în calitate de autogară, prestează și servicii de operator de transport rutier pe rutele regulate atribuite spre deservire, fiind concurentul direct cu „Parcul de Autobuse nr.1” S.A., care activează pe aceleași rute regulate.

Prin urmare, comportamentul abuziv al întreprinderii „Telautogar” S.R.L manifestat prin impunerea „Parcul de Autobuse nr. 1” S.A. unor condiții inechitabile de tranzacționare la activitatea de autogară în partea ce ține de clauzele contractuale privind natura penalităților și amenzilor ce nu țin de competența autogării, prevăzute în

proiectul contractului privind transportul auto de călători pentru anul 2017 a avut ca scop excluderea concurentului său.

Astfel, Plenul Consiliului Concurenței a aplicat întreprinderii o amendă în mărime de 3 485,79 lei. De asemenea, a obligat „Telautogar” S.R.L să excludă clauzele inechitabile din contractul privind transportul auto de călători încheiat cu „Parcul de Autobuse nr. 1” S.A., astfel, încât să fie înlăturată încălcarea constatată. Totodată, Consiliul Concurenței, a obligat „Telautogar” S.R.L să modifice toate contractele privind transportul auto de călători încheiate cu operatorii de transport rutier, astfel, încât să fie asigurată aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții egale la prestații echivalente.

Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost menținută de instanța de judecată.

Cazul „Gările și Stațiile Auto” Î.S.

La data de 12.04.2017, Plenul Consiliului Concurenței, în baza adresării parvenite de la Uniunea Transportatorilor și Drumarilor, precum și în baza informațiilor acumulate în perioada examinării preliminare, a dispus inițierea investigației referitor la comportamentul întreprinderii „Gările și Stațiile Auto” ÎS manifestat prin aplicarea de clauze diferențiate operatorilor de transport rutier în partea ce ține de termenul de decontare, drepturile și obligațiile părților, stabilirea și reținerea penalităților prevăzute în contractele privind transportul auto de călători.

În cadrul investigației s-a constatat că „Gările și Stațiile Auto” Î.S. deține poziție dominantă pe piața activității de autogară în limita teritoriilor autogărilor întreprinderii în raport cu operatorii de transport rutier care dispun de autorizații de transport rutier de persoane prin servicii regulate, care au ca punct de staționare autogările întreprinderii.

De asemenea, s-a constatat că întreprinderea „Gările și Stațiile Auto” Î.S. a abuzat de poziția sa dominantă, iar comportamentul său abuziv fiind îndreptat către operatorii de transport rutier mici și mijlocii, întrucât aceștia nu au putere de negociere a contractelor.

În acest caz, Consiliul Concurenței a aplicat o sancțiune în valoare de 517 833,71 lei.

De asemenea, a obligat „Gările și Stațiile Auto” Î.S. să excludă din contractele privind transportul auto de călători clauzele diferențiate, astfel, încât să fie înlăturată

încălcarea constatată. Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost menținută de instanța de judecată și „Gările și Stațiile Auto” Î.S. a achitat amenda.

4.3. Concurența neloială și publicitatea ilegală

În perioada de raportare, Consiliul Concurenței a examinat 16 sesizări/plângeri cu privire la acțiuni de concurență neloială, ca urmare fiind inițiate 4 investigații, iar 2 cazuri au fost finalizate.

În ambele cazuri au fost investigate acțiunile pe piața prestării serviciilor de încadrare/înscrisoare a studenților în programe de schimb educațional-cultural în SUA. în Republica Moldova (programele „*work and travel*”).

Cazul „Student Travel” S.R.L. vs. „Center for American Exchange Programs” S.R.L.

În cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea din partea companiei „Student Travel” S.R.L. Potrivit datelor prezentate în plângere, presupusele acțiuni de concurență neloială s-au manifestat prin răspândirea de către „Center for American Exchange Programs” S.R.L. a unor afirmații false despre activitatea reclamantului, afirmații ce dăunează activității acestuia. Astfel, s-a invocat că compania „Center for American Exchange Programs” S.R.L., prin intermediul site-ului www.caep.md, a plasat articolul intitulat „Rechinii Work And Travel”, care conținea înscrisuri cu caracter denigrător vs de activitatea întreprinderilor „Acord Travel” și „Student Travel”.

În procesul investigației, în vederea determinării existenței/lipsei caracterului fals al informațiilor din articol, au fost intervievați mai mulți studenți, care au comunicat informații similare precum că acordurile adiționale la contract prin care s-a introdus sintagma „*contractului nu îi vor fi aplicabile condițiile full-refund anterior stabilite*” s-au semnat în mare grabă, cu o zi/câteva zile înainte de interviu sau chiar în ziua interviului pentru obținerea vizei la Ambasada SUA., studenților de către reprezentanții „Student Travel” S.R.L., fiindu-le comunicat că în cazul în care nu vor semna acordul respectiv, nu vor fi admiși la Ambasadă pentru interviu, motivând acțiunile date ca o cerință stabilită de Ambasada SUA.

Studenții s-au arătat foarte nemulțumiți de felul cum a procedat „Student Travel” S.R.L. prin introducerea respectivei modificări, aceasta nefiind negociată, contrar cerințelor de bună-credință și au menționat că clauza acordului prin care s-a stabilit că „*contractului nu îi vor fi aplicabile condițiile full-refund anterior stabilite*” este evident abuzivă.

Rambursarea sumelor achitate pentru participare la program (*în cazul studenților care nu au trecut interviul la ambasadă*) de către „Student Travel” S.R.L. s-a efectuat cu încălcarea termenilor contractuali și nu în cuantumul, stabilit în contract.

Urmare a investigației, Consiliul Concurenței nu a identificat caracterul fals al afirmațiilor din articolul invocat de reclamant, astfel, nu au fost descoperite probe suficiente în vederea constatării încălcării prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Prin urmare, Plenul Consiliului Concurenței prin Decizia nr. CN-24/17-77 din 25.10.2018 a decis să înceteze investigația cazului, deoarece pe parcursul desfășurării investigației nu au fost identificate probe privind încălcarea prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței nr. 183/2012, care ar justifica aplicarea sancțiunilor.

Cazul „STM Acord” S.R.L. vs „Center for American Exchange Programs” S.R.L.

În procesul investigării cazului, până la elaborarea Raportului de investigație, întreprinderea „STM Acord” S.R.L. a retras plângerea, totodată solicitând încetarea investigației. Astfel, prin Decizia nr. CN-25/17-78 din 25.10.2018, Plenul a decis încetarea investigației, în legătură cu retragerea plângerii de către întreprinderea „STM Acord” S.R.L.

Publicitatea ilegală

În anul 2018, Consiliul Concurenței a avut în examinare 57 de cazuri contravenționale, urmare a constatării încălcării legislației cu privire la publicitate, dintre care circa 50 de cazuri au fost finalizate.

În perioada de raportare au fost constatate încălcări ale legislației cu privire la publicitate, precum: publicitatea băuturilor alcoolice, publicitatea neautentică, publicitatea mărfurilor (serviciilor) pasibile de certificare (licențiere) în cazul în care certificatul (licența) lipsește și publicitatea sexistă.

Tabelul nr.2

**Sinteza cazurilor de încălcare a legislației cu privire la publicitate
pentru anul 2018**

Numărul cazurilor contravenționale în examinare	Numărul cazurilor contravenționale finalizate	Procese-verbale cu privire la contravenție întocmite	Suma amenzilor aplicate de către instanță de judecată
57	50	22	410 000,00 lei

Este important de menționat că datorită modificărilor survenite în legislația cu privire la publicitate (MO309-320/17.08.18), atribuțiile Consiliului Concurenței în domeniul publicității, începând cu 17.08.2018 au fost ajustate la controlul de stat asupra implementării legislației cu privire la publicitate **sub aspectul respectării drepturilor agenților economici**. Astfel, doar în cazul în care se distorsionează concurența, Consiliul Concurenței exercită controlul asupra respectării legislației cu privire la publicitate.

4.4 Limitarea concurenței de către autoritățile publice

Pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței a investigat 22 de cazuri privind presupusele încălcări a legislației Concurențiale și au fost adoptate 9 decizii în acest sens. Din cele 10 cazuri inițiate pe parcursul anului 5 investigații au fost inițiate din oficiu, iar altele 5 investigații au fost inițiate în baza plângerilor primite de Consiliul Concurenței.

Stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, neprevăzute de lege, de către A.I.S. „Moldpres” Î.S.

La data de 01.02.2018, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.AAP-36/15-04, au fost calificate ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 acțiunile A.I.S. „Moldpres” Î.S. de stabilire a condițiilor discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, neprevăzute de lege și manifestate prin:

a) stabilirea, conform Ordinelor cu privire la acumularea mijloacelor financiare pentru editarea revistei „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, nr.28 din 12.04.2012, nr.76 din 19.12.2014 și nr.50 din 25.08.2015, a tarifelor diferențiate pentru serviciile prestate întreprinderilor, în dependență de forma organizatorico – juridică, precum și aprobarea tarifelor fără stabilirea criteriilor obiective ce ar sta la baza acestora;

b) stabilirea tarifelor pentru serviciile prestate în lipsa unor criterii obiective, în Ordinul nr.10 din 01.02.2016 cu privire la modificarea prețurilor pentru serviciile informaționale al A.I.S. „Moldpres” Î.S. prin care se creează condiții discriminatorii față de beneficiarii serviciilor.

Astfel, în scopul restabilirii mediului concurențial normal și crearea condițiilor echitabile pentru toate întreprinderile, Plenul Consiliului Concurenței a recomandat Cancelariei de Stat să identifice surse de finanțare a A.I.S. „Moldpres” Î.S. în vederea acoperirii cheltuielilor suportate la prestarea serviciilor de publicare a actelor oficiale în părțile I, II și III a Monitorului Oficial și să elaboreze un proiect al Hotărârii de Guvern, privind stabilirea sau calcularea tarifelor percepute pentru serviciile prestate cu drept exclusiv de către A.I.S. „Moldpres” Î.S., și anume, publicarea anunțurilor oficiale la capitolele IV și V a Monitorului Oficial.

Suplimentar, întrucât în rezultatul desfășurării investigației, A.I.S. „Moldpres” Î.S. a întreprins măsuri de înlăturare a încălcărilor concurențiale, și anume, prin adoptarea Ordinului nr.38 AD din 28.08.2017 cu privire la modificarea prețurilor pentru serviciile

informaționale, publicarea avizelor și comunicatelor, prin care au fost stabilite tarife unice în baza unor criterii obiective pentru beneficiarii serviciilor prestate, s-a recomandat A.I.S., „Moldpres” Î.S. instituirea contabilității separate pentru serviciile prestate cu drept exclusiv prevăzute la art.5 din Legea nr.173 din 06.07.1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale.

Limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare sau comercializare de către Consiliul Municipal Chișinău

Ca urmare a plângerii parvenite de la S.R.L „Alitela Prim”, precum și ca urmare a examinării raportului de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția nr.40 din 21.12.2017, acțiunile Consiliului Municipal Chișinău prin care a fost restrânsă, împiedicată sau denaturată concurența, manifestate prin aprobarea prevederilor pct.1.1 lit. e) din anexa nr.3 și a pct.2.5 alin.(9) din anexa nr.4 a Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în mun.Chișinău aprobat de Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr.10/2 din 09.10.2017 au fost calificate ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței.

Astfel, în scopul restabilirii mediului concurențial normal, Plenul Consiliului Concurenței prin Decizia nr.AAP-40/17-26 din 24.05.2018 a prescris Consiliului Municipal Chișinău să anuleze prevederile pct.1.1 lit.e) din anexa nr.3 și pct.2.5 alin.(9) din anexa nr.4 din Regulamentul menționat, conform cărora amplasamentele pentru desfășurarea comerțului ambulant pot fi situate la o distanță de cel puțin 50 m de la unitățile de comerț și alimentație publică staționare (pentru produse similare celor comercializate în unitățile comerciale staționare) și prin care se interzice amplasarea gheretelor la o distanță mai mică de 250,0 m de la intrările în unitățile comerciale staționare (în cazul gheretelor în care se preconizează comercializarea produselor similare celor din unitățile menționate) prin care au fost limitate drepturilor întreprinderilor de procurare sau comercializare.

Ca urmare a neconformării prescripției emise de către Plenul Consiliului Concurenței, în scopul asigurării restabilirii mediului concurențial, Consiliul Concurenței a înaintat o acțiune în contencios administrativ, solicitând instanței, anularea în parte a actului care a condus la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței și obligarea autorității să emită un act administrativ sau să efectueze o măsură ce se impune.

Încălcarea prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței de către IMSP Spitalul raional Anenii Noi

Ca urmare a plângerii parvenite și a raportului de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția nr.8 din 19.05.2016, prin Decizia nr.AAP-8/16-27 din 24.05.2018, Plenul Consiliului Concurenței a calificat acțiunile IMSP Spitalul raional Anenii Noi, manifestate prin limitarea participării întreprinderilor în cadrul licitației publice nr.2 din 25.03.2014, ca rezultat al nepublicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, a comunicatului informativ privind darea în locațiune a spațiului neutilizat din incinta secției morfopatologie, ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței, conform căreia sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare ori comercializare.

Încălcarea prevederilor art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței de către Consiliul orășenesc Sîngera

Plenul Consiliul Concurenței, examinând materialele acumulate în cadrul investigației utile privind cunoașterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale de către administrația publică locală la etapa elaborării, aprobării și modificării bugetelor locale a emis Dispoziția nr.16 din 14.06.2017 privind semnele încălcării art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței, de către Consiliul orășenesc Sîngera, mun. Chișinău, privind stabilirea diferențiată a taxelor pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru anii 2015 - 2016.

Astfel, acordarea de către Consiliul orășenesc Sîngera a privilegiilor, neprevăzute de lege pentru activitatea întreprinderilor a fost calificată prin Decizia nr.AAP-16/17-34 din 07.06.2018 ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței.

Acțiunile autorității administrației publice locale prin care s-a denaturat concurența au fost manifestate prin:

- emiterea Deciziei nr.7/2 din 23.12.2014 cu privire la aprobarea bugetului or. Sîngera pentru anul 2015, lectura II, conform căreia au fost acordate privilegiile întreprinderilor ce dispun de sediu în localitate, prin adoptarea cotelor mai mari ale taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii și a taxelor și tarifelor pentru serviciile prestate de instituțiile publice, finanțate de la bugetul orașului Sîngera, pentru agenții economici ce dispun de subdiviziuni în localitate, și

- prin emiterea Decizia nr.5/1 din 11.12.2015 cu privire la aprobarea bugetului or.Sîngera pentru anul 2016, în II lectură, conform căreia au fost acordate privilegiile întreprinderilor ce dispun de sediu în localitate, prin adoptarea cotelor mai mari ale taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii și a taxelor și tarifelor pentru serviciile prestate de instituțiile publice, finanțate de la bugetul orașului Sîngera, pentru agenții economici ce dispun de subdiviziuni în localitate, pentru perioada 01.01.2016-19.04.2016.

- Încălcarea prevederilor art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței de către Consiliul orășenesc Hîncești

Ca urmare a examinării materialelor acumulate în cadrul investigației utile privind cunoașterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale de către administrația publică locală la etapa elaborării, aprobării și modificării bugetelor locale inițiate a emis Dispoziția nr.18 din 05.07.2017.

În cadrul investigației s-a constatat că prin adoptarea Deciziilor Consiliului orășenesc Hîncești nr.02/06 din 15.12.2015 cu privire la aprobarea taxelor locale pentru anul 2016 și nr.01/08 din 29.12.2016 cu privire la aprobarea taxelor locale pentru anul 2017, au fost adoptate cote mai mari ale taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii pentru agenții economici ce dispun de subdiviziuni în localitate, astfel fiind acordate privilegiile întreprinderilor ce dispun de sediu în localitate.

În scopul prevenirii distorsionării mediului concurențial normal, la data de 07.06.2018, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.AAP-18/17-35 acțiunile Consiliului orășenesc Hîncești au fost calificate ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.b) din Legea concurenței, conform căreia sunt interzise orice acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii pentru activitatea întreprinderilor, în cazul în care acestea nu sunt prevăzute de lege.

Limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare sau comercializare de către Direcția Învățământ, Tineret și Sport Briceni

Ca urmare a examinării petiției parvenite la data de 10.01.2018 cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale admise de către Direcția Învățământ, Tineret și Sport Briceni, în cadrul licitației nr.524/17 din 02.01.2018 la data de 01.02.2018, prin Dispoziția nr.05 a fost inițiată investigația presupusei încălcări.

Urmare a examinării raportului de investigație și a materialelor acumulate în cadrul investigației, la data de 14.06.2018, prin Decizia nr.AAP-05/18-39, Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței, și anume limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare sau comercializare în cadrul licitației publice nr.524/17 din 02.01.2018, de către Direcția Învățământ, Tineret și Sport Briceni, manifestate prin indicarea mărcii comerciale a unui anumit producător a tehnicii de calcul în documentația de achiziție.

Limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare sau comercializare de către Primăria mun. Chișinău

Ca urmare a examinării raportului de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr.33 din 21.10.2015, Plenul Consiliului Concurenței a constatat că acțiunile Comisiei de evaluare a ofertelor din cadrul Primăriei mun. Chișinău, în cadrul licitației internaționale de selectare a companiei pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție a proiectului Chișinău – Proiect Sectorial de Drumuri Urbane „Reabilitarea străzilor și a trotuarelor, crearea locurilor de parcare și modernizarea iluminatului public stradal” (Pachet I) au limitat dreptul companiei SK-13 Patstroy JSC la atribuirea contractului.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.AAP-33/15-47 din 28.06.2018, acțiunile Primăriei mun. Chișinău manifestate prin respingerea ofertei SK-13 Patstroy JSC din cadrul licitației internaționale de selectare a companiei pentru realizarea lucrărilor de reconstrucție în cadrul proiectului Chișinău – Proiect Sectorial de Drumuri Urbane „Reabilitarea străzilor și a trotuarelor, crearea locurilor de parcare și modernizarea iluminatului public stradal” (Pachet I) din data de 12.02.2014, au fost calificate ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței.

Încălcarea prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței de către Direcția Învățământ, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței, analizând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția nr.21 din 26.04.2018, și a materialelor acumulate în cadrul investigației, a adoptat Decizia nr.AAP-21/18-63 din 06.09.2018, prin care a calificat acțiunile Direcției Învățământ, Tineret și Sport a Consiliului municipal Chișinău (DGETS) ca încălcare a prevederilor art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței.

Conform art.12 alin.(1) lit.a) din Legea concurenței sunt interzise acțiunile sau inacțiunile autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale care restrâng, împiedică sau denaturează concurența, precum limitarea drepturilor

întreprinderilor de procurare ori comercializare, astfel, ținând cont de anunțul publicat pe portalul Agenției Achiziții Publice (<https://mtender.gov.md/>) și a materialelor aferente, s-a constatat că DGETS a făcut referință în specificațiile tehnice la o anumită marcă comercială a echipamentului sportiv, astfel, fiind limitat dreptul întreprinderilor de a participa în cadrul procedurii de achiziții nr. MD-2018-03-30-000011-1 din 10.04.2018.

Încălcarea prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței de către autoritățile administrației publice locale ale municipiului Chișinău

În cadrul Consiliul Concurenței a parvenit plângerea întreprinderii „Cașalot” S.R.L. referitor la presupusele practici anticoncurențiale ale autorităților administrației publice locale ale municipiului Chișinău. Potrivit plângerii, acțiunile ilegale ale administrației publice locale din mun. Chișinău constau în:

- neprelungirea neîntemeiată a Autorizațiilor de construire și amplasare a publicității exterioare;
- anularea ilegală a Autorizațiilor de construire și amplasare a publicității exterioare;
- demontarea ilegală a dispozitivelor de publicitate;
- atitudinea preferențială față de unii subiecți de pe piața publicității exterioare.

Ca urmare a investigației, Plenul Consiliul Concurenței, prin Decizia nr. CN-22/16-62 din 01.08.2018, a calificat acțiunile autorităților administrației publice locale ale municipiului Chișinău drept încălcare a prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) și lit. b) ale Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012. Totodată, Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare și Primăriei mun. Chișinău le-au fost prescrise să înceteze practicile anticoncurențiale constatate.

4.5 Concentrări economice nenotificate

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost inițiate din oficiu 5 cazuri de investigare a presupuselor încălcări a legislației concurențiale. În total, în anul 2018 au fost investigate 11 cazuri de concentrări economice nenotificate pentru încălcarea prevederilor art.20 alin.(1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, pe marginea cărora au fost emise 5 decizii. Cele mai importante operațiuni din acestea sunt:

Notificarea concentrării economice realizate de către SC „Alimer-Comerț” S.R.L asupra unor active materiale și nemateriale utilizate anterior de către „Vega-L” S.R.L.

Operațiunea de concentrare economică a constat în preluarea activelor materiale și nemateriale ale „Vega-L” S.R.L aferente unităților comerciale amplasate în mun. Chișinău, pe str. Zelinski 36, bd. Dacia 36, și str. Alba Iulia 206, de către SC „Alimer-Comerț” S.R.L.

În componența activelor materiale și nemateriale ale întreprinderii „Vega-L” S.R.L. preluate de către S.C. „Alimer-Comerț” S.R.L. se includ, goodwill-ul (fondul comercial), care se referă la clientela, vad comercial, echipamente și bunuri mobile necesare funcționării magazinelor preluate. Concentrarea economică a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial.

Concentrarea economică a avut loc pe piața aprovizionării cu produse de consum curent pe teritoriul Republicii Moldova, piața comercializării cu amănuntul de produse preponderent alimentare de consum curent prin magazine mai mari de 250 m.p. delimitate pe o distanță de 30 min de mers. O operațiune realizată între doi retaileri poate cauza închiderea pieței de desfacere pentru furnizorii societății și poate crește riscul închiderii pieței de aprovizionare pentru ceilalți concurenți ai părților implicate.

Pentru punerea în aplicare a operațiunii de concentrare economică înaintea de declararea acesteia ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, Consiliul Concurenței i-a aplicat întreprinderii SC „Alimer-Comerț” S.R.L amendă de peste 501 157 lei.

Notificarea concentrării economice de preluare a întreprinderii „Selectiv-Lux” S.R.L de către „Ovico-Parfum” S.R.L.

Cazul inițiat prin care a fost identificată tranzacția de preluare a întreprinderii „Selectiv-Lux” S.R.L de către „Ovico-Parfum” S.R.L. Pe parcursul investigației au fost analizate mai multe decizii europene cu scopul de a elucida aspecte importante cu referire la piața relevantă a produsului. Totodată, din cauza situațiilor diferite pe piață specifice anului tranzacției din 10.04.2014, și perioada actuală, analiza a fost cuprinsă

între două perioade ce identifică situația pe piață în perioade specifice, ce semnifică că piața este în schimbare și este supusă influenței mai multor factori. În acest sens, în investigație a fost reflectată în proces evolutiv situația caracteristică și specifică anilor 2013-2014 (perioada în care a avut loc concentrarea economică), fiind reflectată până în anul 2016 și situația caracteristică și specifică în perioada actuală, anii 2017-2018. Operațiunea a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial, iar pentru punerea în aplicare a acesteia înainte de notificare la Consiliul Concurenței întreprinderii i-a fost aplicată amendă de 81 678 lei.

4.6 Practica judiciară

Pe parcursul anului 2018, pe rolul instanțelor de judecată s-au aflat în examinare **74 de cauze**, intentate în privința a 90 de acțiuni ale întreprinderilor și/sau instituțiilor publice, cât și a persoanelor fizice, în care Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant, pârât sau intervenient accesoriu. Respectiv, în anul 2018, în scopul reprezentării intereselor Consiliului Concurenței în instanța de judecată, reprezentanții acestuia au participat, în total, la **294 ședințe de judecată**.

Numărul cauzelor aflate în examinare pe parcursul anului 2018 în instanța de judecată este în creștere, cu 40%, în raport cu numărul cauzelor aflate în examinare în anul 2017. Această creștere este determinată de majorarea numărului de decizii adoptate de Plenul Consiliului Concurenței – cca 30 % în raport cu numărul deciziilor adoptate în 2017, dar și de restituirea de către instanța de judecată a cauzelor intentate anterior pentru o nouă rejudecare.

În rezultatul examinării de către instanța de judecată a acestor cauze, pe parcursul anului 2018 au fost finalizate **27 cauze**. Dintre cauzele finalizate, în **21 de cauze**, instanța de judecată a emis decizii definitive și irevocabile în favoarea Consiliului Concurenței, dintre care **4 cauze** au vizat menținerea deciziilor Consiliului Concurenței, prin care s-a constatat încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale, **10 cauze** au vizat contestarea deciziilor Consiliului Concurenței, prin care s-a constatat încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale, iar **7 cauze** au avut ca obiect contestarea altor decizii ale Consiliului Concurenței, prin care fie s-a restituit întemeiat plângerea sau s-a încetat investigația deoarece nu au fost descoperite probe suficiente, fie au vizat constatarea încălcării Legii publicității sau Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant. Rezultatul examinării de către instanța de judecată a cauzelor cu participarea Consiliului Concurenței se reflectă în Tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

**Rezultatul examinării de către instanța de judecată a cauzelor cu participarea
Consiliului Concurenței**

Anii de raportare	Nr. total de cauze aflate în examinare	Nr. total de cauze finalizate	Nr. de cauze finalizate în favoarea Consiliului Concurenței	Nr. de cauze finalizate în defavoarea Consiliului Concurenței
2016	52	16	12	4
2017	54	19	17	2
2018	74	27	21	6
Total	180	62	50	12

Astfel, numărul cauzelor a căror examinare de către instanța de judecată s-a finalizat în favoarea Consiliului Concurenței în anul 2018, s-a majorat cu 4 cauze în raport cu anul 2017 și cu 9 cauze în raport cu anul 2016, fapt ce denotă o continuă creștere a numărului cauzelor în privința cărora instanța de judecată a adoptat soluții favorabile pentru Consiliul Concurenței menținând deciziile Consiliului Concurenței ca legale și temeinice.

Situația examinării în instanța de judecată în procedura contenciosului administrativ a cauzelor, care au vizat contestarea deciziilor Consiliului Concurenței, prin care s-a constatat încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale manifestată prin refuzul de a se supune inspecției sau nefurnizarea informației sau documentelor solicitate de către Consiliul Concurenței etc, se reflectă în Tabelul nr. 4.

Tabelul nr.4

**Rezultatul examinării în instanța de judecată a cauzelor
cu privire la contestarea încălcării normelor de procedură
ale legislației concurențiale constatate**

Anii de raportare	Nr. total de cauze în examinare	Nr. total de cauze finalizate	Nr. de cauze finalizate în favoarea Consiliului Concurenței	Nr. de cauze finalizate în defavoarea Consiliului Concurenței
2016	6	4	2	2
2017	9	2	2	0
2018	14	6	4	2
TOTAL	23	12	8	4

Respectiv, în anul 2018, în instanța de judecată au fost în examinare 14 cauze cu privire la contestarea încălcării normelor de procedură ale legislației concurențiale constatate de Consiliul Concurenței. Din cele 6 cauze finalizate, 4 cauze au fost câștigate de Consiliul Concurenței.

Astfel, în anul 2018, comparativ cu anii 2017 - 2016, se atestă o creștere a numărului de cauze în care instanța de judecată a menținut integral legalitatea deciziilor Consiliului Concurenței prin care s-a constatat și sancționat încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale manifestată prin refuzul de a se supune inspecției sau nefurnizarea informației sau documentelor solicitate de către Consiliul Concurenței etc.

Situația examinării în instanța de judecată în procedura contenciosului administrativ a cauzelor, care au vizat contestarea deciziilor Consiliului Concurenței, prin care s-a constatat încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale, se reflectă în Tabelul nr. 5.

Tabelul nr.5

**Rezultatul examinării în instanța de judecată a cauzelor
cu privire la încălcarea normelor materiale
ale legislației concurențiale constatate**

Anii de raportare	Nr. total de cauze în examinarea	Nr. total de cauze finalizate	Nr. de cauze finalizate în favoarea Consiliului Concurenței	Nr. de cauze finalizate în defavoarea Consiliului Concurenței
2016	37	6	6	0
2017	39	9	7	2
2018	49	14	10	4
TOTAL	125	29	23	6

În anul 2018, comparativ cu anii 2017 - 2016, se atestă o creștere a cazurilor aflate în examinare în instanța de judecată cu privire la contestarea deciziilor Consiliului Concurenței, prin care au fost constatate încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale, dar și a cazurilor finalizate în favoarea Consiliului Concurenței. Din cele 14 cauze finalizate, 10 cauze au fost câștigate de Consiliul Concurenței.

În anul 2018, comparativ cu anii 2017 - 2016, se atestă o creștere a numărului de cauze în care instanța de judecată a menținut deciziile Consiliului Concurenței, prin care s-a constatat și s-a sancționat încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale.

Pe categorii de încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale constatate prin deciziile Consiliului Concurenței, contestate în instanța de judecată, situația examinării acestora în procedura contenciosului administrativ se reflectă în Tabelul nr.6.

În anul 2018, comparativ cu anii 2017 - 2016, se atestă o creștere a numărului cauzelor în care instanța de judecată a menținut legalitatea și temeinicia deciziilor Consiliului Concurenței, prin care s-a constatat și sancționat încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale. Respectiv, din cele 10 cauze finalizate în favoarea Consiliului Concurenței, 4 cauze vizează temeinicia și legalitatea deciziei

Consiliului Concurenței prin care a fost constatat și sancționat abuzul de poziția dominantă deținută, 2 cauze vizează menținerea deciziei Consiliului Concurenței prin care au fost constatate și sancționate acordurile anticoncurențiale, 3 cauze de constatare a acțiunilor de concurență neloială și o cauză privind constatarea acțiunilor autorităților publice de limitare a concurenței.

Tabelul nr. 6

Rezultatul examinării de către instanța de judecată a cauzelor pe categorii de încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale

Categoriile de încălcări ale normelor materiale ale legislației concurențiale constatate de Consiliul Concurenței	Anul 2016		Anul 2017		Anul 2018	
	Nr. de cauze finalizate în favoarea	Nr. de cauze finalizate în defavoarea	Nr. de cauze finalizate în favoarea	Nr. de cauze finalizate în defavoarea	Nr. de cauze finalizate în favoarea	Nr. de cauze finalizate în defavoarea
Acorduri anticoncurențiale	0	0	0	0	2	0
Abuz de poziție dominantă	1	0	2	1	4	1
Acțiuni sau inacțiuni ale autorităților publice de restrângere, limitare, împiedicare sau denaturare a concurenței	1	0	2	0	1	2
Ne notificarea concentrării economice	0	0	1	0	0	0
Concurență neloială	3	0	2	1	3	1

În rezultatul participării reprezentanților Consiliului Concurenței la ședințele de judecată pe cauzele ce vizează domeniul concurenței, pe parcursul ultimilor 3 ani de activitate, se constată o tendință constantă de creștere a numărului de cauze câștigate de către Consiliul Concurenței, prin care sunt menținute de instanța de judecată deciziile

de constatare a încălcării legislației concurențiale, fapt ce denotă temeinicia investigațiilor derulate, calificarea corectă a încălcărilor constatate și respectiv legalitatea sancțiunilor individualizate corect în dependență de gravitatea faptelor și capacitatea financiară a întreprinderii, neimpunându-se reducerea cuantumului amenzilor aplicate.

Totodată, pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a întocmit și a remis instanței de judecată, în total, 30 de procese verbale cu privire la contravenție. Situația proceselor verbale contravenționale întocmite pe categorii de contravenții constatate de către Consiliul Concurenței pe anii 2016-2018, se reflectă în Tabelul nr.7.

Tabelul nr.7

Situația proceselor verbale contravenționale întocmite pe categorii de contravenții constatate de către Consiliul Concurenței pe anii 2016-2018

Anii	Nr total procese - verbale contravenționale întocmite de C.C. și remise instanței de judecată	Norma materială contravențională							
		Nr. proceselor verbale cu privire la contravenție întocmite în temeiul art. 364 alin. (6) CC (publicitate neonestă, neautentică)		Nr. proceselor verbale cu privire la contravenție întocmite în temeiul art. 3301 alin. (1) CC (prezentarea informației neautentice sau incomplete)		Nr. proceselor verbale cu privire la contravenție întocmite în temeiul art. 3301 alin. (2) CC (neprezentare a informației solicitate)		Nr. proceselor verbale cu privire la contravenție întocmite în temeiul art. 3303 CC. (încălcarea legislației în domeniul ajutorului de stat)	
2016	37	31 (84%)		1		5		-	
2017	92	88 (95%)		2		2		-	
2018	30	22 (73%)		2		5		1	

Astfel, în perioada de referință cele mai multe procese verbale cu privire la contravenție au fost întocmite de către Consiliul Concurenței în privința încălcării

legislației cu privire la publicitate de către întreprinderi, ponderea acestora constituind 73 %.

Totodată, Consiliul Concurenței a întocmit 5 procese verbale cu privire la contravenție pe faptul neprezentării informației solicitate în privința persoanelor cu funcție de răspundere și, respectiv, 2 procese-verbale cu privire la contravenție pe faptul prezentării informației neautentice sau incomplete în privința persoanelor cu funcție de răspundere și un proces verbal cu privire la contravenție pe faptul încălcării legislației și a reglementărilor din domeniul ajutorului de stat în privința persoanei cu funcție de răspundere din cadrul autorităților administrației publice centrale.

De asemenea, pe parcursul anului 2018, s-a majorat numărul proceselor verbale contravenționale întocmite de Consiliul Concurenței prin care s-a constatat împiedicarea activității legitime a Consiliului Concurenței realizat prin prezentarea informației neautentice sau incomplete ori neprezentarea informației solicitate de Consiliul Concurenței.

Totodată, prin modificarea din anul 2018 a Legii nr. 1227/1997 cu privire la publicitate, în competența Consiliului Concurenței, a fost atribuit doar controlul de stat asupra implementării legislației cu privire la publicitate ce afectează concurența, sub aspectul respectării drepturilor agenților economici.

În acest sens, în rezultatul acestor modificări ale legislației menționate, în anul 2018, s-a observat o tendință de descreștere a numărului de procese verbale contravenționale întocmite de Consiliul Concurenței în privința constatării încălcării legislației cu privire la publicitate.

Rezultatul examinării cauzelor contravenționale constatate și remise de către Consiliul Concurenței instanței de judecată pe anii 2016-2018 se reflectă în Tabelul nr. 8.

Tabelul nr.8

*Rezultatul examinării cauzelor contravenționale în instanța de judecată
pe anii 2016-2018*

Anii	Nr cauzelor contravenționale finisate	Rezultatul examinării în instanța de judecată			
		Instanța de judecată a recunoscut vinovăția		Instanța de judecată a anulat procesele verbale cu privire la contravenție întocmite de Consiliul Concurenței	
		Nr. cauzelor	Ponderea acestora în totalul cauzelor finisate	Nr. cauzelor	Ponderea acestora în totalul cauzelor finisate
2016	21	20	95,23%	1	4,77%
2017	62	56	90,33%	6	9,67%
2018	58	53	91,3%	5	8,7%

În rezultatul examinării în anul 2018, a cauzelor contravenționale constatate de către Consiliul Concurenței, se constată o tendință de menținere a ponderii cauzelor în care instanța de judecată a recunoscut vinovăția la nivelul de **peste 90 %**, din numărul de cauze contravenționale finisate.

În acest context, în anul 2018, instanța de judecată a finalizat examinarea a 58 cauze, dintre care instanța de judecată a recunoscut vinovăția în **53 cauze**, iar în 5 cauze procesul verbal contravențional fiind anulat, ceea ce denotă un procent al câștigurilor în mărime de **91,3 %**.

Totodată, în rezultatul analizei hotărârilor instanțelor de judecată definitive și irevocabile, în anul 2018, instanța de judecată a recunoscut vinovăția contravenientului fără a aplica amendă contravențională, din cauza expirării termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale. Motivul expirării termenului a constituit insuficiența numărului de judecători și a agenda încărcată a acestora și faptul restituirii cauzei contravenționale la rejudecare în prima instanță.

În continuare prezentăm cazuri relevante în ceea ce privește practica instanțelor de judecată în rezolvarea cauzelor ce țin de domeniul concurenței în anul 2018.

Cauza Î.C.S. „Rolling International” S.R.L către Consiliului Concurenței

Prin decizia nr. APD-16 din 06 martie 2015, Plenul Consiliului Concurenței a constatat și sancționat încălcarea normelor de procedură ale legislației concurențiale manifestată de către ÎCS „Rolling International” S.R.L (întreprindere care deține rețeaua de magazine „Foxmart”) prin refuzul de a se supune inspecției efectuate de către Consiliul Concurenței, și a aplicat ÎCS „Rolling International” S.R.L o amendă corespunzătoare în mărime de **918 079,17 lei**.

Î.C.S. „Rolling International” S.R.L a înaintat în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței cu privire la anularea acestei decizii a Plenului Consiliului Concurenței.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Î.C.S. „Rolling International” S.R.L împotriva Consiliului Concurenței, iar prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 23.05.2018 s-a respins recursul Î.C.S. „Rolling International” S.R.L și s-a menținut Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017.

În cadrul examinării acestei cauze instanța de judecată a constatat că Î.C.S. „Rolling International” S.R.L a refuzat neîntemeiat să se supună inspecției desfășurate de către angajații Consiliului Concurenței, iar autoritatea de concurență corect a aplicat Î.C.S. „Rolling International” S.R.L o amendă pentru refuzul de a se supune inspecției, în mărime de 918 079,17 lei. Totodată, este necesar de menționat că amenda aplicată Î.C.S. „Rolling International” S.R.L a fost încasată integral în bugetul de stat.

Cauza Consiliului Concurenței către Î.C.S. ”RED Union Fenosa” S.A. privind încasarea în bugetul de stat a 10 % din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței

Consiliul Concurenței (succesor al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței) s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată către Î.C.S. ”RED Union Fenosa” S.A. privind încasarea în bugetul de stat a 10 % din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței în mărime de 11 046,01 lei.

Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 6 iulie 2017, acțiunea depusă de Consiliul Concurenței a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018, a fost respins apelul declarat de Consiliul Concurenței și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 6 iulie 2017.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 5 septembrie 2018, s-a admis recursul declarat de către Consiliul Concurenței, s-a casat Decizia Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2018 și Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 6 iulie 2017 și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a admis acțiunea depusă de către Consiliul Concurenței și s-a încasat de la Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. în bugetul de stat 10% din venitul obținut cu titlu gratuit, în mărime de 11 046, 01 lei pentru încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 5 septembrie 2018, instanța de recurs a constatat că Consiliul Concurenței a stabilit întemeiat și motivat, că Î.C.S. „Red Union Fenosa”, abuzând de situația dominantă pe piața de furnizare a energiei electrice, a impus S.C. „Magic-Cons” S.R.L să transmită la balanța sa, cu titlu gratuit utilaje, prin încheierea contractului, fapt pentru care urmează să achite amendă în bugetul de stat, în sumă de 11 046, 01 lei, în mărime de 10% din venitul obținut, pentru încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

Cauza S.R.L. „Volta” către Consiliul Concurenței

În anul 2014 „Eurolumina” S.R.L. a depus la Consiliul Concurenței o plângerea privind presupusele acțiuni de concurență neloială a întreprinderii „Volta” S.R.L. prin care a reclamat faptul că întreprinderea „Volta” S.R.L. a înregistrat numele de domen www.1000kv.md, care este asemănător cu marca „1000kw centru comercial”, denumirea centrului comercial „1000kw” și denumirea numelui de domen www.1000kw.md, pe care le deține.

În cadrul investigației efectuate de Consiliul Concurenței s-a constatat că, întreprinderea „Eurolumina” S.R.L. deține marca „1000kw centru comercial”, un centru comercial cu denumirea „1000kw” amplasat în mun. Chișinău, unde comercializează produse electrotehnice, și internet-magazinul www.1000kw.md.

Totodată, în cadrul investigației, s-a constatat că, întreprinderea „Volta” S.R.L. a creat pagina web cu numele de domen www.1000kv.md, care redirecționa către site-ul oficial al întreprinderii „Volta” S.R.L., www.volta.md. Respectiv, consumatorii, confundând cele 2 denumiri, puteau accesa din greșeală pagina www.1000kv.md, fiind apoi redirecționați către pagina web www.volta.md, unde erau expuse spre vânzare produsele „Volta” S.R.L..

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței din 03 septembrie 2015 s-a constatat realizarea acțiunilor de concurență neloială interzise de Legea concurenței de către întreprinderea „Volta” S.R.L., prin folosirea ilegală parțială a mărcii „1000 KW CENTRU COMERCIAL”, ce aparține întreprinderii „Eurolumina” S.R.L. și s-a aplicat întreprinderii „Volta” S.R.L. o amendă în mărime de 905 252,91 lei.

S.R.L. „Volta” a contestat în instanța de judecată Decizia Plenului Consiliului Concurenței din 03 septembrie 2015. Ca urmare a examinării cauzei în instanța de judecată, prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de „Volta” S.R.L. către Consiliul Concurenței, fiind menținută temeinicia și legalitatea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței prin care corect a fost constatat și sancționat actul de concurență neloială realizat de „Volta” S.R.L..

Prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 10 ianuarie 2018, a fost menținută Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 adoptată în favoarea Consiliului Concurenței.

Cazul S.R.L. „Rikipal” împotriva Consiliului Concurenței

Prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15.04.2016, menținută prin Decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 05.20.2016, Consiliul Concurenței a fost obligat să examineze plângerea întreprinderii „Rikipal” S.R.L și să constate existența sau inexistența încălcărilor presupuse.

Astfel, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 19 din 10.11.2016 s-a dispus inițierea investigației referitor la presupusele acțiuni de concurență neloială interzise de Legea concurenței, ale întreprinderii „Avalancha Technologies” S.R.L, manifestate prin copierea ilegală a conținutului materialului publicitar al întreprinderii „Rikipal” S.R.L.

Presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către „Avalancha Technologies” S.R.L, s-au manifestat prin copierea și utilizarea materialului publicitar, ce aparține întreprinderii „Rikipal” S.R.L, preluat de pe pagina sa oficială www.rikipal.md, în scopul comercializării pe piața Republicii Moldova a paleților din lemn.

Astfel, întreprinderea „Rikipal” S.R.L a invocat faptul că „Avalancha Technologies” S.R.L, a copiat conținutul materialului publicitar promoțional de pe pagina oficială a întreprinderii „Rikipal” S.R.L www.rikipal.md și l-a plasat pe site-ul www.999.md prin intermediul utilizatorului cu contul „26nico1992”, fără a demonstra

legătura între întreprinderea „Avalancha Technologies” S.R.L și utilizatorul contului menționat.

Prin Decizia Consiliului Concurenței nr. CN-34 din 14.07.2017 s-a dispus încetarea investigației cazului, în privința întreprinderii „Avalancha Technologies” S.R.L., în legătură cu constatarea lipsei încălcării prevederilor Legii concurenței presupuse.

Întreprinderea „Rikipal” S.R.L a contestat Decizia Consiliului Concurenței în instanța de judecată, iar ca urmare a examinării cauzei acțiunea întreprinderii a fost respinsă ca neîntemeiată prin Hotărârea Judecătorei Buiucani din 01.08.2018, menținând integral Decizia Consiliului Concurenței prin care întemeiat și motivat s-a dispus încetarea investigației cazului, în privința întreprinderii „Avalancha Technologies” S.R.L., în legătură cu constatarea lipsei încălcării prevederilor Legii concurenței presupuse.

Cauza „Sanfarm-Prim” S.A. împotriva Consiliului Concurenței

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-18 din 21 aprilie 2016 s-a stabilit că, în perioada 29.01.2015 – 31.12.2015 „Sanfarm-Prim” S.A. a deținut poziție dominantă pe piața livrării medicamentelor Furosemid (furosemidum) soluție injectabilă de 10 mg/ml și Sulfat de gentamicină (gentamicinum) soluție injectabilă de 80 mg/2 ml către IMSP Spitalul Raional Ialoveni, fiind desemnat câștigător al licitațiilor publice desfășurate în vederea achiziționării acestor produse medicamentoase.

În urma investigației efectuate de Consiliul Concurenței, s-a constatat abuzul de poziție dominantă deținută de către „Sanfarm-Prim” S.A. manifestat prin refuzul neîntemeiat de a livra integral și în termen, conform comenzilor din luna februarie 2015 a IMSP Spitalul Raional Ialoveni, medicamentele Furosemid (furosemidum) soluție injectabilă de 10 mg/ml Sulfat de gentamicină (gentamicinum) soluție injectabilă de 80 mg/2 ml, cu toate că a deținut în stocuri acest medicament.

Întreprinderea „Sanfarm-Prim” S.A. a contestat Decizia Consiliului Concurenței în instanța de judecată, iar ca urmare a finalizării examinării cauzei, prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017 și Decizia Curții Supreme de Justiție din 18 aprilie 2018, acțiunea întreprinderii a fost respinsă, fiind astfel menținută Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-18 din 21 aprilie 2016, prin care întreprinderii „Sanfarm-Prim” S.A. i-a fost aplicată și o amendă în mărime de 1 409

087,20 lei pentru încălcarea constatată a Legea concurenței care a fost achitată în bugetul de stat.

Capitolul V. Autorizarea și monitorizarea ajutorului de stat

Consiliul Concurenței asigură aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat.

Întru respectarea angajamentelor asumate, Consiliul Concurenței a publicat în Monitorul Oficial Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2016.

Acest raport a fost plasat pe pagina web a Consiliului Concurenței și, prezentat în ședința Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului din 06.06.2018. Totodată, în anul 2018 Plenul Consiliului Concurenței a aprobat Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova pentru anul 2017.

Ca urmare a promovării culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat și activității desfășurate de către oficiile teritoriale ale Consiliului Concurenței s-a majorat numărul furnizorilor care au raportat ajutorul de stat și de minimis acordat în anul 2017.

Pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a investigat 5 cazuri de presupusă încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat, fiind adoptate 4 decizii: 3 de autorizare a ajutorului de stat și 1 decizie prin care s-a constatat că măsura de sprijin acordată constituie ajutor de stat ilegal.

Pe parcursul anului, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 13 măsuri de sprijin.

5.1 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

Autorizarea măsurilor de sprijin pentru SIEG

În anul 2018, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat 6 măsuri de sprijin, care au fost acordate pentru prestarea serviciului de interes economic general, în special serviciului poștal universal (1 notificare) și serviciul public de alimentare cu apă și canalizare (5 notificări).

•Notificarea parvenită de la de la Ministerul Economiei și Infrastructurii, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.S. „Poșta Moldovei».

Valoarea ajutorului de stat a constituit 1 789,8 mii lei iar forma ajutorului fiind scutirea de la defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2017. Obiectivul ajutorului de stat este ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general și vizează susținerea reabilitării și modernizării încăperilor oficiilor poștale rurale ale Î.S. „Poșta Moldovei”, în vederea conformării cu cerințele de furnizare a serviciilor poștale din sfera serviciului poștal universal, prevăzute în Legea comunicațiilor poștale nr. 36 din 17.03.2016. Ca urmare a

examinării, s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, și este compatibilă cu mediul concurențial normal. Consiliul Concurenței, prin Decizia nr.ASO-30 din 25.05.2018, a autorizat ajutorul de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general acordat Î.S. „Poșta Moldovei” în vederea furnizării serviciului poștal universal.

Ajutoarele de stat autorizate pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare au fost ajutoare individuale. Beneficiarii acestor măsuri fiind după forma organizatorico-juridică întreprinderi municipale: Î.M.”Servcomdor”, Î.M.”Serviceprim-Chirileni”, Î.M.”Șaptebani Servicii”, Î.M.”Apă Canal Răzeni” și Î.M.”Apă - Canal Măgdăcești”.

În funcție de forma de acordare aceste măsuri au fost - reduceri la preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței. În continuare sunt prezentate succint măsurile de sprijin autorizate de Consiliul Concurenței pentru prestarea SIEG la nivel local:

- Notificarea parvenită de la Primăria satului Doroțcaia, raionul Dubăsari, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M.”Servcomdor”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a bunurilor materiale, fără o contraprestație echivalentă: sistemul de aprovizionare cu apă, bazin pentru apă, fântâni arteziene și turnuri de apă. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general oferit Î.M.” Servcomdor” (pentru perioada 2017 – 2022) este de 1 116,84 mii lei. (Decizia ASR-18 din 05.04.2018).

- Notificarea parvenită de la Primăria satului Chirileni, raionul Ungheni, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. ”Serviceprim - Chirileni”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor: apeduct, sistemul de canalizare și turnul de apă. Valoarea ajutorului de stat pentru prestarea serviciului de interes economic general oferit Î.M. ”Serviceprim - Chirileni” (pentru perioada 2016 – 2023) a constituit 1444,43 mii lei. (ASR-56 din 05.07.2018).

- Notificarea parvenită de la Primăria satului Șaptebani, raionul Rîșcani, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Șaptebani servicii”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a sondei arteziene și a sistemului de aprovizionare cu apă. Ajutorul de stat acordat pentru prestarea serviciului de interes economic general – serviciul public de aprovizionare cu apă Î.M. „Șaptebani servicii” a constituit 1 200,26 mii lei. (ASR-36 din 07.06.2018).

•Notificarea parvenită de la Primăria comunei Răzeni, raionul Ialoveni, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Apă - Canal Răzeni”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune fără o contraprestație echivalentă a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat pentru prestarea serviciului de interes economic general – serviciul public de alimentare cu apă Î.M. „Apă - Canal Răzeni” a constituit 2 351,21 mii lei. (ASR-61 din 12.07.2018).

•Notificarea parvenită de la Primăria satului Măgdăcești, raionul Criuleni, beneficiarul măsurii de sprijin fiind Î.M. „Apă – Canal Măgdăcești ”. Măsura de sprijin a constat în transmiterea în gestiune a bunurilor materiale: rețea de canalizare (23 km), rețea de apeduct (3 km), stația de pompare nr. 2 și stația de epurare, fără o contraprestație echivalentă. Valoarea ajutorului de stat a constituit 7 139,78 mii lei. **(ASR-76 din 25.10.2018).**

În situațiile menționate mai sus, delegarea gestiunii serviciului public de gospodărie comunală de către autoritățile publice locale a fost realizată printr-un act de atribuire, în concordanță cu punctele 11 și 12 din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30.08.2013. Totodată, au fost încheiate contracte de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă/canalizare, între autoritățile publice locale și beneficiarii ajutorului de stat (cu stabilirea indicatorilor de performanță).

Notificarea parvenită de la Ministerul Economiei și Infrastructurii, beneficiarul măsurii de sprijin fiind S.A. „TRACOM”.

Valoarea ajutorului de stat a constituit 4 740 mii lei iar forma ajutorului a fost scutirea de la plata dividendelor aferente anului de gestiune 2017. Obiectivul ajutorului de stat este ajutorul pentru dezvoltarea regională și vizează susținerea dezvoltării PI „TRACOM”, fapt care ar urma să asigure atragerea a 6 noi rezidenți, crearea a 456 de noi locuri de muncă, asigurarea unui volum de investiții în sumă totală de 285 000 mii lei, atingerea cifrei de afaceri la sfârșitul perioadei prognozate în mărime de 273 000 mii lei ceea ce va duce la sporirea alocărilor pentru impozite și taxe la bugetul de stat. Ca urmare a examinării, s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, și este compatibilă cu mediul concurențial normal. Consiliul Concurenței, prin Decizia nr.ASO-29 din 25.05.2018, a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltare regională acordat S.A. ”TRACOM” pentru dezvoltarea Parcului Industrial ”TRACOM”.

Notificarea parvenită de la Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, beneficiarii măsurii de sprijin fiind producătorii agricoli.

Valoarea ajutorului de stat notificat este de 179782301 lei iar forma ajutorului fiind subvenții. Obiectivul măsurii de sprijin este ajutor pentru dezvoltarea regională subvențiile urmînd a fi folosite în vederea stimulării investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, Ca urmare a examinării notificării Plenul Consiliului Concurenței, prin Decizia nr.ASS-73 din 11.10.2018, a constatat faptul că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

Notificarea parvenită de la Ministerul Economiei și Infrastructurii, beneficiarii măsurii de sprijin fiind rezidenții parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT Park”.

Valoarea ajutorului de stat per rezident a fost estimată la circa 93,2 mii lei iar forma ajutorului fiind acordarea reducerilor la plata impozitelor, taxelor și a altor plăți obligatorii. Obiectivul acordării ajutorului de stat este ajutor sectorial acordat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă. Potrivit art. 3 din Legea nr. 77 din 21.04.2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației crearea parcurilor urmărește atingerea următoarelor obiective principale: (i) creșterea competitivității întreprinderilor din industria tehnologiei informației; (ii) susținerea întreprinderilor mici și mijlocii din industria tehnologiei informației; (iii) atragerea investițiilor autohtone și străine; (iv) desfășurarea unor activități ce creează produse cu valoare adăugată înaltă; (v) dezvoltarea producției în domeniul tehnologiei informației. Ca urmare a examinării, s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal. Consiliul Concurenței, prin Decizia nr.ASS-17 din 29.03.2018, a autorizat măsura de ajutor de stat acordată rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT Park”.

Notificarea parvenită de la Agenția Proprietății Publice, beneficiarul măsurii de sprijin fiind S.A. „Moldtelecom”.

Măsura de sprijin a constat în scutirea S.A. „Moldtelecom” de la plata dividendelor în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2017 în valoare de 36 mil. lei, forma ajutorului de stat fiind renunțarea la obținerea unor venituri de pe urma fondurilor publice administrate preferențial. Obiectivul acordării ajutorului de stat este ajutor sectorial acordat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă, resursele financiare urmînd a fi folosite de beneficiar în

vederea: (i) dezvoltării rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și asigurarea disponibilității accesului la aceste rețele în toate localitățile, și (ii) retehnologizării sau modernizării rețelelor de comunicații electronice în bandă largă. Ca urmare a examinării notificării, Plenul Consiliului Concurenței, prin Decizia nr.ASS-12 din 22.03.2018, a constatat faptul că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

5.2. Investigarea cazurilor privind semnele încălcării legislației din domeniul ajutorului de stat

În perioada de referință, Consiliul Concurenței a investigat 5 cazuri de presupusă încălcare a legislației cu privire la ajutorul de stat, fiind adoptate 4 decizii, iar investigația unui caz va continua în anul 2019.

Măsura de sprijin acordată de Consiliul raional Leova - S.R.L. „SG Green Farm”

Consiliul Concurenței, ca urmare a examinării notificării parvenite de la Consiliul Raional Leova, a emis Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 29 din 31.10.2017 privind inițierea investigației referitor la semnele încălcării legislației din domeniul ajutorului de stat în cadrul proiectului de Parteneriat Public Privat „Dezvoltarea infrastructurii termoelectrice pe biomasă în raionul Leova». Obiectul investigației l-a constituit existența unor neconcordanțe între informația prezentată în studiul de fezabilitate și indicată în documentele aferente procedurii de selectare a partenerului privat cu cea indicată în contractul de parteneriat public-privat, încheiat între Consiliul raional Leova și S.R.L. „SG Green Farm”.

Plenul Consiliului Concurenței, prin *Decizia nr. ASR 29/17-21 din 23.04.2018* a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltare regională acordat S.R.L. „SG Green Farm”. Ajutorul de stat acordat S.R.L. „SG Green Farm” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de livrare a agentului termic.

Măsurile de sprijin acordate de Consiliul municipal Bălți - Î.M. „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”

Consiliul Concurenței examinând sesizarea parvenită de la Centrul Național Anticorupție, informațiile parvenite de la Consiliul municipal Bălți și Î.M. „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” prin Dispoziția nr. 30 din 02.11.2017 a dispus inițierea investigației privind semnele încălcării legislației din domeniul ajutorului de stat la acordarea măsurii de sprijin Î.M. „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți” (Î.M. „DRCD”). Obiectul investigației l-a constituit nenotificarea ajutorului de stat acordat de către Consiliul municipal Bălți Î.M. „Direcția Reparații și Construcții Drumuri Bălți”.

Plenul Consiliului Concurenței, prin *Decizia nr. ASR 30/17-22 din 26.04.2018*, a constatat că măsurile de sprijin acordate de către Consiliul municipal Bălți, având ca

beneficiar Î.M. „DRCD” (prin contractele nr. 6, 7, 8 și 9, aprobate prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 1/24 la data de 01.02.2017) constituie ajutor de stat ilegal.

Cu toate acestea, datorită faptului că serviciile de interes economic general delegate, sunt îndreptate spre satisfacerea necesităților locuitorilor mun. Bălți, efectelor pozitive generate de acordarea ajutorului de stat pentru populația mun. Bălți și întrucât mijloacele fixe transmise în gestiune economică beneficiarului sunt uzate în proporție de 70% - 100%, iar venitul obținut din activitatea economică a Î.M. „DRCD” este utilizat pentru menținerea în stare funcțională a bunurilor și utilajelor, s-a constatat că măsura de sprijin acordată Î.M. „DRCD” este necesară pentru prestarea serviciilor de interes economic general, nu denaturează în mod nejustificat concurența, prin urmare, este compatibilă cu mediul concurențial normal.

Măsurile de sprijin acordate de Comitetul executiv al Găgăuziei - Î.M. “Marigold” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței, prin Dispoziția nr. 14 din 15.03.2018, a dispus inițierea procedurii de examinare a cazului de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat la acordarea măsurii de sprijin Î.M. “Marigold” S.R.L. de către Comitetul executiv al Găgăuziei. Inițierea investigației a survenit ca urmare a acordării măsurii de sprijin Î.M. “Marigold” S.R.L. fără a fi autorizată de Consiliul Concurenței.

Î.M. “Marigold” S.R.L a restituit la bugetul UTA Găgăuzia și bugetele locale ajutorul de stat acordat prin scutirea Î.M. “Marigold” S.R.L. de la plata impozitelor și taxelor locale, precum și de la plata taxei pe valoare adăugată pe un termen de 5 ani, conform regimului facilitat de impozitare.

La data de 11.06.2018, Comitetul Executiv al Găgăuziei a prezentat formularul general de notificare și formularul special de notificare a ajutorului de stat individual pentru restructurarea beneficiarilor aflați în dificultate a măsurii de sprijin acordată Î.M. “Marigold” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței, prin *Decizia nr. ASR 14/18-50 din 28.06.2018* a constatat că, măsura de sprijin ce constă în scutirea Î.M. “Marigold” S.R.L. de la plata impozitelor și taxelor locale, precum și de la plata taxei pe valoare adăugată pe un termen de 5 ani, conform regimului facilitat de impozitare, acordată conform Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 290-XXXII/IV din 01.10.2010 cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare Î.M. “Marigold” S.R.L., constituie ajutor

de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și a constatat recuperarea acestuia.

Totodată, prin aceeași Decizie, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat ajutorul de stat pentru restructurare acordat sub formă de subvenții Î.M. „Marigold” S.R.L. conform Legii UTA Găgăuzia nr. 11-VI/VI din 08.09.2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 77-XXXVI/V din 17.12.2016 a bugetului pentru anul 2017.

Măsurile de sprijin acordate de Comitetul executiv al Găgăuziei - Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței prin Dispoziția nr. 15 din 15.03.2018, a dispus inițierea procedurii de examinare a cazului de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat la acordarea măsurii de sprijin Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. de către Comitetul executiv al Găgăuziei. Inițierea investigației a survenit ca urmare a acordării măsurii de sprijin Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. fără a fi autorizată de Consiliul Concurenței.

Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. a restituit la bugetul UTA Găgăuzia și bugetele locale ajutorul de stat acordat prin scutirea Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. de la plata impozitelor și taxelor locale, precum și de la plata taxei pe valoare adăugată pe un termen de 5 ani, conform regimului facilitat de impozitare.

La 11.06.2018, Comitetul Executiv al Găgăuziei a prezentat formularul general de notificare și formularul special de notificare privind ajutorul pentru dezvoltare regională a măsurii de sprijin acordată Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței, prin Decizia nr. ASR 15/18-55 din 05.07.2018 a constatat că măsura de sprijin acordată conform Hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 407-XLVIII/IV din 16.05.2012 cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L., ce constă în scutirea Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. de la plata impozitelor și taxelor locale, a impozitului pe venit din activitatea antreprenorială, precum și de la plata taxei pe valoare adăugată pe un termen de 5 ani, conform regimului facilitat de impozitare, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și a constatat recuperarea acestuia.

Totodată, prin Decizia nr. ASR 15/18-55 din 05.07.2018, Plenul Consiliului Concurenței a autorizat ajutorul de stat pentru dezvoltare regională acordat sub formă de subvenții Î.M. „Vitapharm-Com” S.R.L. conform Legii UTA Găgăuzia nr. 11-VI/VI

din 08.09.2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 77-XXXVI/V din 17.12.2016 a bugetului pentru anul 2017.

5.3 Monitorizarea și alinierea schemelor de ajutor de stat existent în conformitate cu legislația în domeniul ajutorului de stat

Potrivit art. 341 din Acordul de Asociere, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440 din 27.07.2001 cu privire la zonele economice libere pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.

Pe parcursul anului au fost reexamineate mai multe măsuri de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat. În acest sens, una din acțiunile prioritare a fost inițierea reexaminării schemelor de ajutor de stat acordate sub formă de facilități fiscale. Astfel, în colaborare cu Ministerul Finanțelor au fost reexamineate schemele de ajutor de stat implementate până la intrarea în vigoare a legislației în domeniul ajutorului de stat, inclusiv:

Măsura de sprijin privind scutirea de plata taxei pe proceduri vamale, taxei vamale și TVA, aplicate la importul blanchetelor carnetelor T.I.R. (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-46 din 28.06.2018)

Măsura de sprijin este acordată în baza art. 7 din Convenția nr. 1975 din 14.11.1975 vamală relativă la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor T.I.R.* (în continuare - Convenția).

Ca urmare a examinării măsurii de sprijin s-a constatat că facilitățile fiscale acordate la importul carnetelor T.I.R. sunt stabilite în Convenție, care constituie un tratat internațional. Prin semnarea Convenției date Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Convenției. Prin urmare, Republica Moldova are obligația de a pune în aplicare prevederile art. 7 din Convenție fără nici o putere discreționară. Măsura de sprijin examinată rezultă dintr-un tratat internațional. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care tratatele internaționale care reglementează domeniul ajutorului de stat și la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziții și prevederi decât cele prevăzute în lege, se aplică dispozițiile și prevederile tratatului internațional. Astfel, măsura de sprijin examinată nu este imputabilă statului.

Ținând cont de faptul că, măsura de sprijin nu este imputabilă statului și nu distorsionează sau riscă să distorsioneze mediul concurențial, fiind doar un participant

pe piață, s-a constatat că măsura de sprijin analizată nu întrunește cumulativ criteriile prevăzute de prevederile art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat. Prin urmare, facilitățile fiscale acordate la importul carnetelor T.I.R. nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

Măsura de sprijin privind scutirea totală de la plata drepturilor de import și scutirea totală de la plata pentru poluarea mediului, a mărfurilor introduse în/scoase de pe teritoriul vamal al țării de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova înregistrați la IP "Agenția Servicii Publice", cu condiția rămânerii mărfurilor pe teritoriul necontrolat de către organele constituționale (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-54 din 05.07.2018)

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art.4 alin.(5)-(6) al Legii nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, art. 4 alin. (2) al Legii nr.1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III din Codul fiscal, art. 4 alin.(5) al Legii nr.1054 din 16.06.2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal, art. 11 alin.(6) al Legii nr.1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului, precum și, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1001 din 19.09.2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 792 din 08.07.2004 despre aprobarea Regulamentului privind transportarea mărfurilor prin posturile vamale interne de control agenților economici din raioanele de est ale Republicii Moldova înregistrați la Camera Înregistrării de Stat, reorganizată prin fuziune cu Instituția Publică "Agenția Servicii Publice", în baza Hotărârii Guvernului nr. 314 din 22.05.2017 privind constituirea Agenției Servicii Publice.

În cadrul examinării facilității fiscale, s-a constatat faptul că relațiile fiscale cu sistemul bugetar sunt la baza apariției obligației bugetare, respectiv a rapoartelor juridice între stat și persoanele determinate de lege (contribuabili). Astfel, impunerea se răsfrânge asupra persoanelor care au relații fiscale cu sistemul bugetar național.

Luând în considerație logica regimului fiscal, și faptul că de scutirea examinată beneficiază agenți economici care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova s-a constatat, că prin măsura dată de sprijin nu se renunță la venituri bugetare viitoare, certe sau posibile.

Astfel, prin măsura de sprijin acordată în baza Hotărârii Guvernului nr. 1001 din 19.09.2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova, nu are loc renunțarea la veniturile de stat care urmau a

fi încasate de la agenții economici din raioanele de est al Republicii Moldova deoarece beneficiarul măsurii nu poate fi considerat contribuabil în sensul art. 5 alin. 2) din Codul fiscal al Republicii Moldova, atâta timp cât aceștia nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al țării.

Se menționează faptul că, scutirea de la plata taxelor și impozitelor acordate persoanelor juridice și fizice, subiecți ai activității de întreprinzător, situați pe teritoriul Republicii Moldova și înregistrați la IP ”Agenția Servicii Publice”, dar care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al țării, este acordată în corespundere cu politica fiscală și vamală a Republicii Moldova.

Ținând cont de faptul că, prin măsurile date nu are loc transmiterea de bunuri publice către un beneficiar sau renunțarea furnizorului la anumite venituri bugetare viitoare, certe sau posibile pe care le-ar obține de la un beneficiar, deoarece acesta nu are relații fiscale cu sistemul bugetar al țării, s-a constatat faptul că această măsură nu este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă.

Cu referire la faptul că, cel puțin una din condițiile prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nu a fost îndeplinită, s-a constatat că măsura de sprijin examinată nu constituie ajutor de stat.

Măsurile de sprijin privind: 1) aplicarea reducerilor la importul de zahăr din sfecla de zahăr în limita contingentelor, acordate țărilor membre Uniunii Europene și țărilor cu care Republica Moldova nu are acorduri de comerț liber; 2) aplicarea taxei vamale reduse la importul de zahăr și produse zaharoase în limita contingentelor tarifare; 3) aplicarea cotei reduse TVA la importul zahărului din sfecla de zahăr (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-65 din 13.09.2018)

Măsurile de sprijin raportate au fost acordate în baza art.96 lit. b) al Codului Fiscal; Capitolul 17 din Nomenclatura Combinată a Mărfurilor, anexă a Legii nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor și Hotărârea Guvernului nr.114 din 22.02.2012 cu privire la modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase.

În cadrul examinării măsurilor de sprijin s-a constatat faptul că, în conformitate cu art. 339 alin. (2) al Acordului de Asociere, capitolul pe ajutor de stat nu se aplică ajutoarelor de stat legate de domeniul pescuitului, produselor care fac obiectul anexei

1 la Acordul privind agricultura sau altor ajutoare reglementate de Acordul privind agricultura.

Zaharurile și produsele zaharoase sunt produsele specificate la pct. 1 lit. i) din anexa 1 la Acordul privind agricultura (respectarea prevederilor și implementarea deplină a acestuia fiind un angajament asumat de Republica Moldova prin Hotărârea Guvernului nr. 1035 din 16.10.2000 privind îndeplinirea angajamentelor asumate de Republica Moldova față de Organizația Mondială a Comerțului).

Potrivit pct. 3 și anexei nr. 1 la Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, cu modificările ulterioare, zaharuri și produse zaharoase (Capitolul 17 din Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor) este unul din produsele agricole cărora nu li se aplică Legea cu privire la ajutorul de stat.

Ca urmare a analizei efectuate, s-a constatat faptul că măsurile date de sprijin nu cad sub incidența Legii cu privire la ajutorul de stat.

Măsura de sprijin privind scutirea totală de la plata TVA a serviciilor livrate de către cooperativele agricole de prestări servicii, înființate în conformitate cu art.87 din Legea nr.73 din 12.04.2001 privind cooperativele de întreprinzător, membrilor acestei cooperative, cu condiția că cel puțin 75% din valoarea totală a livrărilor cooperativei constituie valoarea mărfurilor și serviciilor livrate membrilor cooperativei și valoarea mărfurilor livrate cooperativei de către membrii acesteia (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-68 din 20.09.2018)

Măsura de sprijin a fost acordată în baza prevederilor art. 103 alin.(1) pct. 22) din Codul fiscal. În cadrul examinării facilității fiscale în cauză, s-a constatat faptul că aceasta nu este acordată selectiv, deoarece o derogare pentru cooperative este justificată prin faptul că sunt scutite doar livrările către membrii cooperativei și invers, iar TVA poate fi colectat ulterior la nivelul livrărilor către întreprinderile terțe.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat că măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art. 103 alin.(1) pct. 22) din Codul fiscal al Republicii Moldova, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

Măsura de sprijin privind scutirea de la taxa vamală la importul capacelor "twist-off" din metale comune (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-82 din 30.11.2018)

Măsura de sprijin a fost acordată în baza anexei nr. 1 al Legii nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal. Anexa nr. 1 la Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal a fost abrogată prin Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor.

Potrivit Legii nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, capacele "twist-off" din metale comune au fost clasificate la poziția tarifară 8309 90 900 cu taxa vamală stabilită de 5%. Adoptarea Legii nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, a dus la eliminarea facilităților fiscale la importul capacelor "twist-off" din metale comune, astfel măsura de sprijin dată s-a aliniat la prevederile legislației UE.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat faptul că taxa vamală la importul capacelor "twist-off" din metale comune prevăzute la poziția tarifară 8309 90 900 din Anexa nr. 1 a Legii nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

Măsura de sprijin privind scutirea de la TVA fără drept de deducere a serviciilor de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării și de comercializare a biletelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-83 din 20.12.2018)

Măsura de sprijin este acordată în baza prevederilor art. 103 alin. (1) pct. 17) al Codului fiscal. Ca urmare a examinării facilității fiscale în cauză, s-a constatat faptul că, derogarea prin scutire de TVA fără drept de deducere a serviciilor de transportare a pasagerilor pe teritoriul țării, precum și serviciile de comercializare a biletelor pentru transportul de pasageri pe teritoriul țării, nu conferă un avantaj selectiv sau o diferență de tratament nejustificată întreprinderilor, fiind instituită în beneficiul consumatorului final. Astfel, măsura dată de sprijin nu este acordată selectiv.

Cu referire la faptul că, cel puțin una din condițiile prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat nu a fost îndeplinită, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat că, măsura de sprijin examinată nu constituie ajutor de stat.

Măsura de sprijin privind acordarea facilităților fiscale și vamale pentru mărfurile și serviciile destinate proiectelor de asistență financiară, oferite de către Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-84 din 20.12.2018)

Măsura de sprijin analizată este acordată în baza prevederilor art. 4 alin. (13¹) al Legii nr. 1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, art. 28 al Legii nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, pct.1¹ a notei din Anexa 2 la Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal.

Ca urmare a examinării măsurii de sprijin s-a constatat că aceasta a fost acordată în baza prevederilor Acordului de grant nr. MOL-809-G06-H și nr. MOL-809-G05-T, precum și Acordului cu privire la oferirea privilegiilor și imunităților Fondului Global de luptă împotriva HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei (ratificat prin Legea nr. 207 din 21.10.2011), care constituie tratate internaționale. Prin încheierea acestor Acorduri, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Acordurilor menționate, fără nici o putere discreționară. Măsura de sprijin examinată rezultă dintr-un tratat internațional. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care tratatele internaționale care reglementează domeniul ajutorului de stat și la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziții și prevederi decât cele prevăzute în lege, se aplică dispozițiile și prevederile tratatului internațional. Astfel, măsura de sprijin examinată nu este imputabilă statului.

Ținând cont de faptul că măsura de sprijin nu este imputabilă statului, s-a constatat că măsura de sprijin analizată nu întrunește cumulativ criteriile prevăzute de prevederile art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat. Astfel, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a decis că, facilitățile fiscale și vamale oferite pentru mărfurile și serviciile destinate proiectelor de asistență financiară, oferite de către Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

Măsurile de sprijin privind acordarea facilităților fiscale și vamale pentru mărfurile și serviciile destinate realizării Programului "Compact" (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-85 din 20.12.2018)

Măsurile de sprijin în cauză sunt acordate în baza prevederilor secțiunii 2.8 și anexei VI al Acordului „Compact” al Corporației Provocările Mileniului semnat între Statele Unite ale Americii, prin intermediul Corporației Provocările Mileniului și Republica Moldova; art. 1 al Acordului între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Guvernul Republicii Moldova cu privire la cooperare în vederea facilitării acordării asistenței; art. 24 alin. (23⁴) al Legii nr. 1164 din 24.04.1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal; art. 4 alin. (13⁴) al Legii 1417 din 17.12.1997 pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal; pct. 2 al Regulamentului cu privire la

modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale stabilite de Acordul „Compact”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 949 din 12.10.2010.

Măsurile de sprijin în cauză au fost acordate în baza prevederilor Acordului „Compact” dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii (ratificat prin Legea nr. 125 din 18.06.2010), care constituie tratat internațional. Prin încheierea acestui Acord, Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de aplicare a prevederilor Acordului menționat, fără nici o putere discreționară. Măsura de sprijin examinată rezultă dintr-un tratat internațional. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în cazul în care tratatele internaționale care reglementează domeniul ajutorului de stat și la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziții și prevederi decât cele prevăzute în lege, se aplică dispozițiile și prevederile tratatului internațional. Astfel, măsura de sprijin examinată nu este imputabilă statului.

Ținând cont de faptul că măsurile de sprijin analizate nu sunt imputabile statului, s-a constatat că acestea nu întrunesc cumulativ criteriile prevăzute de prevederile art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat. Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat că, facilitățile fiscale și vamale oferite pentru mărfurile și serviciile destinate realizării Programului ”Compact” nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

Măsura de sprijin privind scutirea aplicată la importul buteliilor din sticlă colorată, de o capacitate nominală de peste 0.33 l, dar de maximum 0.375 l (Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-86 din 20.12.2018)

Măsura de sprijin examinată a fost acordată în baza anexei nr. 1 al Legii nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal. Anexa nr. 1 la Legea nr. 1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal a fost abrogată prin Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, intrată în vigoare din 01.01.2015.

În cadrul examinării măsurii de sprijin s-a constatat faptul că, potrivit Legii nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, prevederea referitor la scutirea aplicată la importul buteliilor din sticlă colorată, de o capacitate nominală de peste 0.33 l, dar de maximum 0.375 l, a fost exclusă. Pentru subpoziția 7010 90 530 a fost stabilită taxa vamală de 10%. Adoptarea Legii nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, a dus la eliminarea facilităților fiscale la importul buteliilor din sticlă colorată, de o capacitate nominală de peste 0.33 l, dar de maximum 0.375 l, astfel măsura de sprijin dată s-a aliniat la prevederile legislației Uniunii Europene.

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat faptul că taxa vamală la importul buteliilor din sticlă colorată, de o capacitate nominală de peste 0.33 l, dar de maximum 0.375 l, prevăzută la poziția tarifară 7010 90 530 din nomenclatura Legii nr.172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat

Se precizează faptul că, potrivit Cadrului bugetar pe termen mediu (2018-2020), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 609 din 28.07.2017, la baza politicii fiscale și vamale pentru perioada 2019-2021 va sta Conceptul de rescriere a Codului fiscal și a Codului Vamal (actualizat). Acest document vizează armonizarea cadrului legislativ național la prevederile directivelor UE și perfecționarea cadrului legislativ existent în baza calendarului de armonizare agreed. În conformitate cu calendarul de armonizare, actualizarea titlului III și IV din Codul fiscal urmează a fi efectuată pe parcursul anului 2019.

Ca urmare a reexaminării schemelor de ajutor de stat, implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, a ratificării Acordului de Asocierie și a modificărilor survenite în legislația națională, valoarea ajutorului de stat s-a micșorat cu 1.3 % din PIB.

5.4 Implementarea Sistemului informațional automatizat ”Registrul Ajutoarelor de Stat”

În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIRASM. Acesta a început a fi implementat de către furnizori la sfârșitul anului 2015, în vederea implementării sistemului fiind elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 378 din 27.05.2014 pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat” și Hotărârea Guvernului nr.1112 din 06.10.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de ținere a Registrului Ajutoarelor de Stat.

Figura nr. 2
Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat”

The image shows the login screen for the SIRASM system. At the top, it reads "SISTEMUL INFORMAȚIONAL REGISTRUL AJUTOARELOR DE STAT DIN MOLDOVA". On the left, there is a red briefcase icon with the SIRASM logo and the text "CONSILIUL CONCURENȚEI". In the center, there is a graphic of two business people shaking hands. On the right, there are three input fields: "Nume utilizator:", "Parola:", and "Cod de verificare:". The "Cod de verificare:" field contains the number "73607". Below the input fields is a button labeled "Autentificare". At the bottom, there is a copyright notice: "© 2018 Sistemul Informațional Registrul Ajutoarelor de Stat din Moldova".

În anul 2018 a fost acordat acces la 143 de furnizori de ajutor de stat astfel încât 875 de furnizori de ajutor de stat sunt conectați, dintre care:

- APC – 45 (100% din potențialii furnizori).
- APL – 814 (87,2% din numărul de autorități publice locale care include furnizorii ce acordă ajutor de stat cu impact asupra concurenței, exceptând 12,8% de autorități locale (comune, sate) ce acordă măsuri de sprijin în valori nesemnificative, cu potențial redus de a distorsiona mediul concurențial).
- Alți furnizori (diferite persoane juridice) - 16.

Utilizarea SIRASM în anii 2015-2018

Nr.	Indicatori	2015*	2016	2017	2018	
1.	Nr. furnizorilor care au recepționat date de acces în SIA RAS	20	107	252	143	
2.	Ponderea furnizorilor ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au acordat ajutoare de stat în anul de gestiune	Notificări	13%	88%	84%	91.66%
		Raportări	1%	58%	88%	100%

*Perioada anului 2015 cuprinde lunile noiembrie-decembrie

În vederea promovării culturii concurențiale, inclusiv în partea ce ține de implementarea sistemului, pe parcursul anului 2018, reprezentanții Consiliului Concurenței au acordat peste 1 561 consultații la telefon și au organizat circa 64 de întrevederi consultative și ședințe cu furnizorii ajutorului de stat.

În procesul de examinare a notificărilor și formularelor de raportare, atât Consiliul Concurenței, cât și furnizorii de ajutor de stat au comunicat prin intermediul sistemului, astfel costurile de corespondență prin utilizarea opțiunii de mesagerie și timpul de transmitere a documentelor fiind reduse.

Implementarea eficientă a SIRASM în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat de către furnizorii de ajutor de stat, va contribui și în continuare la:

- Asigurarea cu date de acces a furnizorilor ajutoarelor de stat și oferirea în regim permanent a suportului informațional în vederea utilizării SIRASM în mod eficient.
- Promovarea utilizării SIRASM de către furnizorii ajutoarelor de stat, în procesul de notificare și raportare a ajutoarelor de stat, astfel încât să fie eficientizat procesul de implementare a legislației cu privire la ajutorul de stat, actualizarea în timp util a informației din Registrul ajutoarelor de stat.

Se menține tendința creșterii numărului de autorități publice care utilizează SIRASM. Acest fapt asigură transparența în procesul de colectare și analiza datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate.

Capitolul VI. Managementul și resursele Consiliului Concurenței

Succesul Consiliului Concurenței și gradul de credibilitate al acestuia în societate, derivă, în mare măsură, de calitățile profesionale ale angajaților săi, deoarece potențialul lor contribuie activ la creșterea eficienței și eficacității organizaționale. Astfel, perfecționare, susținerea, stimularea și aprecierea la justa valoare a personalului angajat este esențială.

6.1 Resursele umane

Personalul constituie sursa-cheie a Consiliului Concurenței, asigurând creșterea eficienței întregii autorități și susținerea realizării obiectivelor strategice, prin dezvoltarea cunoștințelor și competențelor individuale, precum și prin creșterea eficienței muncii în echipă, ceea ce va contribui la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor.

Pe parcursul anului 2018, Consiliul Concurenței a fost constituit din conducere, aparat executiv, format din 5 subdiviziuni specializate în concurență, 4 subdiviziuni specializate în ajutorul de stat, 8 subdiviziuni operaționale și 4 filiale teritoriale (care au activat în regiunile Nord, Centru, Sud și Găgăuzia).

La finele anului 2018, numărul total de angajați al Consiliului Concurenței a alcătuit 95 de persoane. Totodată activitatea autorității a fost asigurată efectiv de 82 de persoane, dintre care 5 persoane cu funcție de demnitate publică, 71 persoane care dețin statut de funcționar public (dintre care 21 dețin funcții publice de conducere și 51 funcții publice de execuție) și 5 persoane, care fac parte din personalul tehnic.

Prin Hotărârea nr. 331 din 30.11.2018, Parlamentul Republicii Moldova a numit o noua componentă a Plenului Consiliului Concurenței, în legătură cu expirarea mandatelor de activitate a fostei conduceri.

Gradul de acoperire cu personal

	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică ce asigură funcționarea autorității publice/pa/ps	Total efectiv persoane
Efectivul-limită de personal la 31.12.2018, unități	5	35	87	5	132
Funcții publice / posturi ocupate la 31.12.2018, persoane	5	21	51	5	82
Gradul de ocupare a funcțiilor publice / posturilor, %	100 %	60 %	59 %	100 %	62 %

Pe parcursul anului 2018 au fost ocupate 41 de funcții (21 prin concurs, 14 prin promovare și 06 prin transfer) și 23 rapoarte de serviciu/relații de muncă au fost încetate.

În anul 2018 au fost scoase la concurs 71 de funcții publice, dintre care 21 au fost ocupate. Numărul de persoane (dosare) care au aplicat la concursurile de angajare, constituie pentru anul 2018 – 96.

Gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante se datorează nivelului scăzut al cunoștințelor și experienței în domeniul concurenței și ajutorului de stat a candidaților, dar și de nivelul de salarizare irelevant în raport cu complexitatea activității.

Personalul de specialitate din cadrul Consiliului Concurenței au studii superioare în domeniul juridic și/sau economic. Din numărul total al angajaților, 77 dețin diplome de licență (dintre care 25 în domeniul economic, 36 în domeniul juridic, 5 - în administrare publică, 3- în IT, 3 - limbi moderne și 5 în alte domenii), 26 de persoane

dețin diplome de masterat, 2 persoane dețin titlul de doctor în științe, o persoană deține titlul de doctor habilitat și 4 persoane fac studii post universitare de doctorat.

Tabelul nr. 11

Personalul Consiliului Concurenței pe categorii de vârstă

	Total	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică ce asigură funcționarea autorității publice/pa/ps
Vârsta medie a funcționarilor publici la 31.12.2018, ani	42	51	37	31	49

În structura posturilor ocupate în anul 2018, ponderea bărbaților este de 47 %, iar cea a femeilor de – 52 %.

Tabelul nr. 12

Personalul Consiliului Concurenței în funcție de gen

Anul 2018	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică ce asigură funcționarea autorității publice/pa/ps	Total efectiv persoane
Bărbați	4	7	23	5	39
Femei	1	14	28	-	43

Pe parcursul anului 2018, din numărul total de funcționari publici, 20 au fost debutanți, dintre care 12 au finalizat perioada de probă și au fost confirmați în funcția publică. Întrucât Consiliul Concurenței a stabilit standarde înalte de profesionalism

pentru angajații săi, tot personalul nou angajat a beneficiat de integrare socio-profesională și a participat la cursuri de formare profesională atât interne, cât și externe.

În tabelul de mai jos putem observa numărul funcționarilor publici din cadrul Consiliului Concurenței după gradele de calificare deținute.

Tabelul nr. 13

Gradele de calificare ale funcționarilor publici din cadrul Consiliului Concurenței

Anul 2018	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Total
Numărul funcționarilor publici după grad de calificare, conform art.33 din Legea nr.158/2008, persoane	24	39	63
<i>Consilier de stat de clasa I</i>	7	-	7
<i>Consilier de stat de clasa II</i>	9	-	9
<i>Consilier de stat de clasa III</i>	8	-	8
<i>Consilier de clasa I</i>	-	2	2
<i>Consilier de clasa II</i>	-	8	8
<i>Consilier de clasa III</i>	-	29	29

În scopul asigurării îmbunătățirii în continuu a proceselor de activare și perfecționare a personalului, precum și a aptitudinilor acestora, a fost elaborată și pusă în aplicare Strategia de Dezvoltare a Resurselor Umane din cadrul Consiliului Concurenței, care asigură recrutarea, selectarea și menținerea personalului calificat prin aplicarea unor practici avansate de management al resurselor umane, implementarea unui sistem performant de dezvoltare a cunoștințelor, competențelor și aptitudinilor personalului, precum și dezvoltarea carierei.

6.2 Dezvoltarea profesională

Dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici se realizează prin activități de instruire de diferite tipuri și forme în vederea aprofundării și actualizării cunoștințelor, dezvoltării abilităților și modelării atitudinilor/comportamentelor necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu. Un sistem eficient de dezvoltare profesională continuă este absolut necesar pentru obținerea și menținerea unui nivel scontat de performanță. Un mare accent în anul 2018, a fost pus pe instruirea la locul de muncă și pe autoinstruire, astfel încât fiecare angajat a beneficiat de 4 ore pe lună de autoinstruire.

Astfel, pe parcursul anului 2018, 67 de salariați ai Consiliului Concurenței a beneficiat de **4112 ore** de instruiți interne și externe.

Tabelul nr. 14

Tipul și numărul de ore de instruire

Nr.	Tipul instruirilor	Numărul de ore de instruire
1.	Interne	2585
2.	Externe în țară	120
3.	Externe în străinătate	1407
	Total	4112

Cele mai importante cursuri de instruire cu atragerea experților de talie internațională în domeniul concurenței și ajutorului de stat de care au beneficiat angajații Consiliului Concurenței, au fost:

- Seminar susținut de Russell W. Damtoft, director al Oficiului Afaceri Internaționale, expert al Comisiei Federale pentru Comerț a Statelor Unite ale Americii (FTC) cu subiectul: „Concurență neloială și concentrări economice”
- Conferința Internațională „Tehnici privind investigarea cazurilor de practici anticoncurențiale”, susținută de experții din cadrul Biroului Federal de Investigații și a reprezentanților autorităților de concurență din Republica Belarus, Georgia, Lituania, România, Ucraina
- Seminar susținut de Devon Mahoney, agent FBI în cadrul Departamentului Corupție Internațională, SUA, Richard Fuller, asistent legal FBI în cadrul

Ambasadei SUA în București și John Julien, asistent legal FBI în cadrul Ambasadei SUA în București, cu tematica „Investigațiile antitrust”

- Seminar susținut de Cnan Mazumdar, expert al Comisiei Federale pentru Comerț din SUA, cu tematica „Investigarea cazurilor de concentrări economice”
  - Training privind implementarea tehnicilor de forensic IT din cadrul proiectului CEP II, training susținut de experul Marius Manolea, inspector de concurență în cadrul Consiliului Concurenței din România etc.

6.3 Dezvoltarea parteneriatului la nivel internațional

Necesitatea stabilirii relațiilor de colaborare internațională este dictată de obiectivele strategice de dezvoltare ale instituției – consolidarea capacității instituționale și funcționale, promovarea bunelor practici și schimbul de experiență cu alte instituții din domeniu, identificarea noilor oportunități de finanțare și extinderea asistenței externe acordate de către comunitatea donatorilor în sectorul concurenței și ajutorului de stat.

Pe parcursul anului 2018, în materie de relații externe, Consiliul Concurenței a realizat mai multe acțiuni ce au avut menirea să promoveze imaginea autorității prin dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare atât cu structuri similare din alte țări, cât și în cadrul rețelelor internaționale și regionale de concurență.

În contextul accelerării proceselor majore de globalizare, cooperarea dintre Consiliul Concurenței și autoritățile internaționale are un rol deosebit de important. Practici ilegale și probleme de concurență există în toate statele. Iată de ce schimbul de experiență, comunicarea, participarea în comun la proiecte, dezvoltarea și diversificarea relațiilor internaționale sunt esențiale în atingerea obiectivelor de creștere a atractivității piețelor, investițiilor, inovației și de consolidare a competitivității economice.

Cooperarea în cadrul rețelelor internaționale

În scopul dezvoltării parteneriatelor cu organismele și platformele internaționale s-au realizat acțiuni de colaborare cu ICN, OCDE, Comunitatea Energetică, CEFTA, CIPA, OMC etc.

Cooperarea în cadrul ICN

În perioada 13-17 octombrie 2018, delegația Consiliului Concurenței, a realizat o vizită de lucru în Israel la Tel Aviv, pentru petrecerea discuțiilor bilaterale în domeniul concurenței cu conducerea Autorității de Concurență din Israel și participarea la lucrările în cadrul celei de-a 15-a Conferințe Anuale a Rețelei Internaționale de Concurență (ICN).

Pe parcursul workshop-ului, Consiliul Concurenței a participat la activitatea grupurilor de lucru în cadrul cărora au fost abordate diverse aspecte procedurale precum începerea unei investigații, aspectele juridice care necesită atenție la fiecare pas de la începutul investigației până la pronunțarea deciziei finale, implementarea politicii de clemență, concentrările economice și cartelurile. Deasemenea au fost abordate teme ca inteligența artificială, colectarea dovezilor digitale înainte de demararea unei anchete,

cum să pregătim o investigație folosind metode ca computer forensics și cloud computing.

În vederea împărtășirii experienței și fortificării relațiilor au fost organizate sesiuni de cooperare între autoritățile de concurență prezente la eveniment.

Este de menționat că în cadrul reuniunii statelor membre ale ICN, la data de 28.11.2018, a fost supus discuțiilor proiectul Acordului multilateral privind procedurile în investigarea și aplicarea legislației din domeniul concurenței. Dezbaterile au fost axate pe prevederile Acordului ce stabilesc modalitatea de aplicare a procedurilor de investigare a încălcărilor din domeniul concurenței, necesitatea asigurării dreptului la apărare a părților și a transparenței în cadrul investigațiilor efectuate de autoritățile de concurență în investigațiile efectuate, cât și procedurile privind schimbul de informații între autoritățile de concurență la nivel internațional.

Colaborarea cu OCDE

În perioada 28-30 noiembrie 2018, reprezentantul Consiliului Concurenței a participat în cadrul reuniunii statelor membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) și la Conferința Internațională în domeniul Concurenței, evenimente ce s-au desfășurat la sediul OECD din Paris, Franța.

În cadrul Conferinței, Consiliul Concurenței a participat cu o prezentare cu privire la procesul de colectare a probelor în cadrul investigațiilor privind încălcarea legislației din domeniul concurenței.

Pe parcursul anului 2018, angajații Consiliului Concurenței au participat la seminarele tematice internaționale organizate cu suportul Centrului Regional de Concurență al OECD (RCC - OECD), cu sediul la Budapesta, obiectivele majore ale cărora au fost axat preponderent pe diseminarea bunelor practici și experienței avansate internaționale cu referire la fuziuni, abuzul de poziție dominantă, înțelegerile de cartel, politica concurențială și sectoarele reglementate, au fost evidențiate modalități de aplicare a programelor de clemență și alternativele în cazul în care aceste programe nu funcționează. Scopul acestor seminare a fost de a contribui la o înțelegere mai bună a domeniului concurenței de către personalul cu o experiență mai mică din cadrul autorităților de concurență din mai multe țări. În cadrul seminarelor angajații Consiliului Concurenței au avut parte de instruirii în domeniul protecției concurenței, estimării concentrărilor economice pe piață, prevenirii practicilor anticoncurențiale (acordurilor anticoncurențiale orizontale, a abuzului de poziție dominantă), fiind abordate și subiecte ce țin de aplicarea legislației concurențiale UE. Experții din Belgia,

Franța, Germania, SUA și Ungaria au împărtășit experiența Uniunii Europene și a Statelor Unite ale Americii în domeniul concurențial. Participanții au avut posibilitatea să lucreze în grupuri, împărtășindu-și experiența și prevederile legislației naționale - un exercițiu practic foarte bun pentru stabilirea unor relații de cooperare internațională și schimb de experiență. La evenimente au participat reprezentanți ai autorităților concurențiale din Albania, Armenia, Republica Belarus, Bulgaria, Croația, Georgia, Ungaria, Kazahstan, Kârgâzstan, Kosovo, Muntenegru, Macedonia, România, Federația Rusă, Serbia, Ucraina.

Cooperarea cu Comunitatea Energetică

În cadrul colaborării cu Comunitatea Energetică, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la două evenimente organizate de această instituție la Viena, Austria. Seminarele organizate de Secretariatul Comunității Energetice, pe parcursul anului 2018, au vizat două directive principale:

- Aplicarea legislației din domeniul ajutorului de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada 2014 – 2020, acordarea ajutoarelor de stat în vederea promovării procesului de utilizare a surselor de energie regenerabilă, precum și rolul autorităților din domeniul ajutorului de stat în aplicarea legislației din domeniu.

- Aplicarea legislației din domeniul concurenței și ajutorului de stat pe piețele din domeniul energetic, cauzele de abuz de poziție dominantă în domeniul gazelor naturale, constatarea încălcării legislației concurențiale la stabilirea unor clauze abusive în contractele încheiate.

Comunitatea Energetică servește drept platformă pentru promovarea unei cooperări mai active, a discuțiilor neformale, schimbului de experiență și dezvoltarea celor mai bune practici în corespundere cu politica, legislația și aplicarea acquis-ului UE în domeniul ajutorului de stat în cadrul Comunității Energetice.

Colaborarea în cadrul CEFTA

În perioada 17-18 iulie 2018, delegația Consiliului Concurenței a participat la ședința de lucru a reprezentanților țărilor-membre CEFTA, care s-a desfășurat la Skopje, Republica Macedonia.

În cadrul evenimentului au fost abordate aspecte privind implementarea angajamentelor Acordului CEFTA în partea ce ține de ajutorul de stat și concurență. În acest sens, reprezentanții Consiliului Concurenței au prezentat rezultatele obținute la elaborarea actelor normative în conformitate cu aquis-ul UE și obiectivele Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Reprezentanții autorităților

similare ale statelor membre CEFTA au manifestat interes sporit față de experiența Consiliului Concurenței.

În scopul de a garanta o buna colaborare între țările parteneriate CEFTA a fost propusă crearea unei platforme pentru schimbul de informații și în vederea furnizării experienței obținute. Ca rezultat a ședinței de lucru, Consiliul Concurenței, asigurând angajamentele și transparența informației asumate în cadrul Acordului, a transmis către Secretariatul CEFTA raportul privind ajutorul de stat acordat agenților economici în anul 2015.

De asemenea, este de menționat că subdiviziunile Consiliului Concurenței au examinat proiectul deciziei Comitetului Mixt al CEFTA privind constituirea unui Comitet pentru Concurență și Ajutor de Stat. În limitele competențelor funcționale, au prezentat propuneri și completări la articolele proiectului menționat, luând în considerare prevederile legale naționale ale părților implicate.

CEFTA este un Acord comercial de liber schimb al mărfurilor, în scopul adaptării economiilor statelor membre la o piață UE lipsită de taxe vamale și un exercițiu de preaderare la Uniunea Europeană.

Cooperarea cu Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol (CIPA)

Delegația Consiliului Concurenței a participat la cea de-a 41 Reuniune CIPA ce a avut loc în perioada 28-30 mai 2018 în Republica Belarus or. Minsk. În cadrul Conferinței Internaționale pe problemele reglementărilor antimonopol a fost prezentată experiența Republicii Moldova în domeniul respectiv și anume, rezultatele Consiliului Concurenței în contextul elaborării și aprobării prin Lege a Programului Național în domeniul Concurenței și Ajutorului de Stat 2017-2020. S-a accentuat importanța implicării tuturor autorităților statului în formarea mediului concurențial loial și au fost menționate primele rezultate obținute odată cu implementarea programului menționat. Totodată, în cadrul evenimentului a fost semnat un Memorandum de colaborare în domeniul concurenței între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și Ministerul Reglementării Antimonopol și al Comerțului al Republicii Belarus.

În perioada 24-28 septembrie 2018 în or. Soci, în cadrul săptămânii concurenței în Federația Rusă, a avut loc conferința internațională intitulată “Politica concurențială: miză pe eficiență” la care a fost prezentă delegația Consiliului Concurenței. De asemenea, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la o serie de evenimente aferente ca ședința Comitetului Comun pentru investigarea încălcării legislației concurențiale din statele membre CSI și la cea de-a 49 sesiune CIPA.

În perioada 25-27 octombrie 2018, în or. Tashkent, Uzbekistan a fost organizată cea de-a 20-a ședință de lucru a Consiliului Coordonator pe Publicitate (CCP) pe lângă CIPA. Una din problemele principale pe care s-au axat discuțiile a fost examinarea constatării încălcării legislației cu privire la publicitate de către organele unui stat, cu subiect al acțiunii din alt stat CSI.

Participarea Consiliului Concurenței în cadrul evenimentelor CIPA a contribuit la realizarea schimbului de informații și de experiență între autoritățile de concurență a nouă state membre CSI (Azerbaidjan, Armenia, Belarus, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova, Rusia, Tadjikistan, Uzbekistan) privind reglementarea în sfera concurenței, ajutorului de stat și publicității, cazurile de încălcare a legislației în domeniile menționate și soluțiile adoptate, dar și la promovarea imaginii Consiliului Concurenței pe plan extern.

Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol (CIPA) a fost constituit în anul 1993, având drept scop asigurarea unei colaborări mai intense între țările membre CSI, atât pentru stimularea și protejarea liberei concurențe, cât și pentru armonizarea cadrului legislativ și reglementarea spațiului concurențial. La data de 25 ianuarie 2000, Acordul de promovare al politicii antimonopol de comun acord a țărilor-membre CSI a fost reînnoit.

Cooperarea în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC)

Seminarul tematic dedicat Politicii concurențiale, comerțului și dezvoltării s-a desfășurat în perioada 12-14 iunie 2018 la Organizația Mondială a Comerțului (OMC), Geneva, Confederația Elvețiană. Scopul seminarului rezidă în creșterea gradului de conștientizare și capacitate în rândul membrilor OMC cu privire la rolul politicii concurențiale în comerț și dezvoltare. În cadrul evenimentului au fost abordate subiecte privind elemente ale politicii concurențiale în acordurile OMC existente, inclusiv Acordul TRIPS, Acordul privind achizițiile publice (GPA) și GATS, experiența aferentă la nivel național și internațional, rolul politicii concurențiale în domeniul dezvoltării și al altor aspecte conexe etc. Participanții au avut posibilitatea să lucreze în grupuri, împărtășindu-și experiența și prevederile legislației naționale - un exercițiu practic foarte bun pentru stabilirea unor relații de cooperare internațională și schimb de experiență.

Acest seminar este organizat de Secretariatul OMC ca parte a programului său de asistență tehnică în beneficiul membrilor și observatorilor OMC. La eveniment au

participat peste 40 de oficiali responsabili de problemele de comerț și / sau concurență din partea membrilor OMC.

Cooperarea în cadrul parteneriatelor existente cu alte autorități de concurență

Pe parcursul anului 2018 au fost realizate acțiuni direcționate spre aprofundarea relațiilor cu autoritățile omoloage de peste hotare cum ar fi cele din România, SUA, Georgia, China, Belarus, Ucraina, Lituania.

În perioada de referință, reprezentanții autorităților de concurență din SUA și România au oferit suport în vederea instruirii colaboratorilor Consiliului Concurenței în domeniul concurenței neloiale, depistării acordurilor anticoncurențiale, utilizării tehnologiilor informaționale la acumularea probelor în cadrul inspecțiilor inopinate.

În perioada 05.01. – 13.01.2018 delegația oficială a Consiliului Concurenței a efectuat o vizită de lucru în Statele Unite ale Americii la invitația Comisiei Federale pentru Comerț (FTC) din SUA. Această vizită a inclus un program de activități complexe la sediul Departamentului de Justiție din SUA, Diviziunea Anticartel, Comisia Federală pentru Comerț și Banca Mondială. În cadrul ședințelor de lucru au fost abordate discuții privind legislația și practicile internaționale de investigare a cartelurilor, aplicarea politicii de clemență, examinarea practicilor anticoncurențiale în cadrul licitațiilor publice. Au fost discutate prevederile legislației SUA în domeniul publicității în comparație cu cea din Republica Moldova. În acest sens, au fost prezentate mai multe cazuri de concurență neloială în domeniul publicității.

În agenda de lucru a fost inclusă și o vizită de inițiere a relațiilor bilaterale la Autoritatea de Concurență din Republica Dominicană. În cadrul acestei vizite a fost prezentată experiența Consiliului Concurenței în implementarea proiectelor Băncii Mondiale și a Programului Național pentru Concurență și Ajutor de Stat. De asemenea, a fost discutată posibilitatea semnării unui acord de colaborare pentru preluarea bunelor practici în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Ca rezultat a vizitei de lucru în SUA s-a stabilit organizarea unor seminare de instruire în colaborare cu reprezentanții FTC. Seminarul „Investigarea cazurilor de concentrări economice” susținut de Cnan MAZUMDAR, expert FTC-DOJ, SUA, s-a desfășurat la 25 aprilie 2018. În cadrul acestei instruirii, angajații Consiliului Concurenței au avut oportunitatea de a asimila noi cunoștințe din experiența experților americani în domeniul investigării cazurilor de concentrări economice. La data de 4 iunie 2018, angajații Consiliului Concurenței au participat la un nou seminar de

instruire, dedicat concurenței neloiale și concentrărilor economice, susținut de Russell W. Damtoft, Director al Oficiului Afaceri Internaționale, FTC, SUA. La acest seminar colegii noștri au avut posibilitatea de a prelua cele mai bune practici în domeniul concurenței neloiale și concentrărilor economice. Aceste evenimente au fost organizate în Republica Moldova în cadrul proiectului de asistență tehnică, oferit de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) al cărui beneficiar este și Consiliul Concurenței al Republicii Moldova.

În perioada 4-5 septembrie 2018, în or. Vilnius, Lituania, colaboratorii Consiliului Concurenței au participat la cel de-al 11-lea atelier anual de lucru din regiunea Sud-Est a Europei organizat de către FTC și Consiliul Concurenței din Lituania. Importanța atelierului de lucru derivă din actualitatea și complexitatea cazurilor de concentrări economice examinate de către autoritățile de concurență și determinarea remediilor eficiente și rezonabile pentru asigurarea concurenței. O importanță deosebită a fost acordată discuțiilor lansate asupra cazurilor de examinare a unei notificări de concentrare economică, organizării unei investigații și planificarea etapelor și metodelor de obținere a probelor necesare ce contribuie la ridicarea nivelului de profesionalism.

În vederea aprofundării relațiilor de colaborare cu SUA, delegația Consiliului Concurenței a participat la Recepția Oficială cu prilejul Zilei Independenței Statelor Unite ale Americii organizată la sediul Ambasadei Statelor Unite ale Americii la București. În cadrul evenimentului au fost organizate mai multe întâlniri bilaterale cu reprezentanți oficiali care vizau planificarea organizării mai multor seminare de instruire în domeniul practicilor anticoncurențiale. În acest context, a fost agreat organizarea unui seminar de instruire cu implicarea experților din SUA și participarea colegilor din cadrul autorităților de concurență din regiune. Astfel, în premieră, Consiliul Concurenței a întrunit reprezentanți din șapte state în cadrul unui eveniment regional de amploare cu genericul «Tehnici de investigare a cazurilor de practici anticoncurențiale». Evenimentul s-a desfășurat în perioada 13-15 noiembrie 2018, la Chișinău, fiind organizat de Consiliul Concurenței, în parteneriat, cu Biroului Federal de Investigații (FBI) din SUA. La Conferință au participat reprezentanți ai autorităților de concurență din Republica Belarus, Republica Georgia, Republica Lituania, Republica Moldova, România, Ucraina precum și reprezentanți ai Biroului Federal de Investigații (FBI) și Departamentului de Justiție (DoJ) al SUA. Este o premieră când pe parcursul a trei zile reprezentanții Consiliului Concurenței din Republica Moldova

împreună cu experții din SUA au împărtășit colegilor din autoritățile de concurență din regiune experiența și tehnicile utilizate în investigarea cazurilor de practici anticoncurențiale, cât și subiecte cu referire la preluarea și examinarea probelor digitale cu ajutorul echipamentelor IT. Participanții la Conferință au avut oportunitatea de a cumula noi cunoștințe, au beneficiat de exerciții practice, au împărtășit propria experiență, implicându-se activ în discuții și dezbateri.

În perioada 18 – 20 aprilie 2018, delegația oficială a Consiliului Concurenței a participat la conferința internațională „Cooperarea inter-instituțională în beneficiul mediului de afaceri și consumatorilor», organizată de Consiliul Concurenței din România, București. În cadrul sesiunii plenare a Conferinței, a fost prezentat realizările și prioritățile Consiliului Concurenței al Republicii Moldova în deschiderea sectoarelor economice pentru concurență și, în special, s-a împărtășit experiența autorității în elaborarea și implementarea Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2019, aprobat de Parlament prin Legea nr. 169 din 20.07.2017. Evenimentul a întrunit oficiali de rang înalt din România și UE, care au discutat importanța cooperării inter-instituționale cu scopul de a promova dezvoltarea mediului de afaceri, climatului concurențial și bunăstării consumatorului.

În cadrul Conferinței Internaționale pe problemele reglementărilor antimonopol, care a avut loc la Minsk, Republica Belarus, în perioada 29-31 mai 2018, delegația oficială a Consiliului Concurenței a prezentat experiența Republicii Moldova în domeniul respectiv. Este pentru prima oară când se dezbate subiectul importanței implicării tuturor autorităților statului în formarea mediului concurențial loial. Totodată, a fost semnat un Memorandum de colaborare în domeniul concurenței între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și Ministerul Reglementării Antimonopol și al Comerțului al Republicii Belarus. Memorandumul va servi drept cadru legal pentru extinderea și fortificarea colaborării în beneficiul reciproc al ambelor autorități și are drept scop stimularea cooperării profesionale între cele două autorități; promovarea și intensificarea schimbului de experiență și informații, inclusiv în domeniul investigațiilor, cu referire la încălcarea normelor concurențiale. Documentul a fost semnat la 30 mai 2018 la Minsk, Republica Belarus.

În perioada 22-27 iulie 2018, la Beijing, Republica Populară Chineză, s-a desfășurat cea de-a II-a rundă de negocieri pe marginea Acordului de Comerț Liber dintre Republica Moldova și Republica Populară Chineză. Reprezentanții Consiliului Concurenței au fost responsabili de negocierea capitolului “Concurența” din proiectul

Acordului. În acest sens, în cadrul celei de-a II-a runde de negocieri, au fost acceptate mai multe modificări propuse de partea moldovenească la capitolul „Concurență» al proiectului Acordului, în vederea ajustării acestuia la legislația și interesele naționale. Acordul negociat va contribui la fortificarea relațiilor comercial-economice între ambele state, va facilita accesul pe piața chineză a produselor moldovenești și va atrage investiții în principalele sectoare de activitate ale Republicii Moldova. Totodată, părțile au convenit să asigure reciproc agenților săi economici protecție de practici anticoncurențiale, astfel încât să nu permită fenomenelor anticoncurențiale să submineze beneficiile comerțului liber pentru eficiența economică și bunăstarea consumătorilor. De asemenea, menționăm faptul că în cadrul evenimentului părțile au convenit asupra oportunității negocierii și semnării unui memorandum pentru cooperare între Consiliul Concurenței și autoritatea de concurență a Republicii Populare Chineze.

Cooperarea cu Georgia a fost fortificată în cadrul vizitei de lucru Președintelui Agenției pentru Concurență din Georgia, în perioada 12-16 noiembrie 2018 la Chișinău. La ședință au fost discutate subiecte ce țin de fortificarea cooperării profesionale între cele două autorități; promovarea și intensificarea schimbului de experiență și informații, inclusiv în domeniul investigațiilor, cu referire la încălcarea normelor concurențiale. Discuțiile au servit drept scop la extinderea și fortificarea cooperării în beneficiul reciproc al colaboratorilor ambelor autorități. De asemenea, întrevvedereea a constituit drept platformă la dezvoltarea și aprofundarea relațiilor de colaborare între Consiliul Concurenței și Agenției pentru Concurență din Georgia.

6.4 Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini

Pe parcursul anului 2018 au fost accesate mai multe proiecte de asistență externă și a fost continuată implementarea unor proiecte, finanțate de Delegația UE și Banca Mondială în Republica Moldova. Accesarea și implementarea proiectelor internaționale sunt necesare și complementare în vederea asigurării bunei implementări a prevederilor Acordului de Asociere, dar și a bunelor practici internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Astfel, pentru anul 2018 au fost identificate și accesate 2 micro - proiecte noi în cadrul Programului TAIEX și RoAid. A fost implementat proiectul TAIEX Regional, iar proiectul în cadrul Programului RoAid a fost aprobat de donatori la sfârșitul anului 2017 și implementat în primul semestru al anului 2018.

Micro proiectele accesate

TAIEX, finanțat de Uniunea Europeană

Proiectul TAIEX **Compensarea ajutorului de stat după criteriile Altmark** organizat în anul 2017, a fost finalizat cu o vizită de studiu a reprezentanților Consiliului Concurenței la Budapesta, Ungaria, realizată în perioada 3 - 4 mai 2018. Scopul vizitei a rezidat în preluarea celor mai bune practici în aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat la prestarea serviciilor de interes economic general, în special aprofundarea cunoștințelor cu privire la aplicarea eficientă a criteriilor Altmark, inclusiv prezentarea studiilor de caz relevante, ca o modalitate de a permite participanților să gestioneze scenarii similare în activitatea lor zilnică. În cadrul evenimentului, cei mai calificați experți din Ungaria și de la Directoratul General de Concurență a Comisiei Europene au împărtășit experiența Uniunii Europene la acordarea/delegarea drepturilor și obligațiilor de prestare a serviciilor de interes general prin prisma cadrului normativ al UE.

Totodată, la finele anului 2018, în cadrul Programului TAIEX a fost aprobat proiectul ce vizează organizarea unui workshop dedicat **Evaluării și Monitorizării Ajutorului de Stat**. Scopul general al atelierului de lucru l-a constituit îmbunătățirea cunoștințelor în domeniul monitorizării ajutoarelor de stat în conformitate cu normele UE, evaluarea ex-post și evaluarea ex-ante a ajutoarelor de stat și dezvoltarea abilităților și competențelor personalului Consiliului Concurenței. Beneficiarii proiectului dat au fost angajații consiliului Concurenței și reprezentanții autorităților publice din Republica Moldova. Desfășurarea evenimentului a fost preconizată pentru aprilie 2019.

Colectarea și examinarea dovezilor digitale în cadrul inspecțiilor inopinate – Programul RoAid

Cu scopul de a eficientiza utilizarea soft-urilor IT pentru investigații, a fost accesat un proiect pentru preluarea experienței Consiliului Concurenței din România, prin intermediul Programului României de Cooperare pentru Dezvoltare RoAid. Proiectul presupunea o vizită de studiu a 4 reprezentanți ai Consiliului Concurenței din Republica Moldova la Consiliul Concurenței din România pentru o perioadă de 3 zile. Cu această ocazie, în perioada 16-20 aprilie 2018, colaboratorii Consiliului Concurenței au participat în cadrul seminarului cu tematica „Colectarea și examinarea probelor electronice în inspecții”, organizat de către Agenția RoAid din România. În cadrul seminarului, colaboratorilor Consiliului Concurenței le-au fost prezentate, atât tehnica utilizată și echipamentele necesare pentru un Forensic IT LAB, cât și procedurile de copiere și de analiză a materialelor prin metodele Forensic. Agenda de lucru, de asemenea, a inclus schimbul de experiență în domeniu investigațiilor, module practice de utilizare a soft-urilor pentru copierea și restabilirea datelor de pe diverse dispozitive. Fișa de proiect a fost acceptată de donator în anul 2017, iar proiectul a fost implementat în primul semestru al anului 2018.

O altă vizită de studiu, cu suportul Programului RoAid, a fost organizată în perioada 17-19 aprilie 2018. În cadrul acestei vizite angajații autorității au avut parte de instruire în domeniul acumulării și examinării probelor în investigarea cazurilor privind acordurile anticoncurențiale. Scopul general al seminarului a constituit preluarea celor mai bune practici europene care vor contribui substanțial la îmbunătățirea mediului concurențial, acumularea probelor și calității investigațiilor. Proiectele accesate cu suportul programului RoAid reprezintă rezultatul unei bune colaborări bilaterale stabilite prin semnarea în noiembrie 2007 a Acordului de Cooperare cu privire la politica de concurență între Consiliul Concurenței din România și Agenția Națională pentru Protecția Concurenței din Republica Moldova.

Proiectele accesate și implementate pe parcursul anului 2018, finanțate de Banca Mondială în Republica Moldova

Consiliul Concurenței este beneficiar în cadrul proiectelor naționale de asistență externă lansate de Banca Mondială în Republica Moldova. În cadrul acestor programe de finanțare Consiliul Concurenței a implementat mai multe proiecte.

CEP-II Ameliorarea Competitivității, Banca Mondială

Acest proiect a fost inițiat în anul 2014 și urmează a fi implementat până în anul 2019. Proiectul își propune să îmbunătățească mediul de afaceri prin susținerea Guvernului Republicii Moldova în implementarea strategiilor orientate spre crearea unui mediu de afaceri favorabil, reducerea constrângerilor și costurilor pentru gestionarea unei afaceri. Principalii beneficiari ai proiectului sunt IMM-urile și companiile orientate spre export, investitorii străini, instituțiile de stat, printre care și Consiliul Concurenței.

IT LAB pentru prelucrarea datelor cu utilizarea softului IT FORENSIC

Ca rezultat al procurării softurilor IT FORENSIC, care sunt destinate pentru preluarea probelor digitale în cadrul inspecțiilor inopinate, a apărut necesitatea de a procura echipament tehnic pentru a facilita prelucrarea informației prelevate în cadrul inspecțiilor. S-a elaborat fișa de proiect în care a fost descris conceptul de a înființa IT LAB în cadrul Consiliului Concurenței destinat utilizării softurilor FORENSIC și echipamentului special. Propunere de proiect a fost acceptată de Banca Mondială, echipamentul fiind procurat și instalat la Consiliul Concurenței în anul 2018.

Cursurile de instruire privind aplicarea echipamentului/softului FORENSIC

În semestrul II al anului 2018 a fost identificată o nouă oportunitate de finanțare în cadrul Programului - Ameliorarea Competitivității - CEP-II a unui nou proiect ca continuitate a colaborării anterioare. Este de menționat ca echipamentul FORENSIC a fost achiziționat cu succes în primul semestru al anului 2018, cu suportului Programului CEP-II. Pentru a asigura sustenabilitatea și buna implementare a obiectivului proiectului menționat a fost necesar de a instrui Departamentul IT și echipa de investigare a Consiliului Concurenței. Astfel, bazându-ne pe cooperarea bilaterală anterioară fructuoasă cu Autoritatea de Concurență din România în cadrul mai multor proiecte, cât și în cadrul proiectelor Bancii Mondiale, s-a apelat la ajutorul colegilor de la Consiliul Concurenței din România ca principal donator de experiență la implementarea celor mai bune practici în domeniul IT. În acest context, până la finele anului 2018 au fost organizate două misiuni de training în cadrul cărora a fost îndeplinit cu succes obiectivul major al cursurilor de instruire privind aplicarea echipamentului/softului FORENSIC.

Seminare de instruire în domeniul concurenței și ajutorului de stat

În luna mai a anului 2018 a fost lansată organizarea o serie de workshop-uri privind implementarea politicilor concurențiale cu reprezentanții autorităților publice

locale și agenți economici din raioanele Republicii Moldova. În cadrul evenimentelor au fost abordate subiecte privind implementarea legislației concurențiale și a Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat, în special: rolul autorităților publice locale în protecția mediului concurențial, respectarea legislației concurențiale la prestarea Serviciului de Interes Economic General, sumarul Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat. S-a reiterat importanța consolidării eforturilor în vederea dereglementării sectoarelor economice și deschiderea acestora spre o economie competitivă, ceea ce constituie scopul principal al Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat. Evenimentele au fost organizate cu susținerea Unității de Implementare a Grupului Băncii Mondiale.

6.5 Raportul financiar anual

Bugetul Consiliului Concurenței a fost elaborat conform prevederilor Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, având la bază estimarea costurilor activității bazate pe performanță.

Pentru anul 2018, Consiliului Concurenței i-au fost aprobate limitele de cheltuieli conform Legii bugetului de stat pe anul 2018 nr.289 din 15.12.2017 în sumă de 23 080,8 mii lei, care, ulterior, au fost modificate prin Legea nr.101 din 07.06.2018 cu privire la modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2018 fiind majorate cu 79,6 mii lei și au constituit 23 160,4 mii lei, din care:

- Resurse generale – 22 860,4 mii lei;
- Venituri colectate – 300,0 mii lei.

Executarea bugetului pentru perioada raportată este integrală la nivel de 100%.

Repartizarea și executarea limitelor de cheltuieli pentru anul 2018 este următoarea:

Tabelul nr. 15

Repartizarea și executarea limitelor de cheltuieli pentru anul 2018

Linia de cheltuieli	Precizat și executat (mii lei)	Ponderea liniei de cheltuieli din suma totală %
Cheltuieli de personal	15 641,3	67,6
Bunuri și servicii	6 514,2	28,1
Prestații sociale	96,4	0,4
Mijloace fixe	356,0	1,5
Stocuri de materiale circulante	552,5	2,4
TOTAL	23 160,4	100

Consiliul Concurenței a finalizat anul cu creanțe în sumă de 48,1 mii lei și datorii în sumă de 1 521,2 mii lei. Creanțele și datoriile raportate sunt curente. Din suma totală a datoriilor – 1 387,6 mii lei este restanța pentru luna decembrie pe retribuițiile de personal, 25,0 mii lei datorii curente pentru servicii, 108,3 mii lei sunt datorii pentru achitarea garanțiilor sociale calculate conform art.17 ”Garanții sociale în legătură cu

încetarea mandatului” calculate în baza Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcții de deminante publică nr.199 din 16 iulie 2010.

Analiza alocațiilor comparativ cu anii precedenți denotă o creștere a limitelor de alocații per total, dar majorarea este pentru linia de cheltuieli de personal, pe când în rest urmărim o scădere a limitelor pentru cheltuieli și active nemateriale.

Tabelul nr. 16

Repartizarea și executarea limitelor de cheltuieli pentru perioada 2016-2018

Linia de cheltuieli	2016		2017		2018	
	Executat	ponderea în buget %	Executat	pondere a în buget %	Executat	ponderea în buget %
Cheltuieli de personal	10 055,6	57,2	11 600,0	58,5	15 641,3	67,6
Bunuri și servicii	6 307,9	35,9	6 543,1	33,0	6 514,2	28,1
Prestații sociale	55,2	0,3	78,6	0,4	96,4	0,4
Mijloace fixe	549,1	3,1	1 134,0	5,7	356,0	1,5
Stocuri de materiale circulante	611,2	3,5	464,4	2,3	552,5	2,4
TOTAL	17 579,0	100,0	19 820,1	100,0	23 160,4	100,0

În data de 21 iunie 2018, Curtea de Conturi a aprobat Raportul auditului situațiilor financiare ale Consiliului Concurenței la 31 decembrie 2017.

Echipa de audit și-a exprimat opinia, fără rezerve, sub toate aspectele semnificative, precizând că rapoartele financiare ale Consiliului Concurenței oferă o imagine reală și fidelă a situațiilor patrimonială și financiară ale Consiliului Concurenței la 31 decembrie 2017 și corespund cadrului de raportare financiară aplicabil.

6.6 Raportul de performanță

Eficientizarea activității Consiliului Concurenței în serviciului public, a determinat introducerea sistemului indicatorilor de performanță. Acest sistem face posibilă evaluarea resurselor utilizate în raport cu rezultatele obținute și analiza lor comparativă cu obiectivele planificate.

Raportul de performanță reprezintă o sinteză de autoevaluare cantitativă și calitativă a rezultatelor Consiliului Concurenței, fiind parte componentă a Raportului financiar, în care este reflectată eficiența utilizării bugetului. Indicatorii de performanță permit ameliorarea eficienței și eficacității cheltuielilor prin corelarea resurselor utilizate cu rezultatele, apelând permanent la informații privind performanța.

Tabelul nr. 17

Indicatorii de performanță a Consiliului Concurenței în anul 2018

Categoria indicatorului	Denumirea	Unitat. de măsură	Aprobat	Executat	Devieri
1. De rezultat	1. Bunăstarea consumatorilor	mii lei	58548.00	109885.7	+ 51337.7
	2. Alinierea schemelor de ajutoare de stat la acquis-ul UE	%	10	8.09	-1.91
2. De produs	3. Numărul rapoartelor pe studiile utile în anul de gestiune	Unități	2	2	0
	4. Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității	Unități	50	64	+14
	5. Numărul seminarelor și instruirilor organizate cu părțile interesate în anul de gestiune	Unități	15	126	+8.4 ori

Categoria indicatorului	Denumirea	Unitat. de măsură	Aprobat	Executat	Devieri
	6. Numărul materialelor publicate pe pagina web	Unități	90	224	+ 2.5 ori
	7. Numărul aparițiilor în mass - media în perioada de gestiune	Unități	320	680	+2 ori
3. De eficiență	8. Coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor	Raport	1/3	1/5	+1.5 ori

Scopul politicii de concurență este bunăstarea consumatorilor. În primul rând, piețele libere și concurența loială sporesc atractivitatea țării din punct de vedere al investițiilor naționale și străine. În al doilea rând, piețele competitive încurajează inovația și promovează prețurile reduse, îmbunătățesc serviciile și oferă un sortiment variat de produse pentru întreprinderi și consumatori. Deoarece consumatorii au o situație mai bună atunci când există un grad mai ridicat de concurență, este important să se evalueze efectele intervențiilor Consiliului Concurenței. În acest sens, Consiliul Concurenței și-a propus un indicator de rezultat ce calculează impactul asupra bunăstării consumatorilor, cuantificat în mii lei și unul de eficiență care reprezintă coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor.

Indicatorii respectivi sunt estimați în conformitate cu Metodologia OCDE din anul 2014. În urma evaluării intervențiilor Consiliului Concurenței impactul calculat asupra bunăstării consumatorilor a înregistrat o creștere +51337.7 mii lei față de indicatorul propus. Această majorare s-a datorat finalizării mai multor cazuri cu stabilirea încălcării legislației concurențiale cu impact asupra bunăstării consumatorilor. Ca urmare, coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor, la fel a înregistrat un rezultat esențial mai bun de 1.5 ori față de cel propus 1/3. Astfel încât la un leu (bani publici) utilizat în activitatea Consiliului Concurenței, impactul pozitiv asupra bunăstării consumatorului a fost de 5 lei.

Un alt indicator de rezultat, pe care și la propus pentru anul 2018 Consiliul Concurenței a fost alinierea schemelor de ajutor de stat, care reprezintă de fapt unul din angajamentele asumate de Republica Moldova în Acordul de Asociere. Astfel, conform art. 341 Republica Moldova urmează, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere, să alinieze schemele de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat. În acest sens, pe parcursul perioadei de raportare, au fost alinate 14 scheme de ajutor de stat, ceea ce reprezintă 8.09%. Indicatorul propus pentru anul 2018 a înregistrat o deviere negativă de - 1,91%. Totuși, obligația modificării actelor normative prin intermediul cărora sunt acordate ajutoare de stat, în virtutea alinierii schemelor de ajutor de stat la acquis-ul Uniunii Europene o au autoritățile publice centrale. În acest sens, conform estimărilor preliminare, odată cu realizarea obiectivelor stabilite în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2019-2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 851 din 20.08.2018, prin care vor fi revizuite scutirile aferente TVA și accizelor prin prisma directivelor Uniunii Europene, pe parcursul anului 2019, acest indicator urmează a fi supraîndeplinit.

Pe lângă constatarea și înlăturarea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială, unul din obiectivele de activitate a Consiliului Concurenței este monitorizarea piețelor în vederea constatării și prevenirii practicilor anticoncurențiale. În vederea realizării acestui obiectiv, Consiliul Concurenței derulează studii utile de cunoaștere a piețelor, astfel, pentru anul 2018 a fost stabilit indicatorul de produs în valoare de 2 rapoarte pe studiile utile în anul de gestiune. Indicatorul a fost realizat integral. Pe parcursul anului, Consiliul Concurenței, în vederea evaluării permanente a mediului concurențial și-a orientat eforturile spre: investigația utilă pentru identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora și investigațiile utile pentru cunoașterea piețelor de achiziție, depozitare și transport a grâului și semințelor de floarea-soarelui, și comercializare a uleiului de floarea-soarelui.

Procese-verbale de cercetare a plasării publicității - alt indicator de rezultat stabilit pentru anul 2018, care sunt instrumente de monitorizare a pieții publicității și servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției. Mai mult, procese-verbale în cauză servesc drept probe în cadrul procesului contravențional, odată cu întocmirea acestora fiind inițiată, după caz, și procedura contravențională, care ulterior se transmite spre examinare instanței de judecată. Acest indicator a fost supraîndeplinit în perioada de raportare, cu 14 unități (64 procese verbale întocmite față de 50 planificate. Un aport

pentru atingerea acestui indicator l-a constituit implicarea angajaților Oficiile teritoriale.

Este de menționat faptul că, datorită efortului Consiliului Concurenței a crescut și numărul seminarelor și instruirilor organizate cu părțile interesate în anul de gestiune, indicatorul propus fiind depășit de 8,4 ori față de cel propus. Organizarea de seminare și instruri cu autoritățile și instituțiile publice, dar și cu agenții economice constituie unul din instrumentele de bază ale Consiliului Concurenței în vederea promovării culturii concurențiale și ca rezultat, creșterea nivelului de informare a societății asupra subiectelor în materie de concurență și ajutor de stat. Ținem să menționăm că, creșterea numărului de seminare și instruirii cu părțile interesate reprezintă o tendință mondială, înregistrată, în special de instituțiile implicate în acțiuni de colaborare cu autoritățile publice locale.

În vederea asigurării transparenței în cadrul procesului decizional și informării populației cu privire la subiectele de interes public, pe parcursul perioadei de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost plasate 224 de materiale. Astfel, au fost publicate toate materialele necesare în conformitate cu prevederile Legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. În rezultat au fost identificate 680 de apariții în sursele mass-media în comparație cu cele 320 planificate, fapt care vorbește despre nivelul de interes sporit al publicului, al mass-media și mediului de afaceri față de activitatea desfășurată de către Consiliul Concurenței.

Indicatorii de performanță reflectă, per ansamblu, o performanță sporită și o dinamică pozitivă a activității Consiliului Concurenței în anul 2018 datorită concentrării eforturilor pe activitățile cu impact asupra mediului concurențial.

Direcții prioritare de activitate

Având în vedere evoluțiile și progresele înregistrate în anul 2018, Consiliul Concurenței, pentru anul 2019 își propune realizarea următoarelor direcții prioritare de activitate:

1. Eficientizarea activității în domeniile de competență a Consiliului Concurenței, inclusiv prin reorganizarea structurii autorității.

2. Intensificarea eforturilor asupra imlementării cu succes a Programului național, prin evaluarea barierelor anticoncurențiale de către Consiliul Concurenței, cu suportul reprezentanților mediului de afaceri, și cooperarea cu autoritățile publice și reprezentanții mediului de afaceri, în vederea elaborării propunerilor de modificare a cadrului normativ (conform prevederilor Legii 100/2018), prin atragerea proiectelor de asistență externă, elaborarea și înaintarea Guvernului și Parlamentului a propunerilor de perfecționare a cadrului normativ în vederea realizării acestuia.

3. Consolidarea cooperării și a dialogului cu alte instituții și organizații în domeniul aplicării Legii concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 și Legii nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat, în conformitate cu rigorile Uniunii Europene.

4. Perfecționarea activității de identificare și de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale pe principalele direcții de activitate (acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă, acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice) în vederea implementării celor mai bune practici și experiențe acumulate în urma participării la cursuri de instruire, conferințe și seminare.

5. Elaborarea proiectului de modificare a legislației naționale în domeniul concurenței prin armonizarea acesteia cu Directiva (UE) 2019/1 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie mai eficace în aplicarea legii și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne.